

Národní muzeum v přírodě

výroční zpráva
2022

Národní
muzeum
v přírodě

výroční zpráva 2022

Národní
muzeum
v přírodě

Hanácké
muzeum
v přírodě

Národní
muzeum
v přírodě

Muzeum
v přírodě
Vysočina

Národní
muzeum
v přírodě

Muzeum
v přírodě
Zubrnice

Národní
muzeum
v přírodě

Valašské
muzeum
v přírodě

Národní muzeum v přírodě	4
ÚVODNÍ SLOVO GENERÁLNÍHO ŘEDITELE	4
VÝZNAMNÉ UDÁLOSTI ROKU	6
ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA	9
POSLÁNÍ A CÍLE ORGANIZACE	10
ORGANIZAČNÍ STRUKTURA	11
ČINNOST ŘÍDÍCÍCH A PORADNÍCH ORGÁNŮ	13
ČLENSTVÍ PRACOVNÍKŮ V ODBORNÝCH KOMISÍCH A ORGANIZACÍCH	18
VĚDA A VÝZKUM	23
EDIČNÍ ČINNOST	31
SPOLUPRÁCE S JINÝMI INSTITUCEMI	33
PROPAGACE	40
NÁVŠTĚVNOST	45
GRANTY A DOTACE	47
PROFILOVÉ ÚKOLY	51
EKONOMIKA	56
METODICKÉ CENTRUM PRO MUZEA V PŘÍRODĚ	63
Hanácké muzeum v přírodě	66
Muzeum v přírodě Vysočina	75
Muzeum v přírodě Zubrnice	89
Valašské muzeum v přírodě	100
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	130

ÚVODNÍ SLOVO GENERÁLNÍHO ŘEDITELE

Vážené dámy, vážení pánové,

ukončení mimořádných vládních opatření v souvislosti s nemocí Covid-19 v prvním čtvrtletí roku 2022 znamenal úlevné vydechnutí a návrat do běžného rytmu života celé společnosti a také všech čtyř organizačních složek Národního muzea v přírodě. Po dvou letech razantního omezení návštěvnického provozu muzea jsme se, počínaje velikonočními pořady, vrátili zpět k bohaté nabídce programů pro návštěvníky, pestrých aktivit pro děti, workshopů, výstav, folklórních festivalů, odborných přednášek a přednášek pro veřejnost, konferencí atd. Zkrátka celé Národní muzeum v přírodě se navrátilo ke své standardní pestré činnosti, což přineslo okamžitý nárůst návštěvnosti a tržeb za vstupné do státního rozpočtu.

Období nuceného útlumu obvyklých aktivit však nepřineslo pouze negativa. Některé nové formy komunikace s návštěvníky a příznivci muzea i zkušenosti získané v „covidových“ letech jsme přenesli do běžné činnosti i v roce 2022 a chceme v nich pokračovat. Jako příklad mohu uvést obohacení programové nabídky o oblíbené komentované tematické prohlídky zaměřené např. na bylinky, lidové písničky, pohádky či řemesla anebo edukační programy, dílny a hry pro děti, které činí jejich návštěvu muzea zábavnou a přitažlivou a zároveň staví na vzdělávací funkci instituce.

Významnou událostí roku 2022 bylo 50. výročí založení Muzea v přírodě Vysočina, které v rámci oslav uspořádalo řadu akcí, včetně konference *Nositelé nemateriálního kulturního dědictví a paměťové instituce* pod záštitou ministra kultury Martina Baxy a České komise pro UNESCO. Konference byla v červnu 2023 vyhodnocena v anketě České národopisné společnosti jako nejvydařenější odborná akce roku 2022.

V roce 2022 intenzivně pokračovala v Národním muzeu v přírodě rozsáhlá investiční činnost. Za zásadní považujeme zahájení výstavby nové budovy Centrálního depozitáře ve Frenštátě pod Radhoštěm, který bude v nízkonákladovém energetickém režimu sloužit k ukládání sbírkových předmětů.

Pro uchování materiálního dědictví lidové kultury na Hané a na Valašsku se nám podařily uskutečnit historicky dva velmi důležité transfery. Před zánikem byla zachráněna zvláště významná roubená stodola z obce Skalička u Hranic na Moravě, jejíž nejstarší části jsou datovány do roku 1555. Byla přenesena do Hanáckého muzea v Příkazích a v květnu 2022 slavnostně představena veřejnosti. Druhou přenesenou stavbou je hájovna z Valašské Bystřice, která na svém původním místě v lesním revíru sloužila zhruba 100 let a nyní je jedním z prvních objektů nově vznikajícího rozsáhlého areálu Valašského muzea v přírodě *Kolibiska*.

Národní muzeum v přírodě nezanedbávalo ani odbornou činnost. V jeho nákladu byla vydána první souhrnná publikace o zvycích a obřadech ročního cyklu na Valašsku s názvem *Výroční obyčejová a obřadní kultura na Valašsku: její geneze a identifikace na počátku třetího tisíciletí (na příkladech z Rožnovska, Valašskomeziříčska a Vsetínska)*. Muzeum v přírodě Zubrnice realizovalo v roce 2022 doplněná vydání dvou významných publikací – *Průvodce po zaniklých obcích, osadách a samotách pod Bukovou horou a Vincenc Zahradník*.

Na konci roku započalo Národní muzeum v přírodě práci na stěžejním úkolu pro budoucnost – na tvorbě desetileté strategie rozvoje na léta 2024–2033. Na podkladě zkušeností nashromážděných za čtyři roky existence a konsolidace nové organizace skládající se ze čtyř muzeí v různých částech České republiky jsme se začali připravovat na věci budoucí. Zmíněné čtyřleté období znamenalo přizpůsobit se zcela novému systému práce, naučit se spolupracovat, společně řešit problémy, reagovat na odlišné podmínky v různých regionech. Nyní nás čeká společný rozvoj a uchopení role muzea jako národní instituce s metodickým centrem a vizí rozvoje celého oboru muzejnictví v přírodě. Děkujeme zřizovateli, všem návštěvníkům, podporovatelům a partnerům za přízeň. Předkládáme Vám tuto výroční zprávu jako přehled toho, čeho jsme také díky Vaší podpoře v roce 2022 dosáhli.

Ing. Bc. Jindřich Ondruš
Generální ředitel

50. výročí založení Muzea v přírodě Vysočina

Muzeum v přírodě Vysočina (dále jen MPV) v roce 2022 oslavilo 50. výročí svého založení. Historii instituce připomnělo návštěvníkům výstavou *Půlstoletí s vámi*, tiskovou konferencí dne 20. 4. a publikací pro veřejnost *Muzeum v přírodě Vysočina*. Dále byla vydána odborná publikace *Půlstoletí Muzea v přírodě Vysočina: Od záchrany lidových staveb in situ k muzeu v přírodě*. V areálu Veselý Kopec byly vysazeny dva památné stromy.

Hlavní oslavy 50. výročí proběhly dne 2. 7. v památkové rezervaci Betlém Hlinsko v rámci programu *Národní muzeum v přírodě vás zve* za účasti čtyř organizačních složek Národního muzea v přírodě (dále jen NMvP) a v přítomnosti zástupců Ministerstva kultury České republiky (dále jen MK ČR), odborných institucí, samospráv a veřejnosti.

Ve dnech 1.–3. 11. MPV hostilo ve spolupráci s Českou národopisnou společností (dále jen ČNS) a pod záštitou ministra kultury Martina Baxy a České komise pro UNESCO konferenci *Nositelé nemateriálního kulturního dědictví a pamětové instituce*, jejíž součástí byl jedinečný odborný a kulturní program.

V expozičním areálu Veselý Kopec byly dokončeny práce na generální opravě technologie vodního obilního mlýna, který se tak stal jediným svého druhu s funkčním obyčejným mlecím složením na území ČR. Dne 25. 6. byl mlýn za přítomnosti odborné veřejnosti a návštěvníků slavnostně spuštěn a zpřístupněn.

Program k výročí MPV *Národní muzeum v přírodě Vás zve...*

Otevření stodoly ze Skaličky v Hanáckém muzeu v přírodě

Dne 26. 5. byla v Hanáckém muzeu v přírodě (dále jen HMP) slavnostně otevřena a zpřístupněna zvláště významná roubená stodola transferovaná z obce Skalička u Hranic na Moravě, jejíž nejstarší části jsou datovány do roku 1555. Je tak nejstarším expozičním objektem NMvP. Po jejím objevení pracovníkem Metodického centra pro muzea v přírodě (dále jen MC) v roce 2015 tak byla zachráněna a tradičními postupy zrestaurována jedna z nejstarších roubených staveb na území ČR.

Vzácná roubená stodola přenesená do HMP ze Skaličky u Hranic

Vyšla publikace *Výroční obyčejová a obřadní kultura na Valašsku*

NMvP vydalo dlouho očekávanou a vůbec první souhrnnou publikaci o zvycích a obřadech ročního cyklu na Valašsku s názvem *Výroční obyčejová a obřadní kultura na Valašsku: její geneze a identifikace na počátku třetího tisíciletí (na příkladech z Rožnovska, Valašskomeziříčska a Vsetínska)*. O toto téma nemateriálního kulturního dědictví je velký zájem mezi badateli, obcemi Valašska, folklorními soubory i jednotlivci. Publikaci etnoložky, religionistky a kurátorky sbírek Valašského muzea v přírodě (dále jen VMP) Jany Tiché doprovázejí vedle historických fotografií z muzejních a archivních fondů, včetně soukromých sbírek, ilustrace rožnovské výtvarnice Ludmily Vaškové.

Publikace
*Výroční obyčejová a obřadní kultura
na Valašsku*

Valašské muzeum v přírodě dokončilo hrubou stavbu nového depozitáře

VMP započalo v únoru 2022 se stavbou nového depozitáře, který bude propojen se současným centrálním depozitářem ve Frenštátě pod Radhoštěm. Stavba je koncipovaná jako „kostka v kostce“ za účelem zajištění co nejnižších energetických nákladů. Depozitář bude dokončen v listopadu 2023. Následně sem budou přesouvány sbírky z nevyhovujících prostor, většinou z expozičních objektů muzea.

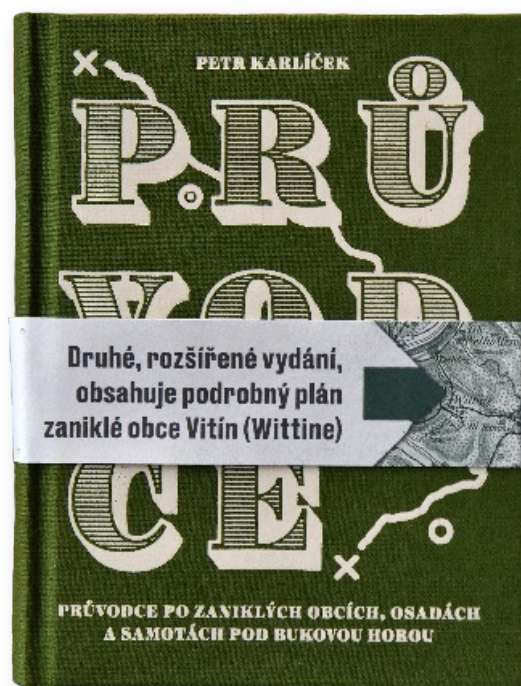

Zde budou postupně ukládány sbírkové předměty VMP

Druhé vydání úspěšné publikace

Průvodce po zaniklých obcích, osadách a samotách pod Bukovou horou

Muzeum v přírodě Zubrnice (dále jen MPZ) realizovalo v roce 2022 druhé doplněné vydání beznadějně vyprodané publikace *Průvodce po zaniklých obcích, osadách a samotách pod Bukovou horou*. Jedná se o neúspěšnější knihu, kterou NMvP v posledních letech vydalo. O publikaci je stále velký zájem. V roce 2021 dokonce uspěla v soutěži Nejkrásnější české knihy. V kategorii odborná literatura získala třetí místo. Kniha zavede čtenáře do několika německých obcí a osad, které pro složitou dostupnost nebyly trvale osídleny novým obyvatelstvem po roce 1945 a nyní je pohlcuje okolní příroda. Buková hora a její okolí však žije novým životem vlivem turistické stezky a aktivit místních obyvatel.

Publikace
Průvodce po zaniklých obcích, osadách a samotách pod Bukovou horou

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA

Národní muzeum v přírodě je státní **příspěvková organizace zřizovaná Ministerstvem kultury České republiky** se sídlem na Maltézském náměstí 471/1, 118 11 Praha 1.

Bylo **zřízeno úpravou zřizovací listiny Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm dne 11. prosince 2018** ve smyslu ustanovení §3 odst. 1 zákona č. 203/2016 Sb. o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Název:	Národní muzeum v přírodě, příspěvková organizace
Statutární zástupce:	Ing. Bc. Jindřich Ondruš, generální ředitel
Adresa:	Palackého 147, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm
Telefon:	+420 571 757 111
E-mail:	muzeum@nmvp.cz
Datová schránka:	8xzf4vx
Webové stránky:	www.nmvp.cz
IČ:	00098604
DIČ:	CZ00098604
Bankovní spojení:	Česká národní banka, číslo účtu 138851/0710
Organizační složky:	Hanácké muzeum v přírodě Muzeum v přírodě Vysočina Muzeum v přírodě Zubrnice Valašské muzeum v přírodě

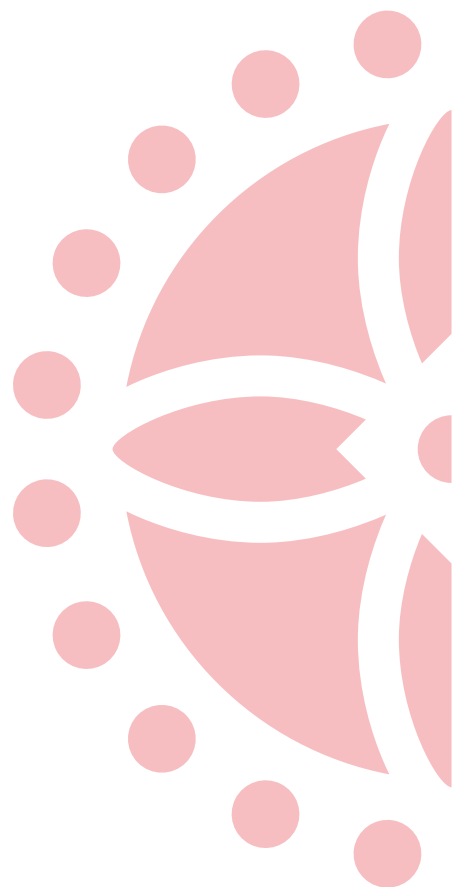
POSLÁNÍ A CÍLE ORGANIZACE

Posláním NMvP je v souladu s jeho zřizovací listinou získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a zpřístupňovat veřejnosti **sbírky muzejní povahy**. NMvP jako **výzkumná organizace** zapsaná v seznamu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) provádí základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj týkající se těchto sbírek a prostředí, z něhož jsou získávány, šíří výsledky výzkumu a vývoje prostřednictvím výuky, publikování, muzejních výstav a muzejních programů, metodiky nebo převodu technologií.

Sběrná oblast, z níž jednotlivé složky NMvP primárně shromažďují nemovité i movité doklady k dějinám lidové kultury, národopisu, řemesel a zemědělství, se zvláštním zřetelem na dějiny lidové architektury, zahrnuje tyto regiony: Valašsko, Těšínské Slezsko, Haná, Horácko, Chrudimsko, Litomyšlsko, severozápadní Čechy, České Středohoří a jejich přechodové oblasti.

Vedle sbírkotvorné a vědecko-výzkumné činnosti se NMvP zaměřuje na **chov původních plemen hospodářských zvířat a pěstování původních odrůd zemědělských plodin**. Věnuje se výzkumu, ochraně a prezentaci **nemateriálního kulturního dědictví**. Vydává a veřejně šíří **periodické i neperiodické publikace**. Samostatně nebo ve spolupráci s jinými subjekty **pořádá odborné konference**, sympózia a semináře. Dalším těžištěm práce NMvP je realizace **kulturních a vzdělávacích programů**, přehlídek a festivalů, zejména se zaměřením na folklor, ukázky tradičních řemesel a lidové výroby a každodenní život i sváteční chvíle obyvatel českého, moravského a slezského venkova.

Součástí NMvP je **Metodické centrum pro muzea v přírodě**, jehož hlavním posláním je napomáhat rozvoji oboru muzejnictví v přírodě formou experimentálního a aplikovaného výzkumu, šířením jeho výsledků a formou metodické a konzultační činnosti.

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

V roce 2022 mělo NMvP k 31. 12. následující průměrný přepočtený stav zaměstnanců včetně sezónních pracovníků:

HMP	MPV	MPZ	VMP	NMvP	Celkem
2,4	19,1	8,5	114,3	15,6	159,9

Fyzický stav zaměstnanců v dlouhodobém pracovním poměru mimo sezónní pracovníky:

NÁRODNÍ MUZEUM V PŘÍRODĚ (154 zaměstnanců)

ÚTVAR GENERÁLNÍHO ŘEDITELE (14 zaměstnanců)

Generální ředitel Ing. Bc. Jindřich Ondruš

Statutární zástupce generálního ředitele, technický náměstek Ing. Milan Gesierich

Náměstkyně generálního ředitele pro odbornou činnost PhDr. Eva Kuminková, Ph.D.

Náměstkyně generálního ředitele pro ekonomiku Ing. Věra Cábová

Náměstek generálního ředitele pro provoz Ing. Jaroslav Polášek

METODICKÉ CENTRUM PRO MUZEA V PŘÍRODĚ (3 zaměstnanci)

vedoucí Mgr. Radek Bryol, Ph.D.

HANÁCKÉ MUZEUM V PŘÍRODĚ (2 zaměstnanci)

vedoucí PhDr. Petr Vodešil, Ph.D.

MUZEUM V PŘÍRODĚ VYSOČINA (21 zaměstnanců)

ředitelka PhDr. Magda Křivanová

Oddělení provozně ekonomické (5 zaměstnanců)

vedoucí Václava Rothanzlová

Oddělení odborné činnosti (9 zaměstnanců)

vedoucí PhDr. Ilona Vojancová

Oddělení technické údržby (6 zaměstnanců)

vedoucí Jan Pešava

MUZEUM V PŘÍRODĚ ZUBRNICE (9 zaměstnanců)

ředitelka Ing. Věra Kmoníčková

útvary ředitele/ředitelky (5 zaměstnanců)

Oddělení návštěvníckého provozu (4 zaměstnanci)

vedoucí Lenka Pfeiferová

VALAŠSKÉ MUZEUM V PŘÍRODĚ

Ekonomický útvar

Oddělení všeobecné účtárny
vedoucí – hlavní účetní Lenka Štruncová

Oddělení mezd a personalistiky

Oddělení skladového hospodářství

Provozní útvar

Správce ICT

Oddělení programů a propagace
vedoucí PhDr. Radek Hasalík

Oddělení služeb návštěvníkům
vedoucí Julie Hlavenková

Oddělení ostrahy, EZS, EPS a hospodářské správy
vedoucí Vojtěch Šimčík

Technický útvar

Oddělení projekce, investic, archiv
vedoucí Olga Holišová

Projektant

Oddělení obnovy památek a údržby
vedoucí Pavel Žabčík

Oddělení dopravy, BOZP, PO, revize, energetiky
vedoucí Jiří Vašut

Oddělení truhlárny
vedoucí Ján Halko

Útvar pro odbornou činnost

Zemědělské oddělení
vedoucí Miroslav Románek

Oddělení výzkumu a sbírkových fondů
vedoucí Mgr. Lenka Kučerová

Oddělení dokumentace
vedoucí Mgr. Zdeněk Cvikl

Oddělení péče o sbírky
vedoucí Mgr. Markéta Šimčíková

(105 zaměstnanců)

(6 zaměstnanců)

(4 zaměstnanci)

(1 zaměstnanec)

(1 zaměstnanec)

(36 zaměstnanců)

(1 zaměstnanec)

(5 zaměstnanců)

(8 zaměstnanců)

(22 zaměstnanců)

(28 zaměstnanců)

(2 zaměstnanci)

(1 zaměstnanec)

(17 zaměstnanců)

(3 zaměstnanci)

(5 zaměstnanci)

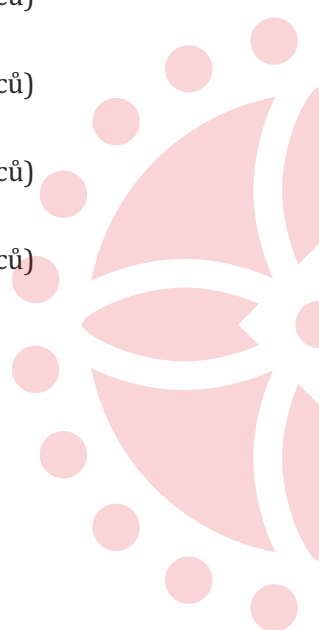
(35 zaměstnanců)

(9 zaměstnanců)

(9 zaměstnanců)

(8 zaměstnanců)

(9 zaměstnanců)

ČINNOST ŘÍDÍCÍCH A PORADNÍCH ORGÁNŮ

Rada ředitelů

Rada ředitelů je hlavním poradním orgánem generálního ředitele NMvP pro otázky fungování NMvP po organizační stránce. Její strukturu tvoří generální ředitel NMvP, jeho náměstci, ředitelé a vedoucí všech organizačních složek muzea (dále jen OS). Rada ředitelů se sešla jedenáctkrát k řádné poradě a několikrát zvláště k tvorbě plánů na rok 2023. Měsíčních porad se účastní také kolegové, kteří pracují pro generální ředitelství a podílejí se na řešení specializovaných agend. Porady ředitelů sloužily především k ladění řídicích procesů, tvorbě akčních plánů a rozpočtů, plánování společných akcí pod hlavičkou NMvP a řešení provozních záležitostí.

Členy Rady ředitelů byli Ing. Bc. Jindřich Ondruš, Ing. Věra Cábová, Ing. Jaroslav Polášek, Ing. Milan Gesierich, PhDr. Eva Kuminková, Ph.D., PhDr. Magda Křivanová, Mgr. Věra Kmoníčková a PhDr. Petr Vodešil, Ph.D.

Muzejní rada

Muzejní rada je nejvyšším řídicím a výkonným orgánem NMvP, jenž rozhoduje o organizačních záležitostech, stanovuje roční rozpočty a plány činnosti, nastavuje řídicí procesy, přijímá důležitá rozhodnutí a schvaluje nové směrnice. Její rozhodnutí jsou dále předkládána Radě ředitelů. Muzejní rada se sešla celkem jedenáctkrát, každý měsíc s výjimkou měsíce července.

Jejími členy byli generální ředitel Ing. Bc. Jindřich Ondruš, náměstek pro provoz Ing. Jaroslav Polášek, technický náměstek Ing. Milan Gesierich, náměstkyně pro odbornou činnost PhDr. Eva Kuminková, Ph.D. a náměstkyně pro ekonomiku Ing. Věra Cábová.

Kolegium Národního muzea v přírodě

Kolegium NMvP je poradním orgánem generálního ředitele muzea, jehož posláním je projednávat střednědobé a dlouhodobé strategie rozvoje NMvP jako celku. Zabývá se postavením NMvP nejen v rámci systému příspěvkových organizací MK ČR, ale především jeho rolí v rozvoji oblasti muzejnictví v přírodě. Jako nástroj této činnosti slouží především MC. Členové kolegia jsou vybraní tuzemští i zahraniční odborníci z oblasti muzejnictví v přírodě, prezentace kulturního dědictví, zástupci kulturních odborů krajských úřadů, národních institucí a zřizovatele NMvP.

V roce 2022 se jednání kolegia uskutečnilo 29. 4. 2022 a členové byli seznámeni s problematikou budování značky Národního muzea v přírodě jak ve vztahu k externímu prostředí, tak i uvnitř instituce. Kolegium ocenilo vysoký standard již realizovaných fází a doporučilo pokračovat ve stejné úrovni dále. Dalším důležitým bodem byla prezentace vize přípravy strategického rozvojového materiálu pro NMvP jako celku i jeho OS s tím, že v takovém rozsahu se tento materiál připravuje poprvé.

Členy Kolegia NMvP byli Mgr. Radek Bryol; doc. PhDr. Daniel Drápala, Ph.D. (předseda); PhDr. Pavel Douša, Ph.D. (místopředseda); Jarosław Gałęza; PhDr. Magda Křivanová; PhDr. Eva Kuminková, Ph.D.; Mgr. Věra Kmoníčková; Ing. Vlastislav Ouroda, Ph.D.; Ing. Oldřich Pešek; Mgr. Radovan Sýkora; Ing. PhDr. Petra Štůlová, Ph.D.; PhDr. Martin Šimša, Ph.D.; PhDr. Petr Vodešil, Ph.D.; PhDr. Ilona Vojancová; PhDr. Jiří Woitsch, Ph.D.; Bc. Jan Žůrek; Ing. Roman Línek; Ing. Mgr. Zuzana Fišerová Ph.D.; Mgr. Jiří Řehák.

Vědecké rady ředitelů organizačních složek

Vědecké rady jsou v jednotlivých OS vrcholnými poradními orgány, v případě VMP generálního ředitele, u MPZ a MPV ředitelů a v HMP jeho vedoucího. Tyto poradní orgány jsou sestaveny z předních odborníků vědních disciplín podílejících se na koncipování a chodu muzea v přírodě s přihlédnutím na regionální specifika v oblastech zájmu jmenovaných muzeí. Členové VR se vyjadřují k problematice střednědobých a dlouhodobých koncepcí rozvoje muzeí, jejich areálů, odborných a popularizačních aktivit, k otázkám týkajícím se vědecko-výzkumné činnosti a případně k dalším otázkám, které předloží generální ředitel, ředitelé nebo vedoucí OS. V roce 2022 se uskutečnila jednání všech VR v jednotlivých organizačních složkách NMvP.

Vědecká rada Hanáckého muzea v přírodě

Jednání vědecké rady HMP proběhlo 6. října 2022 v Příkazech za přítomnosti všech členů. V úvodním vystoupení vedoucí HMP Petr Vodešil představil možnost rozvoje muzea prostřednictvím výkupu vhodných objektů lidového stavitelství, které by pak mohly tvořit rozptýlené muzeum v přírodě. HMP by se v tomto kontextu případně mohlo zapojit do zamýšlené muzejní čtvrti v Olomouci. Dále zmínil potřebu propojení moderních informačních technologií s provozem a rozvojem muzea, jakož i záměr zapojit HMP do mezinárodních projektů a spolupráce. Následně informoval o důležitých dokumentech, které má nově muzeum k dispozici a které tvoří dobrý předpoklad pro tvorbu koncepce muzea (historická práce o Kameníčkově gruntu, stavebně historický průzkum a interpretační plán). Poté kurátor sbírkových a mobiliárních fondů HMP Josef Urban shrnul hlavní poznatky stavebně historického průzkumu a dále informoval přítomné o sbírkotvorné činnosti muzea od roku 1990 s akcentem na roky 2020 a 2021, kdy byly sbírkové předměty HMP zapsány do Centrální evidence sbírek muzejní povahy (dále jen CES) Ministerstva kultury. Na závěr vedoucí muzea informoval o reálné možnosti zřídit v muzeu druhý prohlídkový okruh zaměřený na budoucí expozice ve stodolách a rovněž informoval o urgentní potřebě získat pro HMP vhodný depozitář. Ke všem bodům proběhla diskuse, kterou moderovala předsedkyně Ilona Vojancová.

Členy Vědecké rady HMP byli Mgr. Radek Bryol, Ph.D. (místopředseda), Mgr. Markéta Hnilicová, Mgr. Jiří Kaláb, PhDr. Miroslav Koudela, Mgr. Mária Kudelová, PhDr. Martin Novotný, Ph.D., Ing. Ladislav Ptáček, doc. PhDr. Miroslav Válka, Ph.D., PhDr. Ilona Vojancová (předsedkyně).

Vědecká rada Muzea v přírodě Vysočina

Členové vědecké rady MPV se ke svému jednání sešli 15. 6. 2022 v Hlinsku. V úvodu ředitelka muzea Magda Křivanová a vedoucí odborného oddělení Ilona Vojancová shrnuly hlavní počiny muzea od posledního jednání. Hlavním bodem programu bylo projednání studie transferu roubené stodoly z Boru u Skutče, zpracované Ing. arch. Petrem Dostálem, která doplní expoziční areál na Veselém Kopci. Na základě výsledků diskuze bylo radou doporučeno zpracování projektové dokumentace pro realizaci investice. Jednání pokračovalo podrobnou informací o plánovaných akcích k 50. výročí vzniku muzea ve 2. pololetí 2022.

Členy vědecké rady byli Ing. arch. Petr Dostál; doc. Mgr. Petr Grulich, Ph.D.; Mgr. Petra Hrbáčová, Ph.D.; PhDr. Martin Novotný, Ph.D.; PhDr. Lubomír Procházka (předseda), Csc.; PhDr. Eva Kuminková, Ph.D. (místopředsedkyně); Mgr. Naděžda Pemlová a PhDr. Radim Urbánek.

Vědecká rada Muzea v přírodě Zubrnice

Vědecká rada zasedala v roce 2022 v termínech 23. 2. a 15. 11. V únoru bylo hlavním bodem programu budoucí umístění transferovaného secesního včelína ze Soběchleb a způsob oplocení záhumenků a sadu v horní části vesnice. Na druhém setkání byli členové rady seznámeni s aktivitami uplynulého roku z oblasti akcí pro veřejnost, výstav a s vydáním knihy *Průvodce po zaniklých obcích, osadách a samotách pod Bukovou horou*, jejíž dotisk se právě chystal. Byli informováni o stavebních pracích na opravě střechy Mlýna Týniště čp. 27, o rekonstrukci kolny na vozy v usedlosti čp. 27 Zubrnice a opravě fasády nádraží, oplocování záhumenků atd. Dále byla vědecké radě předložena pracovní verze analytické části koncepce rozvoje MPZ. Její

členové byli požádáni o zaslání všech svých připomínek do konce ledna 2023 tak, aby mohlo dojít k jejich zohlednění a zapracování při dalším postupu.

Členy vědecké rady MPZ byli Mgr. Radek Bryol, Ph.D.; PhDr. Pavel Bureš;
doc. Ing. arch. Tomáš Efler (předseda); Ing. Pavel Hušek; Mgr. Petr Karlíček, Ph.D.;
PhDr. Eva Kuminková, Ph.D. (místopředsedkyně); PhDr. František Ledvinka; Mgr. Alena Sellnerová;
PhDr. Radim Urbánek

Vědecká rada Valašského muzea v přírodě

Vědecká rada VMP se v roce 2022 setkala ve dvou termínech, a to 17. 6. a 11. 11. Členové byli informováni a vyjadřovali se k výsledkům vědecko-výzkumné činnosti pracovníků VMP v rámci *Dlouhodobé koncepce rozvoje výzkumné organizace* (dále jen DKRVO) i k výzkumným aktivitám v rovině interní a zároveň byla reprodukována iniciativa zapojení se do výzvy grantových projektů NAKI III třemi návrhy projektů. Vědecká rada byla seznámena s prezentacemi projektových dokumentací, výstavby a vybavení nových objektů provozních i expozičních – fojtství v Jasenné, hájovny z Valašské Bystřice, interiéru a exteriéru Hodslavské stodoly, možností transferu originálního objektu pícníku k doplnění expozice Valašské dědiny, a výstavbou nového křídla depozitáře ve Frenštátě pod Radhoštěm, WC v Mlýnské dolině a pokračujícími pracemi na budování nového areálu Kolibiska.

Důležitým bodem jednání bylo představení vize tvorby nového strategického materiálu k rozvoji instituce NMvP a jeho organizačních složek na léta 2024-2033. Jako výchozí materiál k formulování dalších fází realizace nového interpretačního plánu byla schválena analytická část interpretačního plánu. Vědecká rada se také zabývala novými formami orientačního a informačního systému pro areály VMP.

Členy vědecké rady VMP byli doc. Mgr. Robert Antonín, Ph.D.; Ing. Vojtěch Bajer; Mgr. Radek Bryol, Ph.D.; doc. PhDr. Daniel Drápala, Ph.D. (předseda); PhDr. Ivo Frolec; Ing. Milan Gesierich; Ing. Nelly Komendová; Mgr. Jana Koudelová, Ph.D.; Mgr. Otakar Kirsch, Ph.D.; PhDr. Eva Kuminková, Ph.D.; Mgr. et Mgr. Michal Medek; PhDr. Václav Michalička, Ph.D.; PhDr. Martin Novotný, Ph.D. (místopředseda); PhDr. Kamil Podroužek, Ph.D.; Ing. Alena Pospíšilová LL.M.; Mgr. Antonín Šimčík; Ing. Václav Tetera, Csc. a PhDr. Ilona Vojancová.

Rada starších

Rada starších posuzuje návrhy na důstojné připomenutí významných osobností regionu Moravské Valašsko, které se zasloužily o jeho rozkvět v oblasti vědecké, kulturní, veřejně prospěšné a spolkové činnosti, formou zápisu do *Knihy paměti kraje*. Zároveň posuzuje návrhy na uložení ostatků a zhotovení náhrobků takových osobností na čestném pohřebišti Valašském Slavíně v areálu Dřevěné městečko ve VMP. V roce 2022 Rada starších nebyla svolána, neboť VMP neobdrželo žádné nové návrhy.

Členy Rady starších byli PhDr. Karel Bogar, Mgr. Marie Brandstetrová, Mgr. Jiřina Fabiánová, PhDr. Zdeněk Fišer, Mgr. Hana Jabůrková, PhDr. Tomáš Mikuláščík, PhDr. Alena Prudká, Karel Rosenkranz, Mgr. Jiřina Veselská a Vanda Vrlová.

Redakční rada časopisu *Museum vivum*

V roce 2022 proběhlo jmenování nové redakční rady časopisu *Museum Vivum*. Redakční rada se zabývala předloženými texty k číslu 2022, přičemž doporučila sdružení připravených článků do dvojčísla 2022/2023. Obecně rada doporučila důsledněji vybírat recenzenty a vyžadovat důkladnější rozbor textu; autoři studií by měli lépe definovat výzkumné otázky. Rada upozornila na potřebu intenzivní a průběžné komunikace s redakcí a na stálou krizi vydávání časopisu, která je v různých formách patrná i v některých jiných periodikách. Rada navrhla také možnost do dalších čísel získávat zahraniční texty a financovat překlad. Dále redakce probírala problematiku získávání autorů a kvalitu textů z prostředí muzeí v přírodě včetně autorů napříč NMvP. Byl předložen návrh obsahu na rok 2024.

Novým pracovníkem redakce se stal Mgr. Vítězslav Vilímek, Dis., Ph.D., který nahradil PhDr. Víta Smrčku, Ph.D., jenž zůstal externím spolupracovníkem.

Členy se stali Ing. Martin Čerňanský, Ph.D.; doc. Ing. Miloš Dudáš CSc.; PhDr. Sylva Dvořáčková; PhDr. Martin Novotný, Ph.D. (místopředseda); Mgr. Tereza Johanidesová; PhDr. Eva Kuminková, Ph.D.; PhDr. David Pindur, Ph.D.; Mgr. Jan Pohůnek, Ph.D.; Dr. hab. Gregorz Studnicki; PhDr. Lucie Uhlíková, Ph.D. a PhDr. Jiří Woitsch, Ph.D. (předseda).

Poradní sbory pro sbírkotvornou činnost

Poradní sbory pro sbírkotvornou činnost se v jednotlivých OS zabývají zařazováním předmětů a stavebních objektů do sbírkového fondu muzea vlastní činností, koupí, převodem nebo darem, vyjadřují se k nakládání se sbírkami, výměně a vyřazování sbírek. Jejich členové jsou odborní pracovníci muzeí a znalci, jejichž odbornosti pokrývají oblasti sbírkotvorné činnosti vyjmenovaných muzeí.

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost Hanáckého muzea v přírodě

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost HMP se 10. 11. 2022 sešel vůbec poprvé. Vedoucí HMP Petr Vodešil v souladu s Jednácím řádem nejprve jmenoval předsedkyni Petru Hrbáčovou, místopředsedu Pavla Bulenu a tajemníka Josefa Urbana. Následně Josef Urban jako kurátor sbírkového a mobiliárního fondu HMP seznámil přítomné se stavem sbírky a sbírkotvorné činnosti HMP. Zmínil, že sbírka HMP, která byla zapsána do CES 13. 12. 2021, má k 10. 11. 2022 316 inventárních čísel, přičemž předměty jsou převážně národopisné povahy, sběrnou oblastí je severní a střední část Hané a okolí a časově sbírka spadá do období od konce 18. století do poloviny 20. století. Výsledkem jednání poradního sboru byl zápis 137 nových inventárních čísel sbírkových předmětů, které byly pro větší přehlednost rozděleny do pěti skupin, a to na převody ze starých sběrů muzea, převody z majetku muzea, nemovitosti převedené z majetku muzea, koupě a dary. Na nákup sbírkových předmětů bylo v roce 2022 vynaloženo 7000 Kč.

Členy sboru byli Mgr. Pavel Bulena, Mgr. Helena Cviklová, Mgr. Veronika Hrbáčková, Mgr. Petra Hrbáčová, Ph.D., Mgr. Ondřej Machálek, Mgr. Kamil Lukeš, DiS., Mgr. Robert Najman, PhDr. Jana Poláková, Ph.D., Bc. Milan Zahradník.

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost Muzea v přírodě Vysočina

V roce 2022 proběhlo jedno setkání členů poradního sboru za účelem projednání nákupu předmětů do sbírky MPV. Jednalo se o výrobky držitele titulu *Nositel tradice lidového řemesla* Josefa Fidera, držitelky titulu *Nositel tradice Pardubického kraje* Aleny Bukvové a paní Ivy Jaklové, která se věnuje tradiční textilní technice síťování, vše do skupiny Současná řemeslná tvorba. Dále se jednalo o předměty z oblasti domácnosti doplňující stále i krátkodobé výstavy a expozice muzea. Poradní sbor odsouhlasil nákup předložených předmětů i jejich cenu, na nákup sbírkových předmětů bylo vynaloženo 22 823 Kč. Členové poradního sboru byli zároveň seznámeni s novými přírůstky do sbírky získanými formou darů nebo vlastním sběrem, které v průběhu roku při interních jednáních posuzovali zaměstnanci muzea. Celkem bylo do sbírkové evidence MPV v roce 2022 zapsáno 105 přírůstkových čísel.

Členy sboru byli Mgr. Pavel Bulena, BcA. Adéla Mensová, Bc. Soňa Krátká, Jana Vašková a PhDr. Ilona Vojancová.

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost Muzea v přírodě Zubrnice

Na schůzce poradního sboru pro sbírkotvornou činnost v květnu 2022 bylo představeno několik desítek předmětů včetně rozměrných technických exemplářů (fukar, stabilní motor, traktor atd.). Předměty byly získány většinou darem a byly poradním sborem doporučeny k zařazení buď do sbírky, nebo pomocného fondu muzea. V prosinci se schůzka poradního sboru uskutečnila korespondenční formou. Do sbírky byl zařazen např. školní secesní včelín transferovaný ze Soběchleb nebo sušička chmele pro nově vzniklou

expozici chmelařství. Součástí obou setkání poradního sboru byl i návrh na vyřazení některých předmětů buď z důvodu duplicity, nebo protože nezapadaly do sbírkotvorné oblasti muzea.

Členy poradního sboru byli Petr Joza, MgA. Karel Konopka, Mgr. Martin Krsek, Tomáš Ledvinka a Mgr. Daniela Linková.

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost Valašského muzea v přírodě

V roce 2022 se Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost sešel na třech jednáních, za toto období bylo do sbírkové evidence VMP zapsáno 1498 nových inventárních čísel, na nákup sbírek bylo poukázáno 151 875 Kč. Součástí přírůstku je také zpracování předmětů z nově získaného objektu fojtství v Jasenné, které se stanou součástí nové podsbírky. V rámci stávajících podsbírek byly cíleně vyhledávány předměty do budované expozice hájovny (lesnické uniformy, měřicí přístroje, nářadí, trezor, lustry, dobová motorka aj.), dále se sbírkový fond rozrostl o vybavení domácností, hračky, vyškrabávané kraslice, vánoční ozdoby a také plakáty a letáky akcí konaných v minulosti ve Valašském muzeu.

Členy sboru byli Mgr. Marie Brandstetrová, Mgr. Sylva Dvořáčková, Mgr. Eva Hovorková, Mgr. Lenka Kučerová, PhDr. Eva Kuminková, Ph.D., Mgr. Tomáš Mikuláščík, Mgr. Olga Méhešová, Mgr. Pavla Platošová a PhDr. Alena Prudká.

Vedení NMvP:

(zleva) PhDr. Eva Kuminková, Ph.D., náměstkyně pro odbornou činnost;
PhDr. Magda Křivanová, ředitelka MPV; Ing. Milan Gesierich, technický náměstek;
Ing. Věra Cáblová, náměstkyně pro ekonomiku; Ing. Jaroslav Polášek, provozní náměstek;
PhDr. Petr Vodešil, Ph.D., vedoucí HMP; Ing. Věra Kmoníčková, ředitelka MPZ;
Ing. Bc. Jindřich Ondruš, generální ředitel

Mezinárodní organizace

Název organizace	Jméno zaměstnance	Funkce
AEOM - Evropský svaz muzeí v přírodě	Bryol Radek	člen
	Kuminková Eva	členka výboru
	Ondruš Jindřich	člen
CIOFF - Mezinárodní rada organizátorů folklorních festivalů	kolektivní členství	
ICME – Mezinárodní výbor pro etnografická muzea ICOM	kolektivní členství	
ICOM – Mezinárodní rada muzeí	kolektivní členství	
Interpret Europe	Kuminková Eva	členka
IOV – Národní sekce, Mezinárodní organizace lidového umění v ČR	Ondruš Jindřich	člen výboru spolku

Domácí oborové organizace

Název organizace	Jméno zaměstnance	Funkce
Asociace muzeí a galerií České republiky	kolektivní členství	
Asociace muzeí a galerií – Etnografická komise	Cviklová Helena	členka
	Drápalová Lenka	členka
	Kramolišová Šárka	členka
	Kučerová Lenka	členka
	Kuminková Eva	členka
	Urban Josef	člen
	Tichá Jana	členka
	Vojancová Ilona	členka
Asociace muzeí a galerií – Knihovnická komise	Borová Anna	členka
Asociace muzeí a galerií – Komise konzervátorů a restaurátorů	Adamová Dita	členka
	Dostál Tomáš	člen
	Dostálová Kateřina	členka
	Dvořák Luděk	člen
	Matochová Libuše	členka
	Musil Martin	člen
	Šimčíková Markéta	členka výboru, vedoucí moravskoslezské a olomoucké krajské sekce
Asociace muzeí a galerií – Komise pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku	Pasičnyková Sabrina	členka
	Pelclová Soňa	členka
Asociace muzeí a galerií – Senát	Ondruš Jindřich	člen
Asociace muzeí a galerií – Komise regionální historie Moravy a Slezska	Urban Josef	člen
Česká komise pro UNESCO	Ondruš Jindřich	člen
Česká národopisná společnost	kolektivní členství	
	Bryol Radek	člen
	Křivanová Magda	členka Komise pro lidové stavitelství, sídla a bydlení
	Kuminková Eva	místopředsedkyně, pověřenec pro mezinárodní vztahy a UNESCO
	Lidák Petr	člen
	Navrátilová Lucie	členka
	Tichá Jana	členka
	Urban Josef	členka
	Vodešil Petr	člen
	Vojancová Ilona	členka Komise pro lidové obyčeje

Český svaz muzeí v přírodě	kolektivní členství	
	Bryol Radek	tajemník
	Konopka Karel	člen
	Ondruš Jindřich	prezident
	Vojancová Ilona	členka
Sdružení pro interpretaci místního dědictví v ČR (SIMID)	Konopka Karel	člen
	Kuminková Eva	členka

Poradní orgány MK ČR

Název organizace	Jméno zaměstnance	Funkce
Komise pro granty v oblasti tradiční lidové kultury	Urban Josef	člen
	Vojancová Ilona	předsedkyně
Komise pro udělování titulu <i>Nositel tradice lidových řemesel</i>	Bryol Radek	místopředseda
	Vojancová Ilona	předsedkyně
Komise programu <i>Podpora regionálních kulturních tradic</i>	Gross Tomáš	člen
Komise <i>Programu záchrany architektonického dědictví</i>	Ondruš Jindřich	člen
Národní rada pro tradiční lidovou kulturu	Kuminková Eva	členka
	Vojancová Ilona	místopředsedkyně
Porota pro udělování cen Ministerstva kultury v oblasti zájmových uměleckých aktivit – Cena za rozvoj tradiční lidové kultury a folkloru	Vojancová Ilona	členka
Stipendijní rada Odboru regionální a národnostní kultury MKČR	Lid'ák Petr	člen

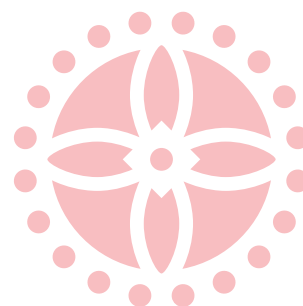
Poradní orgány muzeí (mimo NMvP)

Název organizace	Jméno zaměstnance	Funkce
Hodnotící komise Mezinárodního folklorního festivalu Strážnice	Vojancová Ilona	předsedkyně
Komise pro sbírkotvornou činnost Muzea Beskyd Frýdek-Místek	Tichá Jana	členka
Nákupní komise Muzea a galerie v Prostějově	Urban Josef	člen
Nákupní komise Muzea Těšínska	Lidřák Petr	člen
Nákupní komise Etnografického oddělení Národního muzea v Praze	Vojancová Ilona	členka
Poradní sbor pro Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy	Bryol Radek	člen
	Tichá Jana	členka
	Vojancová Ilona	členka
Programová rada MFF Strážnice	Gross Tomáš	člen
Rada Muzea východních Čech v Hradci Králové	Křivanová Magda	členka
Redakční rada Národního ústavu lidové kultury pro projekty videodokumentace	Drápalová Lenka	členka
Redakční rada vlastivědné revue <i>Valašsko</i>	Lidřák Petr	člen
Ředitelská rada Muzea Těšínska	Ondruš Jindřich	člen
Ředitelská rada Národního ústavu lidové kultury	Ondruš Jindřich	člen
Správní rada Institutu lidového kulturního dědictví, Litomyšl	Bryol Radek	člen
Vedecká rada Slovenského národného múzea pre etnológiu	Bryol Radek	člen

Regionální a lokální komise

Název organizace	Jméno zaměstnance	Funkce
Hodnotící komise pro tradiční lidovou kulturu Pardubického kraje	Křivanová Magda	členka
	Vojancová Ilona	předsedkyně
Hodnotící komise programu <i>Podpora kultury a památkové péče v Pardubickém kraji</i>	Křivanová Magda	členka
Komise pro tradiční lidovou kulturu Ústeckého kraje	Kmoníčková Věra	členka
Kulturní komise města Rožnov pod Radhoštěm	Kuminková Eva	členka
Muzejní spolek Litovelsko	Urban Josef	člen
Pracovní skupina pro tradiční lidovou kulturu Olomouckého kraje	Urban Josef	předseda
Sbor pro ochranu a uchování jízdy králů na Moravě	Urban Josef	člen
Vlastivědná společnost muzejní v Olomouci	Urban Josef	člen výboru
Výběrová komise MAS Hlinsko pro realizaci Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD)	Křivanová Magda	členka
Certifikační komise pro udělování regionální značky Kvalita z Hlinecka	Křivanová Magda	členka
	Vojancová Ilona	členka
Výběrová komise pro oceňování dobrovolníků regionu Hlinsko – Křesadlo	Magda Křivanová	členka
Výbor pro cestovní ruch Zastupitelstva Zlínského kraje	Ondruš Jindřich	člen
Výbor pro kulturu a památkovou péči Zastupitelstva Pardubického kraje	Křivanová Magda	předsedkyně
Výbor pro kulturu a památky Zastupitelstva Zlínského kraje	Ondruš Jindřich	člen

NMvP je institucí zapsanou v seznamu výzkumných organizací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Reprezentuje obor muzejnictví v přírodě a svou vědecko-výzkumnou činností směřuje k dosažení postu předního představitele této oblasti v ČR a významného zástupce v evropském měřítku. K naplnění tohoto cíle pracovníci NMvP vyvíjejí vědecko-výzkumné aktivity za účelem podpory oboru tvorbou teoreticko-metodických podkladů pro potřeby institucionálního a koncepčního rozvoje muzeí v přírodě. Zároveň přispívají k poznávání a popularizaci tradiční lidové kultury a k procesu jejího zachovávání. Výsledky své práce se podílejí na předávání poznatků široké laické i odborné veřejnosti.

Dlouhodobá koncepce rozvoje výzkumné organizace

Vědecko-výzkumná činnost je cíleně plánována s víceletým předstihem a je shrnuta v oponentovaném dokumentu *Dlouhodobá koncepce rozvoje výzkumné organizace Národní muzeum v přírodě na léta 2019–2023*, jehož plnění je závazné. Koncepce stanovuje na každý rok dosažení definovaného počtu a druhů výsledků v určených oblastech, které jsou zpětně kontrolovány a vyhodnocovány příslušným orgánem MK ČR. Za rok 2022 bylo plnění úkolů vědecko-výzkumné činnosti, naplánované dle DKRVO, zhodnoceno Radou ministra kultury pro výzkum stupněm C.

Oblast Muzea v přírodě

Je zaměřená na teoretické a metodické postupy pro fungování a rozvoj muzeí v přírodě. V rámci koncepce je zařazena do systému institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací. V roce 2022 byla vedle finančních zdrojů NMvP podpořena dotací z prostředků MK ČR ve výši 1 299 000 Kč. V roce 2022 bylo dosaženo uplatnění čtyř výsledků zařazených do této oblasti:

Bryol, Radek (2021): „Dej tam cement, ať to drží!“ K potenciálu a etice udržování historických stavebních technologií v muzeích v přírodě. *Museum vivum. Časopis českých muzeí v přírodě*, s. 6–26.

Odborný článek zkoumá možnosti ochrany původních stavebních technologií při transferu nebo výstavbě historických objektů, dokládá skutečný stav na vybraných příkladech z muzeí, navrhuje řešení, čímž naplňuje výzkumné úkoly MC muzeí v přírodě a připravuje podklady pro památkové postupy.

Šimčíková, Markéta – Šimčík, Antonín – Baar, Jan (2022): Posouzení vlivu netoxické desinsekce s využitím zvýšené teploty v přesné termokomoře na tradiční technologie lepení a dřevěné stavební prvky. *Acta Historica Universitatis Silesianae Opaviensis*, 10, s. 153–162.

Článek představuje metodu řízeného tepelného ošetření historických dřevěných prvků a konstrukcí proti biologickým škůdcům a řeší možnosti využití této metody v prostředí pamětových institucí jako moderní technologii bez užití toxických přípravků.

Křivanová, Magda – Vojancová, Ilona – Bulena, Pavel – Pospíšilová, Nikola (2022): Půlstoletí muzea v přírodě Vysočina. *Od záchrany lidových staveb in situ k muzeu v přírodě. Rožnov pod Radhoštěm: Národní muzeum v přírodě*, 119 s.

Odborná kniha představuje metody budování a provozování muzea v přírodě od laických až k moderním současným postupům za období padesáti let, dotýká se úskalí různého pojmání památkových a muzejních přístupů a sleduje posun v trendech muzejní práce na konkrétním příkladu MPV.

Tichá, Jana (2021): Muzeum v přírodě a nemateriální kultura. Prezentace nemateriální kultury ve Valašském muzeu v přírodě. *Mezi etnografií, folkloristikou a muzejnictvím: sborník příspěvků z konference k nedožitým devadesátým narozeninám Karla Pavlišťáka: Zlín 6. až 7. září 2021*. Vydání první. Zlín: Klub H+Z, s. 74–99.

V kapitole knihy jsou na konkrétních příkladech demonstrovány způsoby a možnosti prezentace oblasti nehmotného kulturního dědictví v prostředí muzea v přírodě. Výsledek nabízí odborným pracovníkům metody, jak postupovat při tvorbě expozic muzea nebo dalších prezentačních a interpretačních aktivitách, čímž dochází k transferu zkušeností.

Oblast *Tradiční lidová kultura a umění*

Oblast je podporována z interních zdrojů NMvP a je zaměřená na průzkum a zhodnocování sbírek NMvP, výzkum tradiční lidové kultury, folkloru, duchovní a sociální kultury.

Cviklová, Helena (2022). Rožnovští barvíři. *Acta musealia*, roč. 19, č. 1-2, s. 46–91.

Článek poprvé shrnuje celkově poznatky o provozu barvířského řemesla v Rožnově pod Radhoštěm od jeho doložitelných počátků od první poloviny 18. století až do meziválečné doby ve století dvacátém. Představuje osobnosti řemeslníků a jejich rodiny, zároveň zahrnuje poznatky o postupném rozvoji, zdokonalování řemeslných postupů, prezentuje produkci dílen a osvětluje okolnosti úpadku řemesla. Článek je doplněn historickými fotografiemi.

Děckuláček, Martin (2022). Průzkum a restaurování dubové truhly z konce 18. století zdobené technikou inkrustace. *Forum pro konzervátory-restaurátory*, sv. 12, č. 1, s. 9–15.

Článek přináší poznatky o metodách průzkumu a způsobech restaurátorských zásahů za účelem zachování dubové intarzované truhly z konce 18. století. Podrobně popisuje metody průzkumu a určování stáří dendrochronologií, UV světelnými metodami, mikroskopický průzkum, FTIR spektrometrií a jednotlivé kroky restaurování od demontáže, čištění, retuší a doplňování prvků až po zkompletování předmětu. Nabízí vzorový postup pro restaurátorské práce na historických předmětech tohoto druhu.

Tichá, Jana (2022). Výroční obyčejová a obřadní kultura na Valašsku. *Její geneze a identifikace na počátku třetího tisíciletí (na příkladech z Rožnovska, Valašskomeziříčska a Vsetínska)*. Rožnov pod Radhoštěm: Národní muzeum v přírodě, 319 s.

Viz kapitola *Ediční činnost*.

Organizace odborných akcí

Posláním NMvP je předávat znalosti a zkušenosti odborné i laické veřejnosti. Z titulu předního představitele oboru muzejnictví v přírodě v ČR pořádá muzeum odborná setkání různého druhu, jež jsou obecně zaměřena především na problematiku muzejnictví a muzejnictví v přírodě, historie, etnologie a dalších příbuzných oborů, nebo se naopak týkají úzce vymezených témat. Pracovníci muzea zároveň přednášejí na středních a vysokých školách, aktivně se účastní konferencí, seminářů a jiných odborných setkání a pořádají přednášky a další naučné akce pro veřejnost.

Konference *Objekty venkovského stavitelství na původních místech s muzejními či jinými expozicemi*

Hanácké muzeum v přírodě

Termín: 1.–2. 6. 2022

Počet účastníků: 25

Spoluorganizátoři: Komise pro lidové stavitelství, sídla a bydlení při České národopisné společnosti, Obec Příkazy a Ústav evropské etnologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity

V průběhu minulého století se postupně vyprofilovaly dva hlavní přístupy k záchraně objektů vesnického stavitelství. Prvním je ochrana památek v průvodním prostředí in situ, druhým přístupem naopak jejich přednesení (transfer) tehdy, když hrozí zánik objektu nebo přestaly existovat krajinné a historicko-sociální vazby na původní místo. Na základě jednotlivých příspěvků si konference kladla za cíl zhodnotit historii, výsledky snah v problematice záchraně lidových staveb in situ a podíl badatelů a pracovníků památkové péče na jejich ochraně. V rámci konference došlo také k připomenutí badatelské činnosti Josefa Kšíra (1892–1978) na záchraně, identifikaci a dokumentaci venkovských lidových památek v oblasti střední Moravy.

Konference v HMP věnovaná venkovskému stavitelství

Mezinárodní konference *Protection of Open Air Museum Collections / Zabezpečení sbírek muzeí v přírodě*

Valašské muzeum v přírodě

Termín: 26. 8. 2022

Počet účastníků: 74 ze 7 států

Konference se zaměřila především na požární zabezpečení roubených staveb v muzeích v přírodě či památkových územích. Odborný program byl navázán na Generální konferenci ICOM, která se konala v Praze, a byl zařazen do post-konferenčního programu tohoto světového kongresu. Účastníci konference také měli možnost prohlédnout si v doprovodu odborných pracovníků muzea jednotlivé areály VMP a dozvědět se o prvcích zabezpečení přímo v terénu.

Konference *Nositelé nemateriálního kulturního dědictví a paměťové instituce*

Muzeum v přírodě Vysočina

Termín konání: 1.–3. 11. 2022

Spoluorganizátor: Česká národopisná společnost

Počet účastníků: 80

Cílem konference bylo prozkoumat vztah mezi nositeli projevů nemateriálního kulturního dědictví a paměťovými institucemi, potažmo jejich pracovníky, a také výzvy a případné etické nástrahy vzájemné spolupráce. Účastníci konference se snažili odpovědět na základní otázky: „Kdo jsou nositelé nemateriálního kulturního dědictví? Jakými způsoby muzea a další paměťové instituce navazují vztahy s nositeli nemateriálního kulturního dědictví a jakými způsoby s nimi spolupracují? Jakými způsoby mohou paměťové instituce, respektive jejich pracovníci, podpořit nositele při obnově, udržování a uchování prvků jejich nemateriálního kulturního dědictví?“ Konference se konala pod osobní záštitou ministra kultury Martina Baxy a České komise pro UNESCO a v roce 2023 byla oceněna 1. místem v anketě České národopisné společnosti, v kategorii odborná akce.

Konference
Nositelé nemateriálního kulturního dědictví a paměťové instituce

Aktivní účast pracovníků na odborných setkáních a konferencích

Symbolika barev na masopustních maskách z Hlinecka

Pracovní konference Mezinárodní komise pro studium lidové kultury v Karpatech

Termín: 31. 5. – 1. 6. 2022

Přednášející: PhDr. Ilona Vojancová

Organizátor: Mezinárodní komise pro studium lidové kultury v Karpatech, subkomise pro lidové obyčeje

Rozsah a míra autentičnosti zástavby in situ Muzea v přírodě Zubrnice

Konference *Objekty venkovského stavitelství na původních místech s muzejními či jinými expozicemi*

Termín: 1.–2. 6. 2022

Přednášející: MgA. Karel Konopka

Organizátoři: Komise pro lidové stavitelství, sídla a bydlení při České národopisné společnosti, z. s., Hanácké muzeum v přírodě, Obec Příkazy, Ústav evropské etnologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity

---

Sharing good practices: An organic part of the restorer's work.

26. Generální konference ICOM

Termín: 20.–28. 8. 2022

Přednášející: Mgr. Markéta Šimčíková, Mgr. Ivan Berger, Mgr. Antonín Šimčík

Organizátoři: ICOM a ICOM Česká republika

Nově vznikající areál Valašského muzea v přírodě – Kolibiska

Jubilejní den

Termín: 15. 9. 2022

Přednášející: Mgr. Jitka Petřeková, Mgr. Luděk Ondruch

Organizátor: Národní zemědělské muzeum – zámek Ohrada

Kolo se točí, pšenice se mele

Symposium *Vodní mlýny 2022*

Termín: 17.–19. 10. 2022

Přednášející: PhDr. Magda Křivanová, PhDr. Radim Urbánek

Organizátor: Městské muzeum v Ústí nad Orlicí

Zdroj vědomostí a brána poznání: Ke vztahu člověka-nositele živého kulturního dědictví a paměťové instituce

Konference *Nositelé nemateriálního kulturního dědictví a paměťové instituce*

Termín: 1.–3. 11. 2022

Přednášející: PhDr. Ilona Vojancová, PhDr. Eva Kuminková, Ph.D.

Organizátor: Národní muzeum v přírodě – Muzeum v přírodě Vysočina

---

Odborné přednášky a výuka

Přednáškový cyklus *Lidová kultura na Hané*

Pro Univerzitu třetího věku při Univerzitě Palackého v Olomouci

Termín: akademický rok 2021/2022

Přednášející: Mgr. Josef Urban

Specializovaný dvousemestrální přednáškový cyklus se věnoval jednotlivým dílčím složkám lidové kultury etnografického regionu Haná a jeho blízkého okolí. Posluchači se seznámili s problematikou územního rozsahu hanáckého regionu, s nástinem vývoje národopisného zájmu o Hanou, s tradičním zaměstnáním a obživou, s lidovým stavitelstvím a vesnickým sídlem, s lidovým krojem a odíváním, s výtvarnou kulturou, s lidovými obřady, obyčejí a zvyky, ale také se slovesným, hudebním a tanečním folklorem. Součástí specializovaného kurzu byly i návštěvy vybraných národopisných akcí a památek, muzeí s národopisnými výstavami či expozicemi a také muzeí v přírodě.

Nemateriální kulturní dědictví a UNESCO

Pro studenty Mendelovy univerzity v Brně

Termín: 14. 3. 2022

Přednášející: PhDr. Eva Kuminková, Ph.D.

Přednáška pro studenty krajinného inženýrství na téma systému uchování nemateriálního kulturního dědictví.

Muzea v přírodě – úvod do problematiky péče o expoziční objekty a sbírky

Pro studenty Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové

Termín: 14. 4. 2022

Přednášející: PhDr. Magda Křivanová

Cílem přednášky bylo seznámit studenty na příkladu MPV se základními principy a metodami záchrany a péče o lidové stavby, součástí byla prohlídka depozitáře včetně informací o způsobu uložení a evidence sbírky.

Nemateriální kulturní dědictví v Pardubickém kraji – jeho ochrana a podpora

Pro Státní okresní archiv Pardubice a kronikáře z okresu Pardubice

Termín: 7. 6. 2022

Přednášející: PhDr. Ilona Vojancová

Přednáška byla věnována péči o tradiční lidovou kulturu v Pardubickém kraji a způsobům její dokumentace.

Tvůrčí aktivity pro děti v rámci výukových programů VMP

Pro učitele výtvarné výchovy v rámci letní školy pořádané Vzdělávacím centrem Hello, Ostrava

Termín: 17. 8. 2022

Přednášející: Bc. Denisa Hrůzková, Mgr. Helena Cviklová

Přednáška prezentovala NMvP, jeho vznik, jednotlivé areály a programovou náplň. Podrobněji se výklad věnoval edukačním pořadům – obzvláště tvůrčím aktivitám pro děti. Součástí byla i výstavka výrobků, pracov-

ních návodů apod. Následoval praktický workshop věnovaný zvykoslovnému pečivu. Akce byla ukončena prohlídkou Valašské dědiny s průvodcem.

Lidová strava na Valašsku

Pro Gymnázium a Střední průmyslovou školu elektrotechniky a informatiky, Frenštát pod Radhoštěm – studenty SŠ se skupinou studentů z Islandu a pedagogy

Termín: 22. 9. 2022

Přednášející: Mgr. Helena Cviklová

Tématem jednodenního workshopu byla lidová strava na Valašsku v období od konce 19. století do poloviny 20. století s praktickou aktivitou přípravy tradičních pokrmů. Součástí byla také prohlídka areálů VMP s průvodcem.

Šat pro tělo i duši

Pro Fakultu umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně

Termín: 19. 10. 2022

Přednášející: PhDr. Eva Kuminková, Ph.D.

Přednáška o roli lidového oděvu v životě člověka a jeho proměně v kroj v evropském kontextu a na konkrétním příkladu oblasti Rožnovska.

Muzea v přírodě

Pro Ústav světových dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy

Termín: 8. 11. 2022

Přednášející: PhDr. Eva Kuminková, Ph.D.

Přednáška byla zaměřena na muzea v přírodě jako specifické fenomény ochrany kulturního dědictví.

Přednáškový cyklus Textil v muzeu

Pro studenty Ústavu archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity

Termín: podzimní semestr 2022

Přednášející: Mgr. Lenka Drápalová

Hlavním cílem přednáškového cyklu bylo seznámit studenty muzeologie a příbuzných oborů s existencí významných textilních sbírek v českých muzeích, s postupy tvorby a péče o tento druh předmětů a principy jejich uchování, prezentace a vědeckého zpracování.

Přednáškový cyklus Nemateriální kulturní dědictví a UNESCO

Pro Ústav evropské etnologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity

Termín: podzim 2022

Přednášející: PhDr. Eva Kuminková, Ph.D.

Cyklus přednášek byl zaměřen na *Úmluvu o zachování nemateriálního kulturního dědictví UNESCO* a její naplňování v ČR. E. Kuminková rovněž vedla a hodnotila závěrečné studentské práce, které měly formu návrhů na zápis konkrétních prvků do Seznamu nemateriálních prvků tradiční lidové kultury České republiky.

Vánoční obyčeje na Horácku – výsledky výzkumu MPV a jejich interpretace

Pro Institut Paměti národa v Pardubicích

Termín: 5. 12. 2022

Přednášející: PhDr. Ilona Vojancová

Přednáška byla zaměřena na zkušenosti s interpretací výsledků výzkumů MPV.

Přednášky pro veřejnost

Zaniklé obce, osady a samoty pod Bukovou horou

Beseda pro veřejnost v knihovně Valašského muzea v přírodě

Termín: 8. 4. 2022

Přednášející: MgA. Karel Konopka, Mgr. Petr Karlíček, Ph.D.

Autoři představili rožnovské veřejnosti publikaci *Průvodce po zaniklých obcích, osadách a samotách pod Bukovou horou* a příběh odkazu českých Němců v severočeském pohraničí.

Tradice – proměny – identita: Lidový oděv a tanec na Valašsku jako zdroje inspirace

Pro Valašský muzejní a národopisný spolek

Termín: 12. 5. 2022

Přednášející: PhDr. Eva Kuminková, Ph.D.

Přednáška se věnovala proměnám lidového oděvu na Rožnovsku a novodobému vývoji tance valašský odzemek v průběhu posledních 120 let.

Co člověku šmakuje, tím se neotraví

Pro Dům seniorů Drachtinka, Hlinsko

Termín: 30. 6. 2022

Přednášející: PhDr. Ilona Vojancová

Tématem přednášky byl vývoj a proměny lidové stravy na Horácku v období od druhé poloviny 19. století do poloviny 20. století.

Špaletové stodoly na Hané

Pro Vlastivědnou společnost muzejní v Olomouci

Termín: 30. 11. 2022

Přednášející: Mgr. Josef Urban

Přednáška o historii a současnosti špaletových stodol na Hané s důrazem na špaletové stodoly v areálu HMP.

Vánoce na Valašsku

Pro Valašský muzejní a národopisný spolek

Termín: 1. 12. 2022

Přednášející: Mgr. Jana Tichá

Obsahem byla komentovaná prohlídka vánočních expozic v areálu Dřevěné městečko spojená s prezentací nové knihy *Výroční a obyčejová obřadní kultura na Valašsku*.

Vánoce na Valašsku: Od adventu po Tři krále

Muzejní a galerijní centrum Valašské Meziříčí

Termín: 13. 12. 2022

Přednášející: Mgr. Jana Tichá

Tématem přednášky byl vývoj a proměny vánočních zvyků na Valašsku, jejich význam v minulosti a na počátku třetího tisíciletí.

EDIČNÍ ČINNOST

NMvP v roce 2022 vydalo tyto publikace:

KARLÍČEK, Petr: *Průvodce po zaniklých obcích, osadách a samotách pod Bukovou horou. Rožnov pod Radhoštěm – Ústí nad Labem: Národní muzeum v přírodě/Muzeum v přírodě Zubrnice – Statutární město Ústí nad Labem, 2022, 291 s., Ústecká vlastivěda, 978-80-86646-71-8, 978-80-87210-90-1, druhé doplněné vydání.*

Druhé, rozšířené vydání publikace zavede návštěvníky do několika německých obcí a osad, které pro složitou dostupnost nebyly trvale osídleny novým obyvatelstvem po roce 1945 a nyní je pohlcuje okolní příroda. Buková hora a její okolí však žije novým životem vlivem turistické stezky, kterou spravuje MPZ, aktivitám místních obyvatel a nyní také zásluhou publikace, která shrnuje všechny známé informace o zaniklých sídlech a obsahuje též výpovědi potomků posledních obyvatel i lidí, jež Buková hora dnes inspiruje v jejich umělecké tvorbě či práci.

KŘIVANOVÁ, Magda, VOJANCOVÁ, Ilona, POSPÍŠILOVÁ, Nikola a BULENA, Pavel: *Půlstoletí Muzea v přírodě Vysočina. Od záchrany lidových staveb in situ k muzeu v přírodě. Rožnov pod Radhoštěm: Národní muzeum v přírodě, 2022, 119 s., ISBN 978-80-87210-93-2.*

Odborná kniha vznikla na základě institucionální podpory DKRVO poskytované MK ČR. Byla vydána u příležitosti 50. výročí založení MPV. Kniha dokumentuje reálný proces budování muzea ve všech jeho zájmových oblastech, a to na základě vlastních výzkumů, empirických poznatků odborných pracovníků muzea a dosud nepublikovaných materiálů ze souboru písemností a dokumentů MPV. Postihuje způsoby záchrany a obnovy jednotlivých expozičních objektů a tvorbu

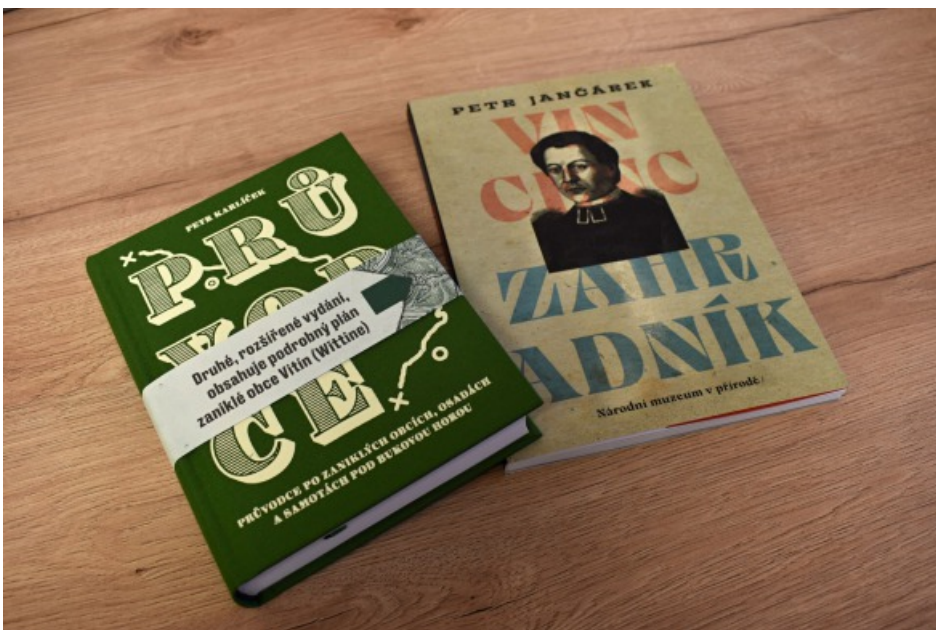
modelové expozice v areálu Veselý Kopec, revitalizaci souboru lidových staveb in situ v památkové rezervaci Betlém Hlinsko, vytváření interiérových expozic, práci se sbírkovým fondem, aktivizační a edukační činnost i oblast vědy a výzkumu. Zároveň ukazuje formy spolupráce s odbornými pracovníky památkové péče, se specialisty z akademické sféry, architektky a kolegy z obdobných paměťových institucí. Recenzenty knihy byli doc. PhDr. Daniel Drápala, Ph.D. a PhDr. Radim Urbánek.

TICHÁ, Jana: Výroční obyčejová a obřadní kultura na Valašsku. Její geneze a identifikace na počátku třetího tisíciletí (na příkladech z Rožnovska, Valašskomeziříčska a Vsetínska). Rožnov pod Radhoštěm: Národní muzeum v přírodě, 319 s.

Odborná publikace představuje výroční zvyky, obyčeje, obřady a slavnosti moravského Valašska probíhající v průběhu celého kalendářního roku. Prostřednictvím vybraných dokumentovaných příkladů z oblastí Rožnovska, Valašskomeziříčska a Vsetínska se čtenáři seznámí s jejich genezí, historickou podobou ovlivněnou různými faktory, proměnami, ale i soudobými pozůstatky v kontextu proměňující se společnosti. Monografie je členěna do kapitol věnujících se problematice Vánoc, Masopustu, Velikonoc, Letnic, odrazu církevních svátků v životě lidí, zvyklostem pojícím se k zajištění sklizně, Hodům a připomínkám zemřelých. Publikaci vedle historických fotografií z muzejních a archivních fondů, včetně soukromých sbírek, doprovázejí ilustrace rožnovské výtvarnice Ludmily Vaškové.

JANČÁREK, Petr: Vincenc Zahradník. Rožnov pod Radhoštěm: Národní muzeum v přírodě, 2022, 134 s., ISBN 978-80-87210-87-1, druhé doplněné vydání.

Po téměř třiceti letech od prvního vydání MPZ znovu publikovalo doplněný životopisný spis historika Petra Jančárka. Kněz, spisovatel, básník, tvůrce bajek a především pokroková osobnost národního obrození svůj život nedobrovolně na deset let spjal se Zubrnicemi. Do zapadlé horské německy mluvící vsi byl tento vlastenec umístěn za trest pro své přichýlení k pokrokovým myšlenkám. Novému vydání se dostalo kvalitního zpracování od osvědčeného pražského grafického studia Kapitola a disponuje značně rozšířeným obrazovým aparátem. Redakčně byl text upraven Václavem Millerem a v úvodním slově ředitele ústeckého muzea Václava Houfka je vzpomenu také na osobnost Zahradníkova životopisce Petra Jančárka. Kniha vyšla u příležitosti 230 let od narození Vincence Zahradníka.

Publikace připravené
Muzeem v přírodě Zubrnice

SPOLUPRÁCE S JINÝMI INSTITUCEMI

Oborová a odborná sdružení a organizace

Asociace muzeí a galerií

- spolupráce s Etnografickou komisí AMG – dílčí úkoly v rámci vytvoření pojmosloví etnografických sbírek
- aktivní účast pracovníků NMvP v oborových komisích

Česká národopisná společnost

- zapojení pracovníků NMvP do činnosti společnosti včetně práce Hlavního výboru organizace
- spolupořadatelství konference *Nositelé nemateriálního kulturního dědictví a paměťové instituce* (MPV)
- spolupořadatelství konference *Objekty venkovského stavitelství na původních místech s muzejními či jinými expozicemi* (HMP)
- aktivní účast na prosincovém zasedání Hlavního výboru v prostorách NMvP

Sdružení pro interpretaci místního dědictví (SIMID) a Ústav pro interpretaci místního dědictví (UIMID)

- školení zaměstnanců NMvP v oblasti interpretace
- spolupráce při revizi interpretace ve všech areálech VMP
- spolupráce na plánování interpretace pro nový areál Kolibiska
- MPZ – tvorba koncepce rozvoje Muzea v přírodě Zubrnice
- HMP – spolupráce na vytvoření nového prohlídkového okruhu, školení průvodců

Univerzitní a akademická pracoviště

Masarykova univerzita – Ústav evropské etnologie

- spolupráce na přípravě 16. kongresu SIEF v Brně 2023
- spolupráce v rámci projektu NAKI II *Stopy umu*
- úspěšné podání projektu NAKI III *Dokumentace Ústředí lidové umělecké výroby: zdroj poznání a inspirace* (VMP)

Mendelova univerzita

- spolupráce s Lesnickou a dřevařskou fakultou na projektu IP DKRVO „Ověření bezpečného využití netoxické likvidace škůdců pro ošetření dřeva a lepených spojů“
- úspěšné podání projektu NAKI III *Prevence a údržba dřevěných konstrukcí v památkovém zájmu* (MC)

Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta

- odborná exkurze studentů v MPV spojená s přednáškou a praktickými ukázkami na téma lidové stavitelství a péče o sbírky

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

- Fakulta umění a designu – práce s přírodními materiály – spolupráce na opravách hliněných vymazávek roubených objektů; spolupráce na přípravě stálých expozic (MPZ)
- Fakulta životního prostředí – spolupráce při inventarizaci ovocných stromů v areálu MPZ dle metodiky *Mapování ovocných stromů starých odrůd v krajině* Ing. Martina Lípy

Univerzita Palackého v Olomouci

- *Lidová kultura na Hané*. Specializovaný dvousemestrální program HMP pro Univerzitu třetího věku při Univerzitě Palackého v Olomouci

Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, pobočka Frýdek-Místek

- spolupráce při přípravě expozice hájovny z Valašské Bystřice ve VMP

Ústav pro jazyk český AV ČR

- vypracování posudku pro NAKI III (projekt česká nářečí)

Vyšší odborná škola textilních řemesel a Střední odborná škola textilních řemesel Praha

- organizace výstavy *Proutí v řemesle, umění a designu* (MPZ)

Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod, s. r. o.

- odborná příprava programu *Bramborová sobota* v MPV

Kulturní instituce, ústavy a organizace

Archiv města Ústí nad Labem

- příprava druhého vydání publikace *Průvodce po zaniklých obcích, osadách a samotách pod Bukovou horou* (MPZ)
- poskytování historické fotodokumentace a dalších materiálů o životě v regionu před rokem 1945 (MPZ)

Dačického dům v Kutné Hoře – Vzdělávací a prezentační centrum kulturního dědictví UNESCO

- spolupráce při prezentaci a propagaci památek UNESCO

Institut Paměti národa Pardubice

- spolupráce MPV při tvorbě sbírek vzpomínek pamětníků z regionu Pardubického kraje

Městské muzeum a galerie Hlinsko

- spolupráce s MPV v oblasti prezentace lidové kultury Hlinecka
- vzájemná spolupráce s MPV v rámci nákupní komise
- výměna poznatků a podkladů k tématům regionální historie

Městské muzeum Dvůr Králové nad Labem

- spolupráce VMP v rámci převzaté výstavy *Modrotisk jinak*

Multifunkční centrum Hlinsko

- spolupráce MPV při zajištění konference *Nositelé nemateriálního kulturního dědictví a pamětové instituce* a organizaci programu k 50. výročí MPV s názvem *NMvP vás zve*

Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi

- spolupráce MPV v oblasti interpretace tradiční lidové kultury
- společná prezentace v rámci oslav 50. výročí založení MPV a MLK
- zajištění exkurze pro účastníky konference *Nositelé nemateriálního kulturního dědictví a paměťové instituce*

Muzeum Komenského v Přerově

- vypracování posudku na nákup obrazu s národopisnou tematikou do podsbírký etnografie

Muzeum města Ústí nad Labem

- příprava vydání životopisu Vincence Zahradníka (MPZ)
- spolupráce v rámci Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost (MPZ)

Muzea na území Pardubického kraje

- spolupráce regionálního pověřeného pracoviště pro tradiční lidovou kulturu MPV s muzei v regionu v souvislosti s koordinací identifikace prvků tradiční lidové kultury

Národní muzeum, Historické muzeum

- zapůjčení modrotiskových forem rožnovských barviřů, ze kterých byly pro VMP zhotoveny repliky

Národní památkový ústav

- Územní odborné pracoviště v Olomouci – spolupráce HMP v rámci oblasti lidové stavitelství
- Územní odborné pracoviště Pardubice – spolupráce MPV při památkové péči a ochraně dokladů lidového stavitelství
- Územní odborné pracoviště Ústí nad Labem – odborná spolupráce při opravách a obnovách objektů v areálu MPZ
- MC – spolupráce s generálním ředitelstvím a různými územními odbornými pracovišti NPÚ – školicí akce a konzultace v problematice opracování a povrchových úprav stavebně-truhlářských prvků

Národní ústav lidové kultury

- spolupráce v oblasti ochrany tradiční lidové kultury a tradičních stavebních technologií
- spolupráce pracovníků MPV na přípravě MFF Strážnice
- spolupráce v rámci Komise pro udělení titulu *Nositel tradice ČR*

Okresní archiv Olomouc

- spolupráce HMP při archivním bádání k dějinám Kameníčkova gruntu a k dějinám obce Příkazy

Olomoucký kraj

- spolupráce HMP v rámci činnosti Pracovní skupiny pro tradiční lidovou kulturu Olomouckého kraje
- spolupráce s Centrálou cestovního ruchu Olomouckého kraje (CCROK)

Svaz lnu a konopí ČR, z. s.

- spolupráce MPV v oblasti pěstování a zpracování tradičních odrůd přadného a olejného lnu včetně výzkumu vlastností lnu při ručním a strojovém zpracování

Vlastivědné muzeum v Olomouci

- spolupráce HMP s Regionálním pracovištěm pro tradiční lidovou kulturu při Vlastivědném muzeu v Olomouci

Propagace a marketing

Centrála cestovního ruchu Východní Morava o. p. s. (VMP)

Centrála cestovního ruchu Olomouckého kraje (HMP)

Česká televize

Česká tisková kancelář

Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism

Český rozhlas (celostátní i regionální redakce)

Destinační management turistické oblasti Beskydy-Valašsko, o. p. s. (VMP)

Destinační společnost Východní Čechy (MPV)

Destinační společnost Koruna Vysočiny, z. s. (MPV)

Destinační agentura České středohoří o. p. s. (MPZ)

Chrudimsko-Hlinecko (MPV)

Informační centra v regionech a další organizace

Kabelový Informační Systém KIS – TV Hlinsko (MPV)

Krajské úřady dle jednotlivých regionů – cestovní ruch

Olomouc Tourism (HMP)

Rádio Blaník (MPV)

Turistické informační centrum Hlinsko (MPV)

TV Noe (VMP)

TV Polar

TV Prima (MPZ)

Vysílání ČT z Pustevn
23. června 2022

Ostatní

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

- CHKO Žďárské vrchy – péče o původní odrůdy ovocných stromů, spolupráce při péči o krajinu včetně poradenství v oblasti lidového stavitelství (MPV)
- CHKO Železné hory – péče o krajinu včetně poradenství v oblasti lidového stavitelství (MPV)
- CHKO České středohoří, LIFE České středohoří – aktivní účast MPZ na akci v obci Hlinná *Slavnosti pastvin* s aktivitami na téma sklizeň obilí
- CHKO České středohoří — spolupráce při vzniku studie Zubrnice — společný projekt s NPÚ, odborné pracoviště v Ústí nad Labem a OÚ Zubrnice

AGRITEC, výzkum, šlechtění a služby, s. r. o.

- spolupráce při zajištění osiva lnu

CEP Horní Nezly a Středohorský sadařský spolek

- spolupráce MPZ v oblasti zpracování ovoce a prezentace tradičních odrůd ovoce

Dětský domov Ústí nad Labem Střekov

- zapojení mládeže do nakládání zelí, moštování ovoce, pečení a her v rámci jednodenní akce *Pára v muzeu* každoročně pořádané MPZ

EC MELUZÍNA, RCAB Ostrov nad Ohří

- genofondové plochy starých ovocných odrůd a jejich prezentace na www.stareodrudy.cz (MPZ)
- péče o genofondové plochy, odběr roubů, školení na realizaci výchovného řezu, určování odrůd ovoce starých stromů v genofondových plochách MPZ

Gengel, o. p. s.

- spolupráce v oblasti pěstování a uchování tradičních druhů a odrůd užitkových rostlin ve VMP (mák)

Gymnázium K. V. Raise, Hlinsko

- konzultace MPV k projektům studentských prací – odborná pomoc
- spolupráce MPV se studenty při realizaci tematických programů
- spolupráce MPV při dokumentování židovské komunity v Hlinsku

Krajské úřady

- Pardubický kraj – zajištění činnosti pověřeného Regionálního pracoviště pro tradiční lidovou kulturu v Pardubickém kraji, oceňování nositelů tradice Pardubického kraje, práce ve výborech a komisích

Mateřské a základní školy v Hlinsku a v okolních obcích

- spolupráce při přípravě a realizaci programu *Rozloučení s masopustem*, vzhledem k epidemické situaci Covid-19 se školy zapojily dálkovou formou (zhotovení výkresů a dalších artefaktů spojených s masopustním obdobím na Hlinecku)

Město Hlinsko

- spolupráce v péči o areál památkové rezervace lidové architektury Betlém
- spolupráce MPV na prezentaci a podpoře kulturního dědictví regionu
- dokumentace a popularizace masopustních obchůzek na Hlinecku
- účast pracovníků MPV ve výborech a komisích
- spolupráce se stavebním úřadem, úsekem památkové péče při obnově památek lidového stavitelství v regionu Hlinecko

Město Rožnov pod Radhoštěm

- spolupráce oddělení dokumentace VMP v rámci editorské činnosti města (fotodokumentace)
- digitalizace hřbitovních knih města Rožnova p. R.
- spolupráce s VMP na základě smlouvy
- členství pracovníků VMP ve výborech a komisích
- vzájemná propagace

Město Ústí nad Labem

- finanční podpora účasti MPZ na akci při příležitosti Dnů evropského dědictví

Ministerstvo kultury ČR

- mnohoúrovňová spolupráce se zřizovatelem
- spolupráce v rámci činnosti regionálního pověřeného pracoviště pro tradiční lidovou kulturu
- členství pracovníků NMvP v odborných a grantových komisích a Národní radě pro tradiční lidovou kulturu
- spolupráce na přípravě účasti ČR v Mezivládním výboru *Úmluvy pro zachování nemateriálního kulturního dědictví UNESCO* a vyslání delegátky na 17. zasedání výboru v listopadu 2022 a další mezivládní a expertní jednání

Místní akční skupina Hlinecko

- aktivní účast pracovníků MPV v komisích

Obce Hamry, Jeníkov, Studnice, Vortová

- dokumentace a popularizace masopustních obchůzek
- participace na realizaci záchovných opatření vyplývajících ze zápisu statku do *Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury ČR a Reprezentativního seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO*

Obec Příkazy

- spolupráce při organizaci kulturních programů HMP
- možnost volného vstupu obyvatelům obce Příkazy do HMP (vánoční program)

Obec Vysočina a Zemědělská a. s. Vysočina

- pomoc se zajištěním některých programů v areálu Veselý Kopec
- poskytnutí podkladů MPV pro vydání publikace *Obec Vysočina včera a dnes*

Obec Zubrnice

- spolupráce na prezentaci MPZ a kulturního dědictví v obci Zubrnice a jejím okolí

Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky (SONS)

- spolupráce při propagaci HMP na stránkách SONS a konzultace ohledně haptických prvků v expozici HMP

Spolek líných kolařů, Příkazy

- Spolupráce při zajišťování občerstvení při kulturních akcích HMP

Střední lesnická škola Hranice na Moravě

- spolupráce VMP s bývalými pedagogy na přípravě expozice hájovny z Valašské Bystřice

Valašská Konopa, pobočný spolek, Rožnov pod Radhoštěm

- zajištění osiva, spolupráce při výsevu, sklizni a zpracování technického konopí ve VMP
- prezentace technického konopí na výstavě *Hortikomplex* ve VMP

Valašský muzejní a národopisný spolek

- poskytnutí prostor pro činnost spolku
- využití dobrovolníků při akcích a činnosti VMP
- besedy s odbornými pracovníky pro členy spolku

Zubrnická museální železnice, z. s.

- vzájemná spolupráce na rozmanité turistické nabídce, společná koordinace
- doprava návštěvníků obce Zubrnice a MPZ historickými linkami

Spolupráce se zahraničím

Evropský svaz muzeí v přírodě (AEOM)

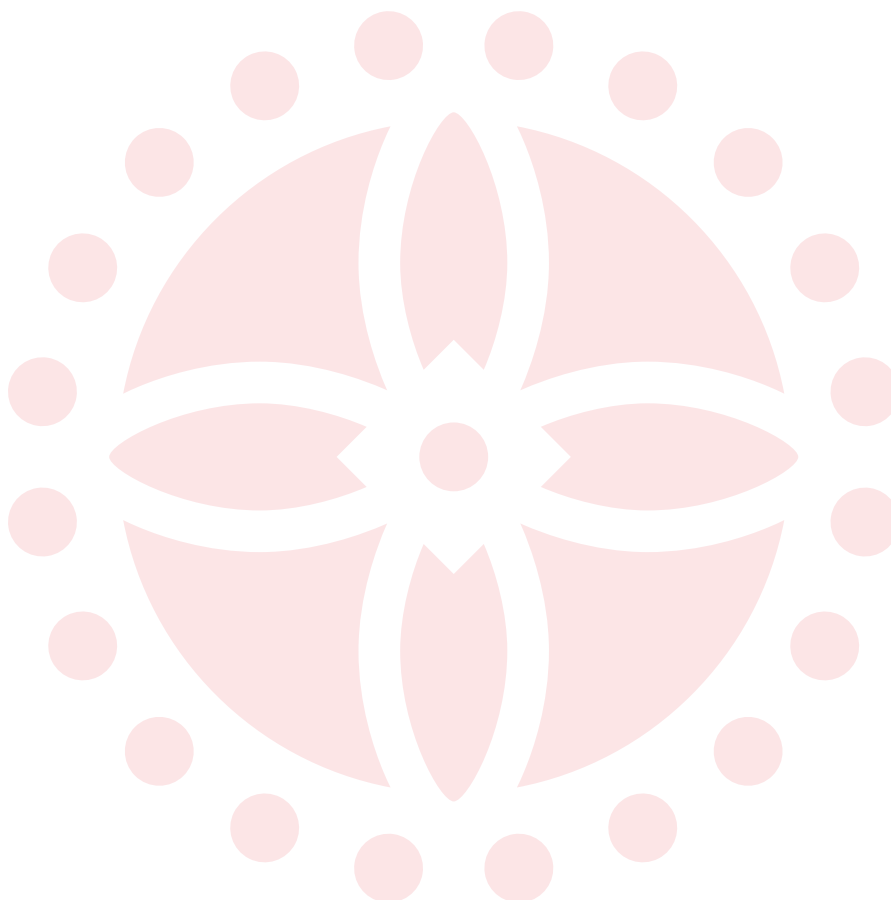
- zastoupení NMvP ve výboru svazu a související podíl na jeho činnosti

Mezinárodní asociace zemědělských muzeí AIMA

- obnova členství v organizaci
- spolupráce v otázce pěstování lnu

Røros kommune, Norsko

- partner při řešení projektu Norského grantu *Zabezpečení sbírek Národního muzea v přírodě*

Společná propagace NMvP

Rok 2022 měl z pohledu prezentace a marketingu NMvP a jeho OS několik vrcholů souvisejících s významnými událostmi roku. MPV slavilo 50 let od svého založení a řada aktivit směřovala právě k tomuto výročí (společný prezentační program NMvP na Vysočině, úprava webových stránek, tisková konference atd.). Dále to byla prezentace transferu stodoly ze Skaličky do HMP v Příkazech (realizace slavnostního otevření, tisková konference, mediální vstupy, tvorba grafické mapy areálu a DL letáku o muzeu atd.).

Většinu dalších aktivit spojených s prezentací akcí všech složek NMvP se podařilo realizovat bez omezení (kromě online prezentace masopustních programů ve VMP a na Veselém Kopci, neuskutečněných z důvodu proticovidových opatření vlády ČR). Společná prezentace NMvP byla nadále založena na prezentaci akcí a aktivit jednotlivých muzeí a jejich investičních akcí.

V roce 2022 pokračovala jednotná propagace a marketing NMvP v duchu zažití používání jednotného vizuálního stylu muzea při tvorbě dílčích výstupů muzea na sociálních sítích a v nových propagačních materiálech. Během roku docházelo k průběžnému plnění a zvyšování funkcionality webových stránek www.nmvp.cz – byla spuštěna německá verze, nasazeny vytvořená videa a virtuální prohlídky na web.

Facebookový profil NMvP byl pravidelně aktualizován a doplňován, v průběhu roku pokračovala rubrika *Víte, že...* Webové stránky evidovaly za rok 2022 celkem 1 375 792 zobrazení, návštěvnost kulminovala před termíny konání akcí a během hlavní návštěvnické sezony. Na základě výběrového řízení malého rozsahu byla vybrána firma a vytvořeny virtuální prohlídky jednotlivých muzeí. V tvorbě se bude pokračovat i v roce 2023, a to dohotovením virtuální prohlídky MPZ.

Pokračovala též plynulá spolupráce s vybranými krajskými i celorepublikovými médii (ČTK, ČT, ČRo a dalšími televizními, rozhlasovými a tištěnými médii), weby (akce byly např. prezentovány na portále www.kudyznudy.cz, v Kalendáriu kulturních akcí státních muzeí a galerií zřizovaných MK ČR). V průběhu roku docházelo k aktualizaci kontaktních údajů a aktuálních otevíracích dob a ceníků jednotlivých muzeí na různých portálech (www.cz-museums.cz, www.google.com, www.mapy.cz apod.). Souběžně se jednotlivá muzea i celek prezentovaly na sociálních sítích (převážně na Facebook, YouTube, Instagram apod.).

Ze společného programu
NMvP vás zve... na Veselém Kopci

V rámci tištěných materiálů byl připraven a vytištěn přehled plánových akcí na rok 2023 pro jednotlivá muzea. Na základě potřeby kvalitních profesionálních fotografií ze strany muzeí se přistoupilo k postupnému doplňování jednotné fotobanky (dle potřeb jednotlivých muzeí). Ta má zároveň sloužit jako výchozí zdroj pro tvorbu společných propagačních materiálů NMvP a za účelem společné prezentace všech muzeí NMvP. V průběhu roku došlo k aktualizaci a dotiskům vybraných tiskovin (kruhové letáky jednotlivých muzeí, pexeso) a vytvoření nových propagačních předmětů NMvP (např. blok, dárkové papírové tašky ve dvou velikostech, papírové sáčky atd.) – to vše pro prezentaci NMvP a organizačních složek. Zároveň byly vyrobeny doplňkové výstavní systémy (rovná výstavní stěna, stojany na vlajky s logy muzeí).

V průběhu roku se uskutečnily 3 sezonní tiskové konference (v Rožnově p. R., na Vysočině a v Příkazech), bylo vydáno 11 souhrnných tiskových zpráv a 33 tiskových zpráv o dění v jednotlivých muzeích (mimo VMP). Celkově bylo za rok evidováno 3 273 dokumentovaných mediálních výstupů všech organizačních složek NMvP.

V roce 2022 neproběhla osobní prezentace NMvP na veletrzích cestovního ruchu, neboť MK ČR se jich tentokrát nezúčastnilo. Byla však využita možnost prezentace formou prospektového servisu ve spolupráci s vládní agenturou pro cestovní ruch CzechTourism, s krajskými destinačními managementy, zástupci krajských samospráv či při prezentaci měst a obcí na řadě veletrhů a prezentací cestovního ruchu. NMvP dále představilo svá jednotlivá muzea a jejich činnost dne 28. 9. 2022 na Dni otevřených dveří MK ČR.

▮ Prezentace NMvP na Dni otevřených dveří MKČR 28. září 2022

Hanácké muzeum v přírodě

Významný mediální ohlas muzea v roce 2022 s celorepublikovým dosahem byl spojen s nejdůležitější událostí roku – slavnostním otevřením transferované stodoly ze Skaličky, které proběhlo 26. 5. (program pro hosty) a 28. 5. (program pro veřejnost). Na tiskové konferenci, která byla připravena speciálně pro tuto akci, byli přítomni zástupci ČT, ČRo nebo ČTK, jakož i zástupci regionálních médií. ČT vysílala 26. 5. rozhovor s generálním ředitelem NMvP, v hlavní zpravodajské relaci na ČT1 v 19:45 pak rozhovor s vedoucím Metodického centra pro muzea v přírodě. Regionální televize ZIPP vysílala z této akce reportáž. Následně vyšlo několik článků v novinách.

O HMP projevuje systematický zájem ČRo Olomouc, který téměř ze všech programů přenáší přímé vstupy, respektive připravuje upoutávky. V roce 2022 odvysílala tato rozhlasová stanice sérii rozhovorů s odborným pracovníkem HMP v rámci programu *Hanácké rok*.

Mediální prezentace muzea byla také spojena s programy pro veřejnost. Pro všechny programy byly vytvořeny původní plakáty v souladu s Manuálem vizuálního stylu NMvP. Plakáty byly vylepeny na plakátovací plochy rozmístěné na vytipovaných místech v regionu. Současně byly ve spolupráci s Radiem Haná vytvořeny pro všechny programy HMP reklamní spoty, které byly vysílány v předem stanovených časech v průběhu celého týdne před daným programem. Programy jsou také zajímavé pro ČT, což se projevilo například na akci *Velikonoce na Hané* (16. 4.), ze které byly vysílány přímé vstupy na ČT24. V neposlední řadě HMP připravuje v součinnosti s NMvP samostatné tiskové zprávy určené regionálním médiím, která reagují zajímavými anotacemi a pozváním do HMP. Ohlas programů byl zaznamenán rovněž v rádiu Proglas, Olomouckém deníku, Právu a Mladé frontě dnes, v jejíž regionální příloze 23. 12. vyšel rozsáhlý rozhovor s odborným pracovníkem HMP na téma Vánoc v tradiční lidové kultuře na Hané.

HMP ke své propagaci a ke komunikaci s návštěvníky používá také sociální sítě i webové stránky. V roce 2022 byl zprovozněn účet HMP na Instagramu, který sleduje poněkud odlišná cílová skupina než FB. FB profil HMP dosáhl koncem roku 2022 tisícovku sledujících, přičemž při programech je toto číslo násobně převyšeno.

HMP ke své propagaci současně využívá místní periodika, zejména časopis *Pod hanáckým žudrem*, který vychází v obci Příkazy.

V roce 2022 se v HMP natáčely scény filmové operety *Klíč* skladatele Víta Gregora. Premiéra byla plánována na 21. 1. 2023 v olomouckém Kině Metropol. Rovněž proběhla spolupráce na audiopořadu o obci Příkazy a HMP, kterou realizovala Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých (SONS).

Slavnostní ceremoniál
otevření stodoly ze Skaličky v HMP

Muzeum v přírodě Vysočina

V roce 2022 se uskutečnilo ve spolupráci s ČT natáčení několika pořadů, které probíhalo buď přímo v MPV, nebo se odborní pracovníci muzea účastnili natáčení ve studiích ČT. Jednalo se o pořady *Příběhy starých hospod*, *Pečení na neděli*, *Toulavá kamera*, *Všechno, co mám ráda*, *Po Česku*, *Sama doma* a reportáže z vybraných kulturních akcí. V červenci se v expozičním areálu Veselý Kopec natáčela pohádka *Krakonošovo tajemství*, která se vysílala v hlavním vysílacím čase 25. 12. 2022. Místní kabelová televize KIS natáčela reportáže z akcí pořádaných na Veselém Kopci i v hlineckém Betlémě. Spolupráce s ČRo probíhala formou reportáží o muzeu, v nichž se představily jeho atraktivity, pořádané akce i tradiční lidová kultura. Rádio Blaník informovalo o kulturních akcích muzea pomocí reportáží a rozhovorů s odbornými pracovníky.

MPV vydalo odbornou knihu *Půlstoletí Muzea v přírodě Vysočina: Od záchrany lidových staveb in situ k muzeu v přírodě*, která vznikla za podpory MK ČR. S podporou MK vydalo také leták *Vesnické masopustní obchůzky a masky z Hlinecka. Součást světového nemateriálního kulturního dědictví* v samostatné české a anglické verzi.

MPV pravidelně informovalo o svých aktivitách na webových stránkách muzea i na sociálních sítích (FB a IG). K tematickým programům interně vydávalo letáky s programem doplněné o zajímavé informace k dané akci.

 Natáčení pohádky České televize *Krakonošovo tajemství* na Veselém Kopci

Muzeum v přírodě Zubrnice

Propagace muzea se soustředila zejména na internetové prostředí. Tato platforma se v době proticovidových opatření v předchozích letech velmi osvědčila a návštěvníci si na ni zvykli. FB profil MPZ dosáhl ke konci roku přes 4000 sledujících a jeho dosah, zejména při akcích, toto číslo mnohonásobně převyšuje.

V průběhu roku byly pravidelně vydávány tiskové zprávy, pozvánky na akce a PR články, reportáže a rozhovory v tištěných médiích a jejich webových mutacích, v lokálních i celoplošných TV a v komerčních rádiích. ČRo Sever odvysílal vstupy a pozvánky ke všem akcím, včetně cyklu rozhovorů v pořadu *Krajánek* a *Toulky*. Placené inzerce byly publikovány v kulturních měsícnících *Enter Děčínsko*, *Ústecko* a na jednotlivé akce formou plakátů. V MPZ se natáčela reportáž TV Prima do pořadu *Prima Česko*. ČT zde natáčela díl *Toulavé kamery* s tematikou zaniklých osad a obcí pod Bukovou horou. Byly vydány nové pohlednice a turistické vizitky.

Propagační materiály i roční programy byly distribuovány do informačních center Ústeckého kraje, ubytovacích a restauračních zařízení v regionu. Partnerům muzea byly předány čestné vstupenky.

Již tradičním způsobem propagace MPZ mimo areál byla účast na akci *Slavnosti pastvin 2022* v obci Hlinná. Nově se MPZ prezentovalo na Miniveletrhu cestovního ruchu v Mostě a Setkání kulturních a informačních center organizované Destinační agenturou České středohoří.

Valašské muzeum v přírodě

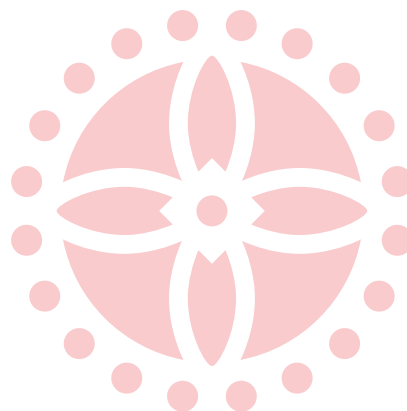
Hlavním úkolem oddělení propagace VMP v roce 2022 bylo zajištění kompletní propagace programů a akcí. Zvláštní pozornost si vyžádalo grafické zpracování všech výstupů k propagaci slavnostního otevření stodoly ze Skaličky v HMP a následná výpomoc na realizaci akce.

Pracovníci oddělení se věnovali činnostem, které spočívají především v grafické výrobě plakátů, pozvánek, letáků a programových poutačů. U velkých pořadů nechybělo zajištění výzdoby areálů a výroba rozmanitých rekvizit. Oddělení nově připravilo tvůrčí dílny u pořadů *Pekařská sobota*, *Starodávny jarmark* a *Vánoční jarmark*. Z propagačních materiálů byly graficky zhotoveny skládací mapy VMP v české a anglické mutaci, programové sborníky 2023 pro všechna muzea, byla zpracována exteriérová výstava *Ladislav Nezdařil* a brožura *Barvíř modrotisku*. Současně byly připraveny nové mapy pro venkovní prostor u Sušáku a řešeny další grafické požadavky související s provozem muzea.

V průběhu celého roku oslovovaly VMP televizní štáby za účelem tvorby pořadů. ČT ve VMP natočila např. nové díly pořadu *Bydlení jako*, *Křesťanský magazín*, *Planeta YÓ* a 23. 6. 2022 proběhlo živé vysílání z Pustevn. Součástí činnosti oddělení bylo vydávání tiskových zpráv o akcích, výstavách, projektech a aktualitách. Pokračující medializace a informovanost o dění v muzeu přináší zájem veřejnosti, příspěvky jsou sdíleny na dalších portálech, v odborných kruzích a v zájmových skupinách. Počet uživatelů na sociální síti FB se zvýšil o 2 060, k prosinci 2022 měl FB profil VMP celkem 17 405 uživatelů.

Ve spolupráci s ČRo Ostrava, ČRo Zlín a ČT vznikla řada zajímavých upoutávek a živých vstupů o dění v muzeu. Spolupráce dále probíhala s ČTK Zlín, TV Noe, Czech Tourism, krajskými redakcemi lokálních periodik, Centrálou cestovního ruchu Východní Morava a s řadou dalších celostátních médií a lifestylových časopisů.

Propagační materiály byly distribuovány pravidelně do informačních center a ubytovacích zařízení ve Zlínském a Moravskoslezském kraji. Současně se oddělení propagace zapojilo do propagační kampaně s městem Rožnov pod Radhoštěm a spolupracovalo v projektech Beskydy Valašsko Card a Regionpartner.

NÁVŠTĚVNOST

Vývoj návštěvnosti 2018–2022 (počet osob)

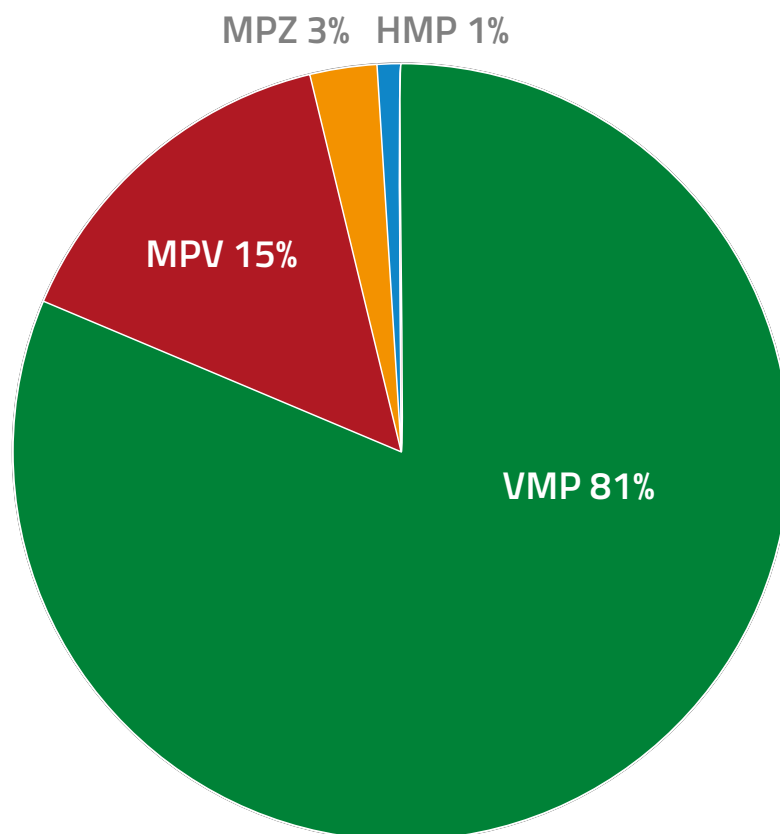
Rok	VMP	MPV	MPZ	HMP
2022	333 955	70 666	20 304	5 260
2021	276 391	50 937	9 333	3 477
2020	227 785	35 822	7 572	3 759
2019	364 140	93 003	18 523	4 372
2018	354 000	74 325	21 978	3 491

Vývoj návštěvnosti podle měsíců (počet osob)

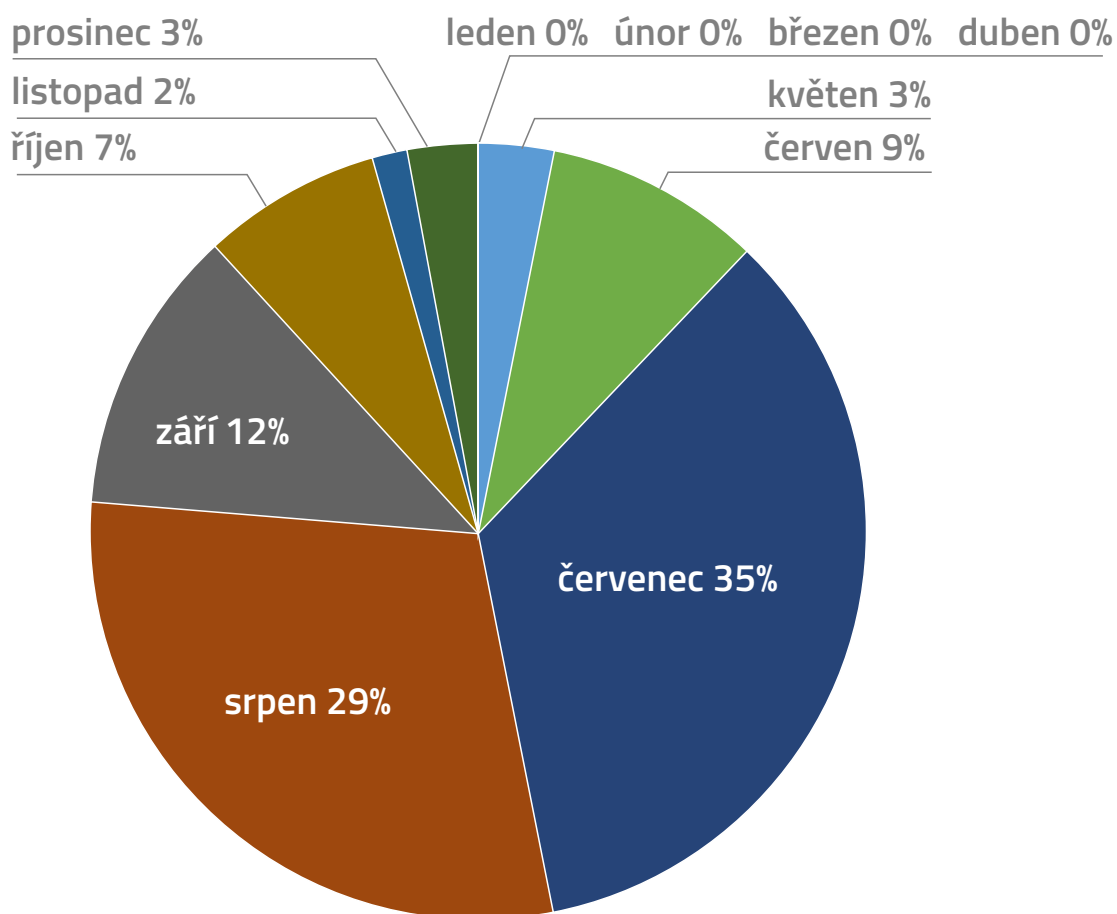
	VMP	MPV	MPZ	HMP	NMvP
Leden	3 585	121	0	0	3 706
Únor	5 395	247	1 026	476	7 144
Březen	7 643	170	381	0	8 194
Duben	41 568	16 234	4 581	539	62 922
Květen	25 277	5 334	1 912	535	33 058
Červen	31 572	4 736	1 267	948	38 523
Červenec	74 342	16 191	1 858	1 114	93 505
Srpen	76 453	8 958	1 748	1 061	88 220
Září	20 826	3 759	839	320	25 744
Říjen	16 075	4 129	2 697	0	22 901
Listopad	3 909	2 228	284	267	6 688
Prosinec	27 310	8 559	3 711	0	39 580
Celkem	333 955	70 666	20 304	5 260	430 185

Podíl jednotlivých muzeí na návštěvnosti NMvP v roce 2022

Rozvrstvení návštěvnosti NMvP v roce 2022 podle měsíců

GRANTY A DOTACE

V roce 2022 NMvP čerpalo finanční podporu z následujících programů v podobě těchto projektů:

Název programu:	Fondy EHP/Norska 2014–2021, program Kultura
Název projektu:	Zabezpečení sbírek Národního muzea v přírodě, KU-CH1-009
Poskytovatel:	Fondy EHP/MK ČR
Doba řešení:	1. 4. 2021 – 30. 4. 2024
Celkové náklady:	31 200 000 Kč
Výše dotace:	28 019 000 Kč
Náklady v roce 2022:	7 344 776 Kč

Záměrem projektu je zvýšení ochrany jedinečného sbírkového fondu NMvP. Projekt se soustředí na rozvoj bezpečnostních systémů zejména s ohledem na ochranu sbírky jeho největší OS, tedy VMP, a to zejména v oblasti prevence vzniku požáru, krádeží, vandalizmu, terorizmu a ostatních nezákonných činností. Projekt zároveň řeší vybudování velína (pultu požární ochrany), který bude umístěn ve VMP. V rámci projektu probíhá spolupráce s partnery, Technickým muzeem Brno a norským hornickým městem Røros formou workshopů v obou zemích a mezinárodní konference ICOM.

Podrobné informace o plnění v roce 2022 viz část VMP: *Investiční činnost a stavebně-rekonstrukční práce*.

Název programu:	IROP SC 3.1 Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví
Název projektu:	Výstavba nového depozitáře ve Frenštátě pod Radhoštěm
Doba řešení:	leden 2020 – prosinec 2023
Celkové náklady:	177 mil. Kč
Výše dotace:	Strukturální fondy EU IROP – 50 mil. Kč MK ČR – 127 mil. Kč
Náklady v roce 2022:	107 584 660 Kč

Záměrem projektu je zvýšení kvality uložení sbírkových předmětů, které jsou v současnosti uskladněny na různých místech v muzeu v nevyhovujících podmínkách. V objektu budou umístěny sbírkové předměty z oblasti zemědělství, nábytek, řemesla, textil, keramika, sklo, plastika, obrazy aj. Kubický objekt se dvěma nadzemními podlažími bude propojen se stávajícím depozitářem a konzervátorským pracovištěm nadzemním krčkem. Pro dosažení potřebného klimatu je depozitní prostor vestavěn jako samostatná buňka s tepelně izolovaným obvodovým pláštěm.

Název programu: **Investiční záměr MK ČR**
Název projektu: **VMP, rekonstrukce vodovodního a požárního řádu ve všech areálech Valašského muzea**
Doba realizace: 2021–2024
Celkové náklady: 42 mil. Kč
Náklady v roce 2022: 26 807 065 Kč

V roce 2022 byly realizovány rozvody v Mlýnské dolině, Valašské dědině, na Kolibiskách. Proběhla také I. etapa a rekonstrukce požární nádrže nad Kolibisky.

Název programu: **Investiční záměr MK ČR**
Název projektu: **NMvP-VMP, Mlýnská dolina, WC pro návštěvníky**
Doba realizace: prosinec 2021 – červen 2022
Celkové náklady: 3,43 mil. Kč
Výše dotace: 3,15 mil. Kč
Náklady v roce 2022: 3 109 694 Kč

Finanční prostředky byly čerpány na realizaci stavby nových veřejných toalet pro návštěvníky areálu Mlýnské doliny, kde jakékoliv sociální zázemí dosud zcela absentovalo. Po dokončení akce byla dne 10. 6. 2022 provedena závěrečná kontrolní prohlídka a vydán kolaudační souhlas s užíváním stavby.

Název programu: **ISO II/B Evidence a dokumentace movitého kulturního dědictví**
Název projektu: **Digitalizace sbírkových fondů Valašského muzea v přírodě**
Doba řešení: 1. 11. 2022 – 19. 12. 2022
Celkové náklady: 311 763 Kč
Výše dotace: 171 000 Kč

V rámci projektu byla provedena modernizace technického vybavení digitalizačního pracoviště (grafická stanice s LCD monitorem, grafický monitor, notebook Fujitsu). V rámci podaného projektu byla provedena digitalizace určené části sbírkového fondu VMP (12 932 položek). Proběhlo skenování sbírkových předmětů a číslování výsledných skenů včetně vytvoření nových karet sbírkových předmětů v jednotlivých aplikacích odborného evidenčního programu na evidenci sbírek ve VMP (5 182 položek).

Název programu: **ISO II/D Preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí**
Název projektu: **ISO II D-a Vybavování a zkvalitňování restaurátorských, konzervátorských a preparátorských pracovišť. Dodávka přesné chladicí jednotky a její instalace do ATCD 3.0 GreenRestore**
Doba řešení: 1. 11. 2022 – 19. 12. 2022
Celkové náklady: 272 250 Kč
Výše dotace: 234 000 Kč

Přesná termokomora ATCD 3.0 GreenRestore představuje na konzervátorsko-restaurátorském pracovišti NMvP, konkrétně VMP, důležitou součást ochrany sbírkových předmětů před škodlivým hmyzem. Během intenzivního provozu, včetně využití pro výzkum vlivu na různé dřeviny, materiály, povrchové úpravy či

lepidla, se tato termokomora prokázala jako nejúčinnější, široce využitelný a šetrný nástroj pro desinsekcí. Testování různých provozních režimů ukázalo potřebu provést úpravu 3. fáze cyklu – chlazení, a to doplněním o modul pro přesné řízení teploty, který zajistí zcela plynulý průběh poklesu teploty v závěrečné fázi ošetření. Díky prostředkům ISO bylo možno pořídit chladicí jednotku, propojenou se stávající technologií a s řídicím systémem termokomory, která požadovaný plynulý pokles teploty v závěru ošetření zajistila. Ten je potřebný zejména pro ošetření citlivějších materiálů, jako jsou povrchové úpravy na dřevě (polychromie, apod.).

Název programu:	ISO II D Preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí
Název projektu:	ISO II D-c Náročné restaurování, konzervování a preparování. Restaurování lidového betléma z Příbora, inv. č. 48 092
Doba řešení:	8. 7. 2022 – 19. 12. 2022
Celkové náklady:	297 850 Kč
Výše dotace:	297 000 Kč

V roce 2022 proběhl náročný konzervátorsko-restaurátorský zásah na sbírkovém předmětu inv. č. 48 092 – lidovém betlému z Příbora. Na tento typ muzejních sbírkových předmětů nemáme v muzeu specializovaného konzervátora-restaurátora, proto jsme se rozhodli k externímu provedení těchto zásahů. Betlém nebyl doposud nijak restaurován, vykazoval však nepůvodní pokusy o vyspravení poškozených míst provedené v době před jeho nabytím do sbírky muzea. Celkově velmi špatný stav a poškození zasahující všechny materiály, ze kterých je vytvořen, již znemožňovaly jeho prezentaci v rámci vánoční expozice. S podporou dotace ISO mohl být betlém podroben specializovanému restaurátorskému zásahu. Betlém je nyní uložen ve stabilních podmínkách v depozitáři a bude jej možno příští rok využít v rámci prezentace vánoční expozice v areálu Dřevěné městečko.

Název programu:	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Název projektu:	Poskytování plateb pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními
Doba řešení:	15. 5. – 31. 12. 2022
Výše dotace:	270 659 Kč

Cílem projektu byla podpora způsobu využití zemědělské půdy, která je v souladu s ochranou a zlepšením životního prostředí a krajiny, podpora zachování obhospodařovaných území vysoké přírodní hodnoty, přírodních zdrojů, biologické rozmanitosti a údržby krajiny.

Název programu:	Podpora tradiční lidové kultury
Název projektu:	Speciální programy pro děti a rodiny s dětmi
Doba řešení:	2022
Celkové náklady:	60 985 Kč
Výše dotace:	60 000 Kč

MPV v Pardubickém kraji vykonává funkci pověřeného Regionálního pracoviště pro tradiční lidovou kulturu. Cílem projektu je, mimo jiného, prezentovat návštěvníkům ve spolupráci s nositeli zajímavé tradiční řemeslné technologie. V roce 2022 byla hlavní pozornost zaměřena na představení pěstování a zpracování lnu. Ve spolupráci s držitelem ocenění *Nositel tradice lidových řemesel* Josefem Fidlerem jsme připravili komentované prohlídky s ukázkami zpracování a využití lněného vlákna i lněného oleje. V dalších letech předpokládáme rozšíření a prohloubení programu.

Název programu: **Podpora tradiční lidové kultury**
Název projektu: **Výzkum masopustních obchůzek na Hlinecku**
Doba řešení: 2022
Celkové náklady: 90 180 Kč
Výše dotace: 90 000 Kč

Vesnické masopustní obchůzky a masky z Hlinecka jsou od roku 2010 zapsané na *Reprezentativním seznamu nemateriálního kulturního dědictví UNESCO*. V souvislosti s naplňováním záchovných opatření, k nimž se ČR zápisem zavázala, vyplývá pro pracoviště MPV povinnost tento obyčej průběžně dokumentovat. Výzkum se v masopustním období věnoval dokumentaci vlastních obchůzek, přičemž nebyly zaznamenány žádné výrazné změny v jejich průběhu. Další část výzkumu byla zaměřena na rozhovory s nositeli jevu a obyvateli vesnic s masopustní tradicí. Cílem šetření bylo zjistit, zda a případně jak zápis statku na seznam UNESCO ovlivnil jeho vnímání uvedenými skupinami. Průběžně se shromažďují a zpracovávají videodokumenty týkající se tohoto statku.

V roce 2022 vznikla také putovní výstava věnovaná masopustním obchůzkám na Hlinecku.

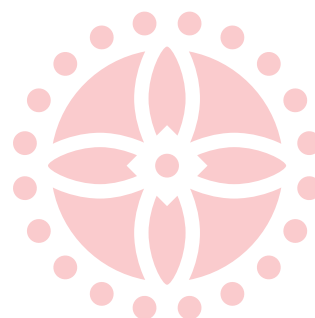
Název programu: **Podpora tradiční lidové kultury**
Název projektu: **Tisk letáku *Vesnické masopustní obchůzky a masky z Hlinecka***
Doba řešení: 2022
Celkové náklady: 30 500 Kč
Výše dotace: 30 000 Kč

Dotace byla ve shodě s určením použita na tisk barevných letáků v českém a anglickém jazyce. Text přibližuje současnou podobu obchůzek a masek zapsaných na seznamu nematného dědictví UNESCO ve vesnicích Hamry, Hlinsko-Blatno, Studnice, Vortová.

Název programu: **Podpora tradiční lidové kultury v Pardubickém kraji**
Název projektu: **Výkon činnosti pověřeného regionálního pracoviště pro TLK v Pardubickém kraji v roce 2022**
Doba řešení: 2022
Celkové náklady: 60 232 Kč
Výše dotace: 60 000 Kč

MPV v Pardubickém kraji vykonává funkci pověřeného regionálního pracoviště pro tradiční lidovou kulturu. V roce 2022 naplňovalo úkoly stanovené MKČR a NÚLK Strážnice. Důležitým úkolem byl vlastní výzkum a koordinace společného výzkumu se zástupci muzeí obyčeje *Stavění a kácení máje v Pardubickém kraji*. MPV se následně věnovalo zpracování zjištěných poznatků do finální podoby nominačního návrhu pro zápis na krajský seznam.

PROFILOVÉ ÚKOLY

Profilový úkol č. 1:

Zajistit realizaci výstavního programu a dalších akcí u příležitosti Generální konference Mezinárodní rady muzeí ICOM v Praze v r. 2022.

Ve VMP proběhla konference s názvem *Protection of Open Air Museum Collections / Zabepečení sbírek muzeí v přírodě*, která byla navázána na projekt *Zabezpečení sbírek Národního muzea v přírodě* spolufinancovaného z finančního mechanismu EHP/Norska. Součástí byla exkurze, při níž si účastníci prohlédli v doprovodu odborných pracovníků objekty v jednotlivých areálech se zaměřením na stávající a připravované systémy zabezpečení. Dále NMvP zajistilo pro účastníky konference exkurzi v areálu Veselý Kopec MPV zaměřenou na nemateriální kulturní dědictví, konkrétně *Vesnické masopustní obchůzky a masky na Hlinecku* zapsané na Seznamu UNESCO.

Post-konferenční program světové konference ICOM v MPV

Profilový úkol č. 2:

V souladu s doporučením Pracovní skupiny Ministerstva kultury pro přístupnost veřejné správy informovat o plnění úkolu na základě vládou schváleného Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025, konkrétně oblasti č. 2, a to: dbát na zpřístupňování veřejných budov ve správě organizace a odstraňování bariér a zveřejňovat informace o přístupnosti těchto objektů na internetových stránkách organizace.

NMvP provedlo v jednotlivých organizačních složkách analýzu přístupnosti budov ve správě NMvP dle *Metodiky kategorizace přístupnosti objektů*. Jednotlivé objekty byly začleněny do kategorií dle míry přístupnosti a detailní informace pro uživatele o vstupu, vnitřní dispozici, hygienickém zázemí a jiné vybavenosti byly zpracovány formou strukturovaného textového popisu objektů. Tyto informace o přístupnosti jsou zveřejněny na webových stránkách Národního muzea v přírodě, www.nmvp.cz.

Profilový úkol č. 3:

V souladu s doporučením Pracovní skupiny Ministerstva kultury pro přístupnost veřejné správy informovat o plnění úkolu na základě vládou schváleného Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021-2025, konkrétně oblasti č. 3, a to: ve spolupráci s organizacemi zastupujícími osoby se sluchovým postižením určit základní informace o činnosti organizace, které budou přeloženy do českého znakového jazyka, tento překlad realizovat a zveřejnit jej na internetových stránkách organizace, buď v samostatné sekci či formou odkazu na informace v českém znakovém jazyce. Též zajistit aspoň jedno video pro osoby se sluchovým postižením ve znakovém jazyce.

NMvP vypracovalo text o činnosti organizace a jeho organizačních složek, který ve spolupráci s organizací zastupující osoby se sluchovým postižením nechalo přeložit do českého znakového jazyka. Zároveň bylo vytvořeno propagační video pro osoby se sluchovým postižením opatřené textem ve znakovém jazyce, týkající se činnosti všech organizačních složek NMvP. Informace pro osoby se sluchovým postižením jsou zveřejněny na webových stránkách NMvP, www.nmvp.cz.

Profilový úkol č. 4:

Předložit zřizovateli zprávu o aktualizaci krizových postupů včetně zohlednění zhoršené mezinárodní bezpečnostní situace.

NMvP zpracovalo v souladu s Metodikou vydanou MV ČR a v souladu s platnými normami bezpečnosti analýzu vnějších i vnitřních rizik ochrany měkkých cílů pro areály VMP, jejich zhodnocení a identifikaci. Výstupem analýzy je exaktní popis rizikových míst a časů v areálech s exaktními návrhy na řešení. Jedná se především o přehled a hodnocení zdrojů rizik majících dopad na zajištění bezpečnosti návštěvníků a dalších osob v areálech VMP.

NMvP zpracovalo pro VMP projekt *Zabezpečení sbírek Národního muzea v přírodě*, zejména v oblasti prevence vzniku požáru, krádeží, vandalismu, terorismu a ostatních nezákonných činností, který je v současné době realizován i za přispění finančního mechanismu Fondů EHP a ve spolupráci s Policií ČR a Hasičským záchranným sborem. Záměrem Projektu je zvýšení ochrany jedinečného sbírkového fondu ve VMP, kde bude mimo jiné vybudován pult centralizované ochrany a odkud budou výhledově centrálně monitorovány i ostatní organizační složky NMvP.

Současně s instalacemi systémů technické ochrany budou zpracovány nové organizační směrnice NMvP, které zajistí jejich efektivní využívání – jedná se zejména o plány organizace strážní a dozorcí služby, havarijní plán, depozitární řád, návštěvní řád expozic a výstav, směrnice k povolování vstupů do objektů organizace, evakuační plán a operativní karty objektů apod.

Projekt je připravován s norským partnerem Røros kommune, kde byl obdobný projekt v minulosti realizován, s Metodickým centrem konzervace Technického muzea v Brně a Český výborem ICOM. Termín ukončení realizace projektu je 31.12. 2023.

Profilový úkol č. 5:

Zrekapitulovat další průběh výstavby areálu Kolibiska.

Z hlediska obsahové náplně areálu probíhala příprava informačního systému pro stávající stav rozpracovanosti areálu a interpretační plánování a příprava expozic. Do vnitřního i vnějšího prostoru areálu Kolibiska byly umístěny informační cedule s mapou budoucích Kolibisek a s QR kódem, který odkazuje zájemce na webové stránky muzea, kde se o projektu mohou dozvědět více: <https://www.nmvp.cz/roznov/informace-pro-navstevniky/prohlidkove-okruhy/pripravujeme-kolibiska>. Dále byl realizován detailní výzkum lesnictví a bydlení revírníků pro expozici hájovny z Valašské Bystřice.

V roce 2022 byly v areálu Kolibiska realizovány první stavby, především hájovna s kůlnou z Valašské Bystřice, která byla v červnu zkolaudována, chlév z Morávky-Byčince, roubená obytná chalupa s dýmnou jizbou čp. 56 z Komorní Lhotky a stodola s chlévem z Horní Lomné. Dále se upravoval terén v okolí objektů, doplňovaly se vnitřní rozvody elektřiny a prvky zabezpečení. V září 2022 bylo na všechny ostatní vytypované stavby, včetně komunikací, inženýrských areálových sítí a zabezpečení objektů, vydáno stavební povolení. V rámci projektové dokumentace byly řešeny prováděcí projekty. Realizace dalších staveb se bude následně odvíjet dle ekonomické situace.

Profilový úkol č. 6:

Zajistit akce k 50. výročí Muzea v přírodě Vysočina.

NMvP realizovalo v rámci oslav k 50. výročí založení MPV výstavu s názvem *Půlstoletí s vámi* v expozičním areálu Veselý Kopec. Zde se uskutečnila i tisková konference NMvP k zahájení návštěvnické sezóny 2022, během níž byla pokřtěna publikace s názvem *Muzeum v přírodě Vysočina* určená široké veřejnosti. Vznikla za finanční podpory MK ČR. V areálu Veselého Kopce byly vysazeny dva památné stromy.

Hlavní oslavy 50. výročí založení MPV proběhly dne 2. 7. v památkové rezervaci Betlém Hlinsko v rámci programu *Národní muzeum v přírodě vás zve*. Celodenní program představil čtyři organizační složky NMvP, jednotlivé regiony zastupovali také vybraní lidoví řemeslníci a folklorní soubory, pro návštěvníky byly připraveny speciální prohlídky expozičních objektů, proběhla vernisáž výstavy *Krásná práce – tradiční řemesla očima studentů Ateliéru grafického designu VOŠ Scholastika*. Akce se uskutečnila za účasti zástupců zřizovatele, veřejné správy, spolupracujících muzeí a dalších institucí.

V rámci Dne muzeí a každý první čtvrtek v měsících červen až září byl návštěvníkům zdarma zpřístupněn expoziční objekt vodního kováčského hamru s mlýnicí ve Svobodných Hamrech.

Byla vydána monografie určená odborné veřejnosti s tématem vzniku a budování MPV. Cílem publikace je přinést reálný pohled na padesátiletou historii muzea s využitím dosud nepublikovaných dokumentů a dalších písemností a vyhodnotit přístupy památkové péče a muzeologie při koncipování a vlastní realizaci expozičních areálů MPV. Publikace vznikla v rámci IP DKRVO.

Byla uskutečněna konference *Nositelé nemateriálního kulturního dědictví a paměťové instituce*, jejímž pořadatelem bylo NMvP a MPV ve spolupráci s Českou národopisnou společností.

Křest knihy
Muzeum v přírodě Vysočina

Profilový úkol č. 7:

Informovat zřizovatele o průběhu a výsledku transferu a otevření stodoly ze Skaličky.

Transfer stodoly ze Skaličky, jejíž nejstarší části pocházejí z roku 1555, do areálu HMP byl úspěšně dokončen již na podzim roku 2021, což bylo stvrzeno kolaudací stavby začátkem listopadu 2021. Tím byla dokončena dosavadní největší investiční akce v HMP (4,4 mil. Kč).

Stodola ze Skaličky byla slavnostně otevřena 26. 5. 2022. Této akce se zúčastnili především zástupci MKČR, vedení Olomouckého kraje, starostové okolních obcí, ředitelé muzeí a kulturních i vzdělávacích institucí. Proběhla rovněž tisková konference za účasti médií s celorepublikovou působností (např. ČT, ČTK), což se následně projevilo sérií televizních reportáží i článků v novinách. Slavnostní ráz otevření byl podpořen kulturním programem. O dva dny později, v sobotu 28. 5., připravilo HMP celodenní program s komentovanými prohlídkami nově otevřené stodoly, který se těšil širokému zájmu veřejnosti.

Profilový úkol č. 8:

Zrekapitulovat průběh oprav a stav příprav expozice v objektu fojtství z Jasenné.

V roce 2021 se Valašské muzeum rozšířilo o národní kulturní památku Mikuláščíkovo fojtství čp. 60. Muzeum in situ stojí v obci Jasenná u Vizovic, v blízkosti kostela, na vyvýšené terase v centrální části vsi. Dnešní areál sestává z vlastní budovy fojtství a sklípku ve svahu na východní straně pozemku.

Práce na přípravě podkladů pro libreto a scénář nové expozice probíhá již od roku 2021. V roce 2022 pokračoval terénní a archivní výzkum. Projektová dokumentace pro sloučené územní a stavební povolení byla dokončena v únoru 2022. V červnu 2022 bylo zažádáno o stavební povolení, které se zdrželo kvůli problémům se získáním územního souhlasu na přípojku nízkého napětí. Byl předložen aktualizovaný investiční záměr z důvodu navýšení ceny, který vychází z aktualizovaného položkového rozpočtu.

Profilový úkol č. 9:

Informovat zřizovatele o stavu realizace koncepce MPZ.

Ve spolupráci zaměstnanců MPZ s Ústavem pro interpretaci místního dědictví a náměstkyní pro odbornou činnost NMvP byla zpracována analytická část vznikající koncepce, která zahrnovala vnitřní zhodnocení dosavadní činnosti muzea v oblastech:

- dokumentace nehmotného kulturního dědictví
- sbírkotvorná činnost
- vědecko-výzkumná činnost
- prezentační a vzdělávací činnost, vč. přehledu stávající interpretace
- poskytování veřejných služeb (vč. propagace, ceny vstupného, otevírací doby a návštěvnosti)
- organizace, lidské zdroje, řízení, financování
- obnova historické krajiny
- stávající stav expozičních a provozních celků

Analýza zahrnovala i návštěvnícký průzkum, vnější obraz muzea, rešerše dostupných pramenů, zdrojů a materiálů k MPZ. Následně byla vypracovaná SWOT analýza a rozpracována plánovací část, a to formou definice poslání, vize, cílů a opatření v jednotlivých oblastech činnosti muzea.

Veškerá práce směřovala k přípravě strategie rozvoje NMvP a z ní vyplývajícího interpretačního plánu.

Profilový úkol č. 10:

Informovat zřizovatele o stavu realizace expozice chmelařství v MPZ.

Závěrečná fáze expozice chmelařství naplnila vytyčené cíle. Dosud tradiční „muzejní“ přehlídku chmelařského náradí se podařilo začlenit do kontextu autentického půdního prostoru, kde se chmel v dřívějších dobách sušil. Byly provedeny opravy šindelové krytiny a původní dřevěné podlahy, zhotoveno zábradlí a zavedena elektřina.

Sbírkový fond byl dokončován zejména důležitým transferem sušičky chmele z Ploskovic, a jejím zrestaurováním. Byl realizován výzkum zachovalých sušiček v regionu a původně chmelařského domu v Bláhově. Byly získány cenné obrazové materiály, ve spolupráci s Archivem města Ústí nad Labem zpracovány rešerše dvou zubrnických objektů, kde se chmel pěstoval a proběhla řada konzultací s pracovníky NPÚ a Chmelařského muzea a Institutu v Žatci. V rámci výzkumu byl digitalizován i třináctiminutový černobílý školní instruktážní snímek o pěstování chmele německé provenience ze 30. let 20. století.

Provoz expozice bude zpočátku probíhat formou komentovaných prohlídek a teprve v souladu s novou koncepcí a rodícím se interpretačním plánem, který předpokládá změny v systému prohlídkových okruhů, bude expozice zpřístupněna volně návštěvníkům. V době zkušebního provozu a jeho vyhodnocení budou zpracovány popisky a dořešena jejich vhodná forma (předpokládá se dvoujazyčný text). Předpokládá se i vydání textového průvodce expozicí či samostatné brožury.

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

Výroční zpráva dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím za rok 2022

Počet podaných žádostí o informace - § 18, odst. 1 písm. a)	2
Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti - § 18, odst. 1 písm. a)	0
Počet podaných odvolání proti rozhodnutí - § 18 odst. 1 písm. b)	0
Opis podstatných částí každého rozsudku soudu - § 18 odst. 1 písm. c)	0
Výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence - § 18 odst. 1 písm. d)	0
Počet stížností podaných podle § 16a, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení - § 18 odst. 1 písm. e)	0
Další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona - § 18 odst. 1 písm. f)	0

Základní personální údaje

	2021	2022
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců	156	160
Fyzický stav k 31. daného roku	157	154
Průměrný hrubý měsíční plat	31 618	33 268

Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví

Věková skupina	muži	ženy	celkem	%
do 20 let	0	0	0	0
21 – 30 let	2	4	6	3,9
31 – 40 let	11	10	21	13,6
41 – 50 let	14	20	34	22,1
51 – 60 let	26	28	44	28,6
60 let a více	30	19	49	31,8
celkem	73	81	154	100
%	47,4	52,6	100	

Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví

Dosažené vzdělání	muži	ženy	celkem	%
základní	4	3	7	4,5
vyučen	23	9	32	20,8
úplné střední	2	4	6	3,9
úplné střední odborné	25	34	59	38,3
vyšší odborné	2	4	6	3,9
vysokoškolské	17	27	44	28,6
celkem	73	81	154	100

Celkový údaj o vzniku a skončení pracovních poměrů zaměstnanců

	počet
nástupy	73
odchody	73

Trvání pracovního poměru zaměstnanců

Doba trvání	počet	%
do 5 let	42	27,3
do 10 let	31	20,1
do 15 let	26	16,9
do 20 let	18	11,7
nad 20 let	37	24
celkem	154	100

Hospodaření organizace

Údaje o majetku, s nímž NMvP hospodaří

Výše majetku – stálých aktiv	823 217 278 Kč
Z toho hodnota staveb (účet 021)	441 745 142 Kč
Výše opravek k 31. 12. 2022	236 487 461 Kč

Údaje o rozpočtu

	částka (Kč)
Příspěvek na provoz dle schváleného rozpočtu na rok 2022	98 595 554
Zvýšený příspěvek na provoz úpravami rozpočtu zřizovatelem	105 332 185
Individuální dotace investiční	29 233 546
Účelově určené prostředky – spolufinancované z prostředků EÚ	154 994 807
Institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace	1 299 000

Přehled o rozpočtu a skutečných nákladech a výnosech k 31. 12. 2022

Název položky	účet	schválený rozpočet (tis. Kč)	upravený rozpočet (tis. Kč)	skutečnost (tis. Kč)
Spotřeba materiálu	501	5 000		5 844
Spotřeba energie	502	5 350	6 211	9 050
Prodané zboží	504	650		1 151
Aktivace dlouhodobého majetku	506	-100	0	-851
Aktivace oběžného majetku	507	-200	0	-318
Změna stavu zásob vlastní výroby	508	0	0	1,5
Opravy a udržování	511	10 500	11 215	20 810
Cestovné	512	300	190	472
Náklady na reprezentaci	513	200	0	331
Ostatní služby	518	12 434	2 737	16 164
Mzdové náklady	521	57 354	5 454	67 334
Zákonné sociální pojištění	524	19 205	722	21 607
Jiné sociální pojištění	525	154		179
Zákonné sociální náklady	527	3 065	32	3 092
Jiné sociální náklady	528	0		1
Daně a poplatky	53x	75		270
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541	0		0
Tvorba fondů	548	0		0
Ostatní náklady z činnosti	549	800		821
Odpisy dlouhodobého majetku	551	16 440		15 484
Prodaný DHM	553	0		138
Tvorba a zúčtování rezerv	555	0		0
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	2 000	80	2 929
Náklady z přecenění RH	564	0		0
Ostatní finanční náklady	569	200		363
Náklady celkem		133 418	26 641	164 737

Přehled o výnosech k 31. 12. 2022

Název položky	účet	schválený rozpočet (tis. Kč)	upravený rozpočet (tis. Kč)	skutečnost (tis. Kč)
Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601	50		88
Výnosy z prodeje služeb	602	23 000		34 915
Výnosy z pronájmu	603	3 700		3 832
Výnosy z prodaného zboží	604	720		1 536
Výnosy z prodeje DHM	646			2
Čerpání fondů	648	5 500		4 971
Ostatní výnosy z činnosti	649	600		1 534
Výnosy z přecenění RH	646	0		0
Kurzové zisky	663	0		0
Výnosy vybraných ústředních vládních institucí	671	99 848	26 641	120 904
Výnosy celkem		133 418	26 641	167 783

Výsledek hospodaření před zdaněním	0	0	3 046
Výsledek hospodaření po zdanění	0	0	3 046

Aktiva a pasiva k 31. 12. 2022

Aktiva	účet	(tis. Kč)
Dlouhodobý nehmotný majetek	(012–035)	2 061
Dlouhodobý hmotný majetek	(031–036)	584 669
Dlouhodobé pohledávky	(462–471)	0
Zásoby	(111–139)	6 893
Odběratelé	(311)	645
Krátkodobé zálohy	(314)	1 280
Jiné pohledávky	(315)	9
Pohledávky za zaměstnanci	(335)	0
Daně	(341, 342, 343)	104
Náklady příštích období	(381)	597
Příjmy příštích období	(385)	495
Dohadné účty aktivní	(388)	138 862
Pokladna	(261)	709
Ceniny	(263)	8
Běžný účet	(241)	55 536
Běžný účet FKSP	(243)	887
Aktiva celkem		792 825

Aktiva a pasiva k 31. 12. 2022

Pasiva	účet	(tis. Kč)
Jmění	(401)	520 391
Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	(403)	68 578
Oceňovací rozdíly	(406, 407)	-665
Fond odměn	(411)	445
Fond kulturních a sociálních potřeb	(412)	758
Fond rezervní	(413, 414)	34 463
Fond reprodukce majetku	(416)	1 922
Výsledek hospodaření běžného účetního období		3 046
Dlouhodobé závazky	(441)	0
Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	(472)	136 516
Dodavatelé	(321)	12 117
Krátkodobé přijaté zálohy	(324)	700
Zaměstnanci	(331)	4 547
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	(336, 337)	2 307
Ostatní přímé daně	(342)	381
Daň z přidané hodnoty	(343)	0
Výdaje příštích období	(383)	239
Výnosy příštích období	(384)	2 843
Dohadné účty pasivní	(389)	419
Ostatní krátkodobé závazky	(378)	117
Pasiva celkem		792 825

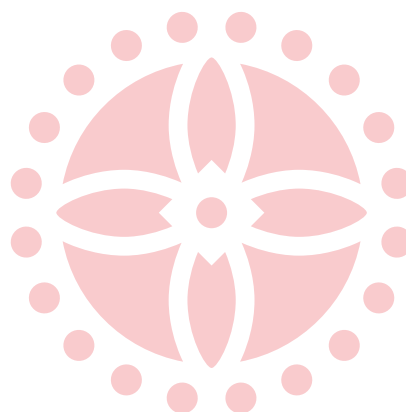
Přehled nejvyšších nákladů a výnosů a jejich podíl na celkových nákladech a výnosech

Náklady	(Kč)	%
Osobní náklady (účty 521,524)	88 941 942	53,99 %
Opravy a udržování (511)	20 809 884	12,63 %
Ostatní služby (518)	16 163 938	9,81 %
Odpisy (551)	15 483 782	9,40 %
Spotřeba energie (502)	9 050 497	5,49 %
Spotřeba materiálů (501)	5 844 019	3,55 %
Zákonné sociální náklady (527)	3 092 308	1,88 %
Drobný dlouhodobý majetek (558)	2 929 132	1,78 %

Výnosy	(Kč)	%
Výnosy z prodeje služeb (602)	34 915 330	20,81 %
Výnosy z pronájmů (603)	3 832 391	2,28 %
Výnosy vybraných ústředních vládních institucí (671)	120 904 034	72,06 %

Přehled o celkových mzdových nákladech

Název položky	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutečnost
Platy	54 872 918	59 366 693	63 783 145
OON	2 081 000	3 040 755	2 806 625
Mzdové prostředky celkem	56 953 918	62 407 448	66 589 770

MC je **odbornou platformou pro spolupráci muzeí v přírodě** a institucí podobného charakteru v ČR. Centrum vyvíjí odborné aktivity – **vzdělávací, výzkumnou, publikační, organizační činnost** ve sféře muzeí v přírodě. Činnost MC je rovněž úzce provázána s řadou aktivit v rámci NMvP, kde se podílí zejména na koncepční, vědeckovýzkumné, vzdělávací a organizační práci.

Pracovníci MC se snažili postupovat **podle ročního plánu**. Většina garantovaných výstupů byla splněna, některé byly nahrazeny jinými na základě požadavků ze spolupracujících institucí či konstituujících se muzeí v přírodě.

Náročnou, ale velmi přínosnou aktivitou pracovníků MC, je **činnost v poradních orgánech a radách muzeí**. Bohatá byla také **publikační činnost** pracovníků MC.

Metodická činnost

Jako metodická činnost je ze strany MC vnímáno komplexní působení na sféru muzeí v přírodě zejména formou vzdělávacích akcí a publikační činnosti. Byl připravován **památkový postup** k problematice **vyměřování oprav na dřevěných stavebních konstrukcích** a památkový postup k problematice **kaseinových tmelů** k sanacím dřevěných konstrukcí, které budou dokončeny v roce 2023.

V dosavadních jednáních i praxi institucí bylo také doporučeno věnovat se komplexněji problematice **topenišť a komínů v muzeích v přírodě** a snažit se v dalších letech zpracovat metodiku k této problematice s komplexní typologií systémů a obecnými doporučeními k výstavbě, provozu a údržbě. Proběhlo jednání s příslušnými subjekty za účelem změny souvisejících norem ve smyslu zlepšení zachování a funkce historických topidel.

K důležitým činnostem centra v rámci NMvP patří spolupráce na **přípravě nových nebo na aktualizaci již stávajících koncepčních materiálů NMvP** ošetřujících odbornou činnost muzea – sbírkotvornou, prezentační a vědecko-výzkumnou. V centru je zastoupena rovněž pozice vědeckého tajemníka NMvP a sekretariátu vědecké rady VMP a kolegia NMvP.

Konzultační a poradenská činnost

Pracovníci NMvP, resp. MC jsou tradičním **cílem dotazů institucí a odborné i laické veřejnosti**, týkajících se různorodé problematiky spjaté s ochranou, údržbou a rekonstrukcí objektů tradičního stavitelství, dřevěných konstrukcí, s ošetřením sbírkových i nesbírkových předmětů zejména ze dřeva či se způsoby prezentace sbírkových předmětů. Pracovníci zároveň zodpovídají dotazy na různé zdroje informací – plánová a fotografická dokumentace, archiválie aj. Pracovníci MC se účastní činnosti četných poradních orgánů muzeí v přírodě a odborných institucí v ČR.

Z významnějších konzultací uvádíme pokračující účast restaurátora Lud'ka Dvořáka při koncipování a průběhu **rekonstrukce barokních parketových podlah a výplní otvorů na zámku v Kroměříži** na žádost OPP KÚ Zlínského kraje. Dále se jednalo o konzultace stejného odborníka k problematice **obnovy vyhořelého kostela svatého archanděla Michaela v Praze**, ale také k problematice povrchových úprav olejovými barvami na **památkách Jihočeského kraje** ve spolupráci s NPÚ ÚOP České Budějovice nebo v rámci památkových objektů v **lázních Karlova Studánka**.

Poskytování informací

MC provozuje web *muzeavprirode.cz*, kde se kromě rubriky informací o připravovaných a proběhlých akcích uvádějí příklady dobré praxe. Součástí webu je digitální knihovna prací k problematice muzeí v přírodě v ČR.

Organizace odborných akcí

V termínu 24.–25. 11. 2022 proběhla s organizačním zázemím ve VMP za spolupráce pracovníků MC mezinárodní konference **Předindustriální technické provozy jako kulturní dědictví a poselství pro současný svět** (hlavní organizátoři EÚ AV ČR, FF Masarykovy univerzity v Brně), kde vystoupila řada předních odborníků k problematice technických staveb z ČR, ale také hosté ze Slovenska a Polska.

Ve dnech 21.–23. 9. 2022 se konal na základě spolupráce s GŘ NPÚ třídní praktický seminář **Ruční opracování dřeva a jeho povrchové úpravy** s teoretickým výkladem a praktickými ukázkami Lud'ka Dvořáka a odbornými exkurzemi. Akce se zúčastnily dvě desítky kastelánů památkových objektů a dalších pracovníků památkové péče.

V jarních měsících proběhly rovněž dvě akce k problematice kulturní krajiny a biologických sbírek a možností její prezentace v muzeích v přírodě i in situ – **Ovocný strom v muzeu v přírodě a tradiční řezylisnatých dřevin** (VMP), **Péče o historické ovocné dřeviny** (Statek čp. 14, Kladeruby). Pestrá škála účastníků (zástupci státní správy, muzejníci, památkáři, pomologové, arboristé, lesníci, ochránci přírody aj.) byla zárukou interdisciplinární diskuse, sdílení zkušeností i zvyšování renomé MC.

MC rovněž ukončilo výstavu připravenou k jubileu významného historika a předního znalce evropských muzeí **PhDr. Jiřího Langra, CSc.**, která probíhala ve VMP a popisovala dokumentační a koncepční činnost autora. Předpokládá se využití výstavy v některém z muzeí v přírodě na Slovensku. Pokračovala expozice **Pod ochranou svatého Josefa** k problematice tesařství, kde MC zajišťuje administraci zápůjček z muzeí v celé ČR.

Vzdělávací aktivity

Důležitou dlouhodobou vzdělávací aktivitou pod lektorským vedením restaurátora Lud'ka Dvořáka je **vzdělávání studentů oboru umělecký truhlář** ze SOŠ Hamr Litvínov v prostorách školící dílny VMP a rovněž spolupráce s některými ÚOP NPÚ.

Pokračuje aktivita **odborného muzeologického školení** pro pracovníky organizačních složek NMvP jako výchozí aktivita pro zlepšení přístupu a znalostí pracovníků zvláště o obecné problematice muzejnictví v přírodě, legislativě atd.

Restaurátor Luděk Dvořák realizoval četné přednášky na téma **obnovy Libušína a tradičních stavebních technologií a etice v památkové péči** (České Budějovice – NPÚ, Mendelova universita Brno, Telč – Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků, Brno NTM, Šárovcova Lhota – NPÚ Josefův atd.)

Zejména Mgr. Radek Bryol, Ph.D. uskutečnil **přednášky k problematice muzeí v přírodě** a ke vzdělávacím aktivitám patřily také četné **specializované prohlídky areálů a expozic** pro odborníky či studenty a další tematické přednášky.

Mgr. Lenka Drápalová přednášela na **Ústavu archeologie a muzeologie FF MU** v Brně předmět *Textil v muzeu*, zaměřený na sbírkotvornou, dokumentační a prezentační činnost muzeí a na **Ústavu Evropské etnologie FF MU Ochrana kulturního dědictví II. – činnost metodických center pro muzejní činnost zřizovaných MK ČR s důrazem na fungování MC pro muzea v přírodě.**

V osobě pracovníka MC Ing. arch Jana Krauta, který je zároveň doktorandem a přednášejícím na **Fakultě architektury VUT v Brně**, je zajištěn kontakt akademické sféry a muzeí v přírodě v problematice architektury, urbanismu a stavebních technologií.

Účast na projektech

Důležitou aktivitou bylo úspěšné podání přihlášek do projektu NAKI III jako konsorcium spolu s Mendelovou univerzitou v Brně a ÚTAM AV ČR k problematice **prevence a údržby dřevěných konstrukcí v památkovém zájmu**. Ve spolupráci s Ústavem evropské etnologie Masarykovy univerzity v Brně byl podán rovněž úspěšně hodnocený projekt NAKI III **Dokumentace Ústředí lidové umělecké výroby: zdroj poznání a inspirace**.

Metodické centrum je rovněž důležitým spolutvůrcem projektu *Institucionální podpory dlouhodobé koncepce rozvoje výzkumné organizace (IPDKRVO)*.

Národní
muzeum
v přírodě

Hanácké
muzeum
v přírodě

výroční zpráva **2022**

Hanácké muzeum v přírodě

Hanácké muzeum v přírodě v Příkazích u Olomouce je památkově chráněný areál, jehož centrum tvoří **hanácký statek s obytnou a hospodářskou částí z roku 1876**. Interiér statku zahrnuje tradiční kuchyni, světnice, komory, dílnu, horní sýpky (v současnosti je zde zřízena galerie), letní kuchyni, prádelnu a chlévy. HMP prezentuje řadu **činností spjatých s původním hospodařením na zemědělské půdě**. Návštěvníci mohou zhlédnout například interaktivní ukázky sklizně a výmlatu obilí nebo řemesla typická pro život na hanáckém statku. HMP je obklopeno hliněnými zídkami z první poloviny 19. století, které dokládají rozmach hliněného stavitelství v oblasti Hané. Pozoruhodná je míra dochování areálu jako celku, včetně zahrad s ovocnými stromy a čtyřmi špaletovými stodolami, z nichž ta nejstarší pochází z roku 1833. V roce 2022 obohatila areál muzea roubená stodola z 16. století, jedna z nejstarších dřevěných staveb na území České republiky, která byla přenesena z obce Skalička u Hranic v okrese Přerov. HMP se nachází **ve vesnické památkové rezervaci**, jediné v Olomouckém kraji, ve které jsou situovány další pozoruhodné objekty lidového stavitelství.

Muzeum je **otevřeno od května do září** a výjimečně také během zimního období, kdy probíhají vánoční, masopustní a velikonoční programy pro veřejnost. V mimosezónním období je muzeum možné navštívit jen po předchozí domluvě. Provoz muzea je organizován formou komentovaných prohlídek s průvodcem.

Adresa: Hanácké muzeum v přírodě
Příkazy 54
783 33 Příkazy

Telefon: +420 778 740 708

E-mail: hanackemuzeum@nmvp.cz

Web: www.nmvp.cz/prikazy

Facebook: www.facebook.com/hanackemuzeumvpriode

Instagram: www.instagram.com/hanackemuzeumvpriode

GPS: 49.6449197N, 17.1391986E

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

Sbírka HMP k 31. prosinci 2022 obsahovala celkem 316 evidenčních čísel, dalších 137 předmětů bylo ve fázi zápisu do CES MK ČR.

Sběrnou a výzkumnou oblastí je severní a střední část etnografické oblasti Haná včetně jejího blízkého okolí (Litovelsko, Olomoucko, Přerovsko, Prostějovsko, Konicko, Mohelnicko, Uničovsko a Šternbersko). Jádrou oblasti muzejního sběru je Litovelsko a Olomoucko. **Časově** sbírka spadá do období od začátku 19. století do poloviny 20. století s případnými přesahy až do současnosti.

Sbírkové předměty jsou většinou národopisné povahy a lze je rozdělit do několika tematických skupin: domácnost a zpracování potravin, lidový nábytek, lidový textil, způsob obživy a zemědělství, řemesla a obchod, zábava a hry, zvykoslovné předměty a písemnosti a tisky.

V průběhu roku 2022 byl kurátorem sbírky **vypracován Režim zacházení se sbírkou a jednotlivými sbírkovými předměty HMP**. Oficiálně byl dokument schválen podpisem generálního ředitele a nabyl účinnosti dne 1. října 2022. Je závazný pro zaměstnance muzea a externí spolupracovníky (průvodce, technický a pomocný personál), kteří v rámci své pracovní činnosti v areálu muzea přicházejí nebo mohou přicházet do styku se sbírkovými předměty.

Nový přírůstek do sbírky HMP
v roce 2022

Akvizice

Dne 10. 11. 2022 proběhlo první zasedání **Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost HMP**. Poradní sbor doporučil zápis 137 nových přírůstků do sbírky. Konkrétně se jednalo o 116 přírůstků formou převodů ze starých sběrů muzea, 10 přírůstků formou převodů z majetku muzea (movité i nemovité přírůstky), 4 přírůstky získané nákupem (celková částka vynaložená na nákup činila 7 000 Kč) a 7 přírůstků formou darů. V roce 2022 byla tak sbírka HMP rozšířena z původních 316 na 453 sbírkových předmětů.

Evidence, katalogizace a revize sbírek

Evidence a dokumentace sbírkových předmětů byla prováděna dle *Režimu zacházení se sbírkou a jednotlivými sbírkovými předměty HMP*. V průběhu roku byly aktualizovány údaje k 316 sbírkovým předmětům a vypracována základní dokumentace k dalším 137 sbírkovým předmětům, které byly doporučeny k zápisu na prvním jednání Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost HMP. Dne 27. 9. 2022 proběhla periodická inventura předmětů sbírky. Bylo zinventarizováno celkem 32 z 316 sbírkových předmětů (10,12 % sbírky); inventurní komise neshledala žádné nedostatky.

Depozitáře a uložení sbírek

V současné době se sbírkové předměty ukládají v prozatímním depozitáři ve vyhrazené místnosti HMP; v případě velkorozměrových předmětů pak v jedné ze špaletových stodol. Ke konci roku 2022 bylo uloženo do depozitáře dalších 120 sbírkových předmětů. V současné době se v expozici muzea nachází přibližně 70 procent sbírkových předmětů muzea, zbylé jsou umístěny v depozitáři nebo veřejnosti nepřístupné stodole.

Služby badatelům

V roce 2022 byl, vzhledem k relativně krátké době od založení sbírky i k malému počtu sbírkových předmětů, zájem o badatelské služby minimální. Konzultace, které se z velké části týkaly problematiky nehmotné lidové kultury nebo lidového stavitelství na Hané, byly poskytovány badatelům a dalším zájemcům osobně a telefonickou či elektronickou formou.

Prezentace sbírkových předmětů v areálech muzea

Sbírkové předměty se v současné době prezentují výhradně v expozicích v areálu HMP. Konkrétně se jedná v obytné a hospodářské části Kameníčkova statku o předsíň a síň, kuchyni, světnici, světničku, oficírskou světnici, komůrku, prádelnu a maštal (včetně prostoru před hospodářskou částí a v přilehlém sadu). Sbírkové předměty se také prezentují ve dvou špaletových stodolách.

 Kameníčkův grunt

Fotoarchiv

Fotodokumentace vlastní činnosti muzea i případné archivní fotografie byly tříděny časově. V následujících letech je plánováno nové uspořádání a evidence fotoarchivu v součinnosti s požadavky NMvP. Fotoarchiv je uložen pouze v digitální podobě na externím úložišti a velkokapacitním harddisku.

Fotodokumentace

V roce 2022 proběhla – ať už svépomocí nebo externě – fotodokumentace kulturních akcí, stavebních prací, vzdělávacích programů a ostatního dění v areálu muzea. Sbírkové předměty (celkem 137) byly nafoceny digitálním fotoaparátem v prostoru muzea. Data byla ukládána v digitální podobě na externím úložišti a velkokapacitním harddisku. Fotodokumentace je řazena podle data (kulturní a stavební akce) a podle evidenčních čísel (sbírkové předměty).

Digitalizace a evidence sbírkových předmětů

Sbírkové předměty se zapisují do muzejního elektronického systému Bach (k 31. 12. 2022 bylo zaznamenáno celkem 453 položek). V roce 2022 došlo kromě samotného zápisu 137 položek také k aktualizaci 316 položek z předchozího roku. V následujících letech budou tyto údaje postupně doplňovány a zpřesňovány.

Stálá expozice

Kameníčkův grunt

Součástí prohlídkového okruhu je obytná a hospodářská část Kameníčkovy gruntu z roku 1876 a přilehlé zahrady se špaletovými stodolami a transferovanou roubenou stodolou. Návštěvník se v rámci komentované prohlídky seznámí nejen s historií obce a Kameníčkovy gruntu, ale především s každodenním – často velmi těžkým a namáhavým – životem na hanáckém statku ve druhé polovině 19. století a první polovině 20. století.

Vinklárkova stodola ze Skaličky

Vinklárkova stodola

V souvislosti se slavnostním otevřením transferované roubené stodoly ze Skaličky (tzv. Vinklárkova stodola) koncem května 2022 byla instalována expozice přímo v prostoru stodoly. Expozice reflektuje formou zvukového videozáznamu dějiny stodoly v širších historických a stavebnětechnických souvislostech včetně prezentace její záchrany a transferu ze Skaličky do Příkaz. Venkovní část expozice doplňuje informační panel a další informační popisky přímo na stodole.

PROGRAMY PRO VEŘEJNOST A AKCE MUZEA

V průběhu roku proběhlo celkem sedm tematických jednodenních programů: *Ostatke na Hané*, *Hanácké Velikonoce*, *Otevření stodoly ze Skaličky* (vstup volný), *Hliněné stavitelství a hanácké kroje*, *Žně na Hané*, *Koniny* a *Hanácké Vánoce*. V rámci akcí byly připraveny vzdělávací aktivity pro dětské návštěvníky (kromě *Ostatků* a *Otevření stodoly ze Skaličky*). Programy si zachovaly na poměry HMP dobrou návštěvnost, nutno však podotknout, že *Žně na Hané* a *Koniny* byly ovlivněny prakticky celodenním vytrvalým deštěm.

Přehled návštěvnosti a tržeb z programů a akcí HMP

Název	Termín	Návštěvnost [osoby]	Tržba [Kč]
Ostatke na Hané	19. 2.	476	39 244
Velikonoce na Hané	16. 4.	537	39 360
Otevření stodoly ze Skaličky	28. 5.	257	volný vstup
Hliněné stavitelství a hanácké kroje	16. 7.	111	11 378
Hanácké žně	30. 7.	68	5 909
Koniny	21. 8.	215	13 358
Hanácké Vánoce	26. 11.	267	18 123
Celkem		1 931	127 372

Pletení pomlázky
o Velikonicích

PROGRAMY PRO ŠKOLY A JINÉ ZÁJMOVÉ SKUPINY

Od 8. do 24. 6. proběhl vzdělávací interaktivní program pro děti. Koncipován byl jako dvouhodinový program převážně pro žáky I. stupně základních škol. Děti při něm viděly ukázky řemeslných a pracovních činností (výroba hliněných cihel, praní prádla, vybrané řemeslo), samy si však mohly postupy vyzkoušet a případně vytvořit svůj vlastní výrobek (drátěný prstýnek, nazdobený perník). Na konci programu děti získaly za účast „výuční glejt“.

Název	Termín	Návštěvnost [osoby]	Tržba [Kč]
Řemesla a zvyky	8.–24. 6.	250	15 000
Celkem		250	15 000

ZEMĚDĚLSTVÍ A KULTURNÍ KRAJINA

Chov zvířat

Zvláště malí návštěvníci HMP oceňují, že se na gruntu setkají s králíky a slepicemi. Kontakt s živým drobným zvířectvem na děti působí velmi pozitivně a zřetelně jim přináší radost. V roce 2022 se navzdory nemalému úsilí nepodařilo do muzea získat ovce, pro které je připraven prostor mezi druhou a třetí špaletovou stolou.

Pěstování rostlin

V rámci revitalizace sadu proběhla v únoru 2022 pravidelná zimní údržba ovocných stromů, a to výchovné řezy u 17 stromů, průklesty u 11 stromů a roubování. Byla aktualizována databáze a mapa sadu HMP. V létě a na podzim proběhla podzimní údržba a plánovaná výsadba ovocných dřevin. Byly vysazeny tři ovocné stromy (špičák-vysokokmen).

INVESTIČNÍ ČINNOST A STAVEBNĚ REKONSTRUKČNÍ PRÁCE

Investiční činnost

V roce 2022 byl do HMP zakoupen kvalitní samojízdný žací stroj (traktorová sekačka) Seco – model STARJET P6 PRO, který zvládá nejen sečení trávy, ale také vysávání listí, což je pro podzimní údržbu areálu důležitá funkce. Pořízením traktorové sekačky se muzeum stalo nezávislé na vnější pomoci, respektive placených službách, a získává tak technickou samostatnost, pokud jde o údržbu areálu v průběhu celého roku. Traktorová sekačka přispívá k zjednodušení a zefektivnění provozu muzea.

Opravy expozičních objektů

V souladu s Akčním plánem pro rok 2022 proběhla oprava mlatu ve čtvrté špaletové stodole a oprava hliněné zídky v areálu muzea (parc. č. 60/1).

Nesoudržný štěrkovitý povrch s příměsí hlíny v interiéru čtvrté špaletové stodoly nebyl původní konstrukční vrstvou mlatu a nevyhovoval funkčním potřebám (nešlo o zpevněnou pojezdovou a pochozí plochu), ani nevyhovoval muzejním potřebám (prašné prostředí nevhodné pro depozitář či expoziční prostor). Dusaný mlat obnovený tradičními technologiemi umožní další rozvoj muzea – zřízení provizorního depozitáře a následně umístění zamýšlené expozice. Oprava zídky byla realizována podle schváleného technologického postupu, jenž je detailně zachycen jak ve vydaném Závazném stanovisku, tak v Souhlasu s provedením ohlášeného stavebního záměru.

Jiří Pokorný při tvorbě mlatu ve Vacově stodole

Projekční a inženýrská činnost

V roce 2022 byla digitálně zaměřena 2. a 3. špaletová stodola. Aktuálně je k dispozici zaměření všech čtyř špaletových stodol a obytné i hospodářské části Kameníčkovy gruntu. Přesné zaměření usnadní nejen přípravu expozice, ale také předpokládané opravy těchto nemovitých kulturních památek. Důležitost digitálního zaměření se také projevila v souvislosti se zadáním stavebně historického průzkumu Kameníčkovy gruntu, které proběhlo v roce 2019.

Národní
muzeum
v přírodě

Muzeum
v přírodě
Vysočina

výroční zpráva **2022**

Muzeum v přírodě Vysočina

Muzeum v přírodě Vysočina tvoří dva expoziční areály, a to **expoziční celek Veselý Kopec** a **památková rezervace lidové architektury Betlém v Hlinsku**. Součástí muzea je také objekt **vodního kovacího hamru s mlýnicí ve Svobodných Hamrech**.

Expoziční celek Veselý Kopec budoval **od počátku 70. let. 20. století** tým dobrovolných pracovníků pod vedením Lud'ka Štěpána. Cílem bylo zachránit ohrožené lidové stavby Českomoravské vrchoviny a Železných hor. **Rok 1972**, kdy byla obnovena a veřejnosti částečně zpřístupněna památkově chráněná soukromá usedlost čp. 4, považujeme za datum **založení Muzea v přírodě Vysočina**. V roce **1981** převzal nynější MPV (tehdy Soubor lidových staveb a řemesel Vysočina) **do své správy NPÚ** (Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody v Pardubicích). V prosinci **2018** se MPV stalo součástí nově zřízené příspěvkové organizace MK ČR – **Národního muzea v přírodě**.

Expozice osady v původním krajinném prostředí **na Veselém Kopci** dokumentuje jednotlivé typy domů a usedlostí, zemědělských a technických staveb i drobné objekty doplňující venkovská sídla z vymezené sběrné oblasti. Interiéry podávají **svědectví o životě a práci drobných a středních zemědělců od první poloviny 19. do poloviny 20. století**. Na Veselém Kopci se nachází celkem třicet expozičních objektů, hospoda a provozní objekt s pokladnou a zázemím pro zaměstnance. Celý areál je **od roku 2003 kulturní památkou**.

Architektonický a urbanistický celek **Betlém v Hlinsku** je součástí muzea v přírodě **od roku 1989**. Soubor lidových staveb na původním místě leží v centru města Hlinska. Jedná se o celek roubených, poloroubených i zděných domků datovaných od druhé poloviny 18. do poloviny 19. století. Ačkoliv snahy o jeho záchranu se datují už do 60. let 20. století, památkové ochrany se soubor staveb dočkal až v **roce 1995**, kdy byl **prohlášen památkovou rezervací lidové architektury**. Expoziční objekty představují domácnosti a dílny drobných řemeslníků z oblasti Hlinecka, dále se zde nacházejí objekty pro výstavní a edukační činnost a dva

provozní objekty muzea. Součástí areálu jsou také tkalcovská dílna, prodejny, restaurace, penziony, turistické informační centrum a obytné domky.

Expoziční areál **Veselý Kopec je veřejnosti přístupný sezónně**, a to od dubna do října a po dobu vánočních programů. Prohlídka Veselého Kopce je možná individuálně nebo s průvodcem na základě předchozí rezervace.

Památková rezervace **Betlém v Hlinsku je otevřena celoročně**. Prohlídka je možná pouze s průvodcem, přičemž není nutná předchozí rezervace. Návštěvníkům jsou k dispozici tři okruhy: *Řemeslná obydlí*, *Expozice masopustních obchůzek a masek z Hlinecka* a *Betlém na dotek* určený návštěvníkům Betléma se zrakovým znevýhodněním.

Vodní kovací hamr ve Svobodných Hamrech je otevřen pouze ve vybraných dnech.

Adresa: Muzeum v přírodě Vysočina
Příčná 350, 539 01 Hlinsko

Web: www.nmvp.cz/vysocina

E-mail: muzeumvysocina@nmvp.cz

Telefon: správa muzea +420 469 326 415
Veselý Kopec +420 469 333 175
Betlém Hlinsko +420 469 311 429

Facebook: Muzeum v přírodě Vysočina

Instagram: [muzeum_v_prirode_vysocina](https://www.instagram.com/muzeum_v_prirode_vysocina)

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

MPV spravuje sbírkový fond etnografické povahy čítající přes 5 400 předmětů z oblasti lidového oděvu a textilu, domácnosti, zemědělství a hospodářství, řemesel, lidové výtvarné kultury, nábytku aj. Předměty pocházejí převážně ze sběrné oblasti muzea, která je vymezená spojnicí mezi městy Hlinsko, Chrudim, Vysoké Mýto, Litomyšl, Polička, Nové Město na Moravě a Žďár nad Sázavou. Z hlediska národopisného regionu je předmětem hlavního zájmu část Českého a Moravského Horácka.

Etnografická podsbírka je rozdělena do deseti skupin: *Domácnost, Hračky a loutky, Řemesla, Zemědělství a zpracování plodin, Religiozita, Písemnosti a tisky, Současná řemeslná tvorba, Textil, Zvykoslovné předměty a Ostatní*. Jejich správu zajišťují kurátoři sbírky a podle svého zaměření další odborní pracovníci muzea.

MPV disponuje také tzv. pomocným sbírkovým fondem, který obsahuje předměty ze všech oblastí sběru a slouží především k doplnění expozic v areálu na Veselém Kopci a v památkové rezervaci Betlém Hlinsko, při edukačních programech pro školy a ostatní cílové skupiny a programech určených široké veřejnosti.

Akvizice

Nové předměty do sbírky získává MPV především vlastním sběrem, darem od soukromých osob nebo nákupem. V roce 2022 byl sbírkový fond rozšířen o 105 nových přírůstků. K 31. 12. 2022 bylo evidováno 5 546 inventárních čísel. Jednalo se z velké části o předměty z oblasti zemědělství a zpracování plodin, domácnosti, textilu či současné řemeslné tvorby. Současně se sbírkou byl rozšiřován i pomocný sbírkový fond muzea využívaný při tvorbě expozic v areálu Veselého Kopce a v památkové rezervaci Betlém Hlinsko či při edukačních a aktivizačních programech muzea.

Evidence, katalogizace a revize sbírek

Evidence sbírkových předmětů byla prováděna průběžně podle interních stanov muzea. O zařazení předmětu do sbírkového nebo pomocného sbírkového fondu v případě vlastního sběru a darů rozhodují pracovníci Odborného oddělení muzea, v případě nákupu předmětů Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost. Za rok 2022 bylo zpracováno 105 sbírkových a 227 pomocných předmětů. V uvedeném roce došlo k revizi určité části sbírky, jednalo se o předměty získané v letech 2016 až 2020 zastoupené ve všech fondech sbírky, což představovalo celkem 1795 předmětů, tj. cca 32 % z celkového počtu evidovaných předmětů.

Depozitáře a uložení sbírek

MVP stále nedisponuje centrálním depozitářem. Sbírkové předměty, které nejsou trvale umístěné v expozicích na Veselém Kopci a v Betlémě v Hlinsku, jsou uloženy v upravených prostorech muzea, což je správná budova MPV, Příčná čp. 350 a půdní prostory objektů v památkové rezervaci Betlém Hlinsko. Část předmětů je uložena v pronajatém prostoru v majetku města Hlinska na Adámkově třídě a dále na základě smlouvy o výpůjčce s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových v objektu Wilsonova čp. 834 v Hlinsku, kde je po získání objektu do správy MPV plánováno zřízení centrálního depozitáře.

Služby badatelům

Služby badatelům poskytuje MPV převážně formou konzultací zaměřených na oblast tradiční lidové kultury. Jedná se zejména o informace k masopustním obchůzkám a maskám z Hlinecka, velikonočním a vánočním zvykům. Badatelé využívali jak osobních konzultací, tak možnosti telefonické či elektronické komunikace. Vzrůstá také zájem o program v rámci *Dne architektury* orientovaný na poradenství v oblasti tradičních stavebních technologií a materiálů. I k této problematice poskytovali odborní pracovníci informace rovněž formou telefonické a elektronické komunikace.

Prezentace sbírkových předmětů v areálech muzea

Základem prezentace sbírkových předmětů jsou expozice v areálu na Veselém Kopci a v památkové rezervaci Betlém Hlinsko, které zobrazují práci a život drobných i větších zemědělců a řemeslníků. Návštěvníci mají možnost vidět předměty každodenní potřeby z oblasti domácnosti, zemědělství, řemesel, aj. Část předmětů je každoročně obměňována při zahájení návštěvnické sezóny a v průběhu velikonočních a vánočních programů. V areálu na Veselém Kopci byly i v roce 2022 tradičně oživeny expozice v době hlavní návštěvnické sezóny, tentokrát na téma **dětské hry a hračky**.

Rozšíření expozice na Veselém Kopci na téma *Dětské hry a hračky*

Od června do října proběhla na Veselém Kopci série komentovaných prohlídek, workshopů a programů, jednalo se např. o *Sítování, Od řetízku k parádě* či *Plstění ovčí vlny*, kde byly k vidění předměty z oblasti domácího textilu a lidového oděvu. V rámci programu *Devatero řemesel aneb Od vláknů ke košili* byly prezentovány dámské oděvy a doplňky z období 19. století až 60. let 20. století. Na workshopu *O obilném zrnku* a v rámci programu *Vezmi cep, pojď na mlat* se mohli návštěvníci seznámit se zemědělskými a hospodářskými stroji. Sbírkové předměty z oblasti řemesel byly k vidění na programu *Mlynáři a sekerníci* a během *Dne architektury* věnovaném širokému záběru tradičních řemeslných technik. Pro potřeby ukázek řemesel bylo vyrobeno pět replik nástrojů pro výrobu šindele a zpracování lnu.

MPV otevřelo pro návštěvníky v roce 2022 novou výstavu ve statku z Mokrých Lhoty k 50. výročí vzniku MVP s názvem *Půlstoletí s vámi* a v památkové rezervaci Betlém Hlinsko novou expozici betlémů v domku čp. 466 a byly zahájeny přípravy nové expozice kovotlačitelství a klempířství v domku čp. 161.

Zápůjčky sbírkových předmětů

V oblasti zápůjček sbírkových předmětů spolupracuje MPV s muzei, organizacemi i soukromými osobami. V roce 2022 se jednalo především o dlouhodobé zápůjčky nájemcům objektů v památkové rezervaci Betlém Hlinsko.

Přehled zápůjček za rok 2022

Instituce	Název výstavy/expozice	Počet sbírkových předmětů
Josef Fidler	doplnění interiéru tkalcovské dílny provozované vypůjčitelem v objektu čp. 361	6
Petr Krampera	doplnění interiéru obchodu s hudebními nástroji provozované vypůjčitelem v objektu čp. 162	2
REQUICK S. R. O.	filmové účely	1

Péče o sbírky

Sbírkové předměty uložené v provizorních depozitních prostorech byly zkontrolovány při inventarizaci určené části sbírky. Předměty trvale umístěné v expozicích prošly revizí před zahájením návštěvnické sezóny a byly pravidelně kontrolovány v jejím průběhu. Podle potřeby byly průběžně předávány do konzervátorské dílny.

DOKUMENTACE A DIGITALIZACE

Fotoarchiv

Fotodokumentace vlastní činnosti muzea i archivní fotografie jsou nadále tříděny časově i tematicky podle stávajícího systému. Nové uspořádání a evidence fotoarchivu společně s digitalizací fyzických fotografií jsou plánovány po přemístění do odpovídajících prostor budoucího objektu centrálního depozitáře.

Fotodokumentace

MPV v současné době neprovádí systematickou fotodokumentaci sbírkových předmětů z důvodu chybějícího zázemí i odpovídajícího technického vybavení. Prostory pro vytvoření vhodného zázemí jsou pláno-

vané v budově budoucího centrálního depozitáře. Během října byl pořízen objektiv Sigma 18-35 mm f/1,8 DC HSM Art pro dokumentaci běžného provozu muzea. MPV také spolupracovalo s agenturou m-ARK a fotografem Radkem Pavlíkem na pořízení profesionálních fotografií pro potřeby prezentace muzea.

V průběhu roku 2022 byly pořizovány dokumentační fotografie z programů, výstav a workshopů muzea, průběžně také exteriérů expozičních celků i interiérů jednotlivých objektů. Pomocí fotodokumentace byly zaznamenány také prováděné práce v oblasti obnovy a údržby expozičních objektů.

Digitalizace a evidence sbírkových předmětů

MPV používá pro evidenci sbírkových předmětů program Bach Pro Muzeum – web. Program využívají zaměstnanci odborného oddělení muzea při každodenní práci se sbírkou, tj. k zaznamenávání lokace předmětů, vytváření podkladů pro inventarizace, vyhledávání doplňujících informací o předmětech, jejich upřesňování, aj. Program je zároveň využíván pro evidenci pomocného sbírkového fondu.

VÝSTAVY A EXPOZICE

Interiérové expozice v objektech MPV na Veselém Kopci jsou zaměřeny na prezentaci způsobu života a hospodaření drobných zemědělců v období od poloviny 19. století do poloviny 20. století. Expoziční objekty v památkové rezervaci Betlém Hlinsko jsou zaměřeny na život a práci drobných řemeslníků v prostředí malého města. Každoročně dochází k dílčím úpravám interiérových expozic v podobě výměny předmětů, zejména z oblasti textilu a domácnosti. Během hlavní návštěvnické sezóny jsou interiéry objektů na Veselém Kopci upraveny k vybranému tematickému okruhu. Tematické výstavy v objektu statku z Mokré Lhoty (Veselý Kopec) a v domku čp. 178 (Betlém Hlinsko) doplňují výše z oblastí, jimž se muzeum v daném období věnuje v rámci odborné práce. Výstavy a tematicky upravené expozice jsou také jedním ze způsobů prezentace odborné činnosti MPV.

Stálé expozice

Expozice vesnických masopustních masek a obchůzek z Hlinecka

Památková rezervace Betlém Hlinsko – domek čp. 362

Autorka: PhDr. Ilona Vojancová

Výtvarná realizace: Vojtěch Trocha, Mgr. Jana Kramperová

Stálá expozice představuje vesnické masopustní obchůzky a masky z Hlinecka, jejich historii a současnost. Postihuje i proces tvorby nominace pro zápis do *Reprezentativního seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO*. Expozice je v českém a anglickém jazyce. Byla otevřena v roce 2012 ve spolupráci s městem Hlinsko, MKČR a Pardubickým krajem. Uvedené subjekty poskytly finanční prostředky na její realizaci.

Vlastní výstavy

Půlstoletí s vámi

Veselý Kopec – statek z Mokré Lhoty

Autoři: Mgr. Pavel Bulena, PhDr. Magda Křivanová, Bc. Nikola Pospíšilová, PhDr. Ilona Vojancová

Výtvarná realizace: Mgr. Jana Kramperová, Šárka Teplá

15. 4. – 30. 10. 2022

Výstava k 50. výročí založení MPV mapuje počátky péče o lidové stavitelství v okolí Veselého Kopce, vznik muzea i půlstoletí jeho existence představením významných událostí z historie MPV, zajímavých předmětů sbírkového fondu a osobních vzpomínek odborných pracovníků MPV i osobností spjatých s muzeem.

Výstava *Půlstoletí s vámi* představila návštěvníkům historii MPV

Masopustní obchůzky z Hlinecka aneb 12 let světovým dědictvím UNESCO

Veselý Kopec – půda statku z Mokrý Lhoty

Autorka: PhDr. Ilona Vojancová

Výtvarná realizace: Mgr. Jana Kramperová, Šárka Teplá

15. 4. – 30. 10. 2022

Cílem výstavy bylo přiblížit zájemcům především proces a peripetie zápisu fenoménu masopustních obchůzek na *Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO*. Některé dokumenty a podklady byly vystaveny poprvé. Výstava zároveň přinesla zajímavosti a stručné informace o obchůzkách v jednotlivých vesnicích.

Výstavy zapůjčené nebo realizované ve spolupráci s jinými institucemi

Krásná práce – tradiční řemesla očima studentů Ateliéru grafického designu

VoŠ Scholastika Praha

Památková rezervace Betlém Hlinsko – Pickův dům čp. 178

Autorka: Klára Hegerová

Výtvarná realizace: Mgr. Jana Kramperová, Šárka Teplá

2. 7. – 30. 10. 2022

Výstava představila plakáty studentů zmíněného ateliéru, jejichž vytvoření iniciovala jeho vedoucí Klára Hegerová, spoluzakladatelka fondu Družstevní práce. Plakáty jsou výtvarnou výpovědí o podstatě ztvárněných řemesel. Zároveň poskytují jedinečný stylizovaný pohled na zobrazenou tematiku.

PROGRAMY PRO VEŘEJNOST A AKCE MUZEA

Na počátku roku 2022 ovlivnila připravované akce pokračující mimořádná epidemiologická situace způsobená šířením nákazy Covid-19. Akce *Masopust na Veselém Kopci* (5. 2.) byla zrušena bez náhrady, *Rozloučení s masopustem* (původní termín 22. 2.) se přesunulo na 1. 3., kdy již epidemiologická situace pořádání akcí umožňovala. Zrušena byla dopolední část programu, jíž se v „předcovidových“ letech účastnily děti MŠ a ZŠ z Hlinecka. Také v tomto roce se děti zapojily do náhradních masopustních aktivit a vzniklo tak mnoho zajímavých výtvarů. Konala se pouze odpolední část programu, tj. masopustní obchůzka v památkové rezervaci Betlém Hlinsko v podání obyvatel městské části Blatno.

Další akce muzea již proběhly beze změny. Čtyřdenní akce *Velikonoce na Veselém Kopci* (15.–18. 4.), jíž začínala návštěvnická sezóna na Veselém Kopci, se s bezmála 15 000 návštěvníky stala nejhojněji navštívenou akcí MPV v uplynulém roce. Z hlediska počtu návštěvníků se velkému zájmu těšily také *Veselokopeký jarmark* (16.–17. 7.) a *Vánoce na Veselém Kopci* (26. 11. – 4. 12.). Během akce *Mlynáři a sekerníci* (25.–26. 6.) měli návštěvníci možnost poprvé vidět v plném provozu vodní obilní mlýn s obyčejným mlecím složením. Akce *Národní muzeum v přírodě vás zve* (2. 7.), která se konala v památkové rezervaci Betlém Hlinsko, byla narozeninovým programem pro veřejnost k 50. výročí vzniku MPV a zároveň se na ní představily všechny čtyři organizační složky NMvP.

Návštěvníci si mohli při *Veselokopekém jarmarku* vyzkoušet sečení louky

Po vzoru let 2020 a 2021 pokračovalo MPV také v roce 2022 při absenci zrušených hlavních akcí pro veřejnost během hlavní návštěvnické sezóny pořádáním doplňkových programů, komentovaných prohlídek a workshopů. Programy byly zahájeny 21. 7. a trvaly do 22. 10. 2022.

Jednalo se o tyto doplňkové programy:

Dozrávání lnu (31. 7.), *Korále z klokočí* (29. 7.), *O obilném zrnku* (9.–10. 8.), *Od řetízku k parádě* (21.–22. 7.), *Plstění ovčí vlny* (26.–28. 7.), *Příběh lněného semínka* (24. 9., 28. 9., 8.–9. 10., 15. 10. a 22. 10.), *Rozkvetlá dílna* (26.–28. 7., 23.–25. 8.), *Sítování* (8.–9. 9.) a *Sviť, měsíčku, sviť, ať mi šije nit'* (16. 8., 18. 8.).

Akce pro veřejnost

Přehled návštěvnosti a tržeb z programů a akcí MPV

Název	Termín	Návštěvnost [osoby]	Tržba [Kč]
Rozloučení s Masopustem	1. 3.	4	200
Velikonoce na Betlémě	1. 4. – 1. 5.	880	59 920
Velikonoce na Veselém Kopci	15.–18. 4.	14 957	1 231 530
Hrnčířská sobota	14. 5.	2 227	196 860
Den architektury	7. 5.	47	volný vstup
Den muzeí	18. 5.	149	volný vstup
Devatero řemesel aneb od vlákna ke košili	4. 6.	426	45 680
Mlynáři a sekerníci	25.–26. 6.	634	59 690
Veselokopecský jarmark	16.–17. 7.	7 386	653 350
Vezmi cep, pojd' na mlat	13. 8.	631	58 040
Posvícení	3. 9.	909	95 900
Betlémská muzejní noc	16. 9.	170	1 040
Bramborová sobota	1. 10.	1 015	99 760
Vánoce na Veselém Kopci	26. 11. – 3. 12.	8 729	771 930
Betlém vánoční	7. 12. – 8. 1. 2023	1 693	114 770
Celkem		39 957	3 388 670

PROGRAMY PRO ŠKOLY A JINÉ ZÁJMOVÉ SKUPINY

MPV poskytuje celoroční nabídku edukačních programů pro školy i zájmové skupiny z řad veřejnosti pod zastřešujícím názvem **Živá historie** v památkové rezervaci Betlém Hlinsko. V roce 2022 se jednalo o následující edukační programy: *Avatar aneb Proč chránit nehmotné dědictví; Betlém školám; Betlém vánoční; Historie budování Muzea v přírodě Vysočina; Jak se dříve stavělo aneb Od stromu až k domu; Lidová strava aneb Co člověku šmakuje, tím se neotráví; Masopust držíme!; Povídky, pověsti a vyprávění; Rodokmen aneb Zpět ke kořenům; Svit, měsíčku, svit, ať mi šije nit; Šáteček růžový, fěrtoušek kmentový – povídání o lidovém oděvu; Tajemství staré půdy; Velikonoce na Betlémě; Za císaře pána! Na frontách první světové války.* Z této nabídky si vybralo 18 skupin v počtu 383 návštěvníků následující programy: *Betlém školám; Betlém vánoční; Jak se dříve stavělo aneb Od stromu až k domu; Masopust držíme!; Povídky, pověsti a vyprávění; Rodokmen aneb Zpět ke kořenům; Svit, měsíčku, svit, ať mi šije nit; Šáteček růžový, fěrtoušek kmentový – povídání o lidovém oděvu; Velikonoce na Betlémě; Za císaře pána! Na frontách první světové války.*

Během jara byla upravena roubená stodola domku čp. 161 pro praktické ukázky nejen při edukačních programech, ale také dalších programech pro veřejnost v památkové rezervaci Betlém Hlinsko, např. *Den architektury, Národní muzeum v přírodě vás zve* a *Betlémská muzejní noc*.

Knihovní fond

Knihovní fond je veden v knihovním systému Tritius. Roční přírůstek oproti předchozímu roku činil 29 knihovních jednotek. Vedle vlastního knihovního fondu je oddělenou součástí příruční knihovny muzea také 143 knihovních jednotek v dlouhodobé výpůjčce z Odborné knihovny NPÚ, Územního odborného pracoviště v Pardubicích.

Příruční knihovna MPV je vedena pro potřeby stálých a sezónních zaměstnanců. Veřejnosti je běžně nepřístupná, pouze ve výjimečných případech je možné ji využít, např. pro studentské práce zabývající se tradičními zvyky a řemesly, respektive historií MPV a regionu.

REGIONÁLNÍ PRACOVIŠTĚ PRO TRADIČNÍ LIDOVOU KULTURU

MPV pracuje od roku 2003 jako pověřené Regionální pracoviště pro tradiční lidovou kulturu v Pardubickém kraji. V tomto směru spolupracuje s Krajským úřadem, NÚLK ve Strážnici a MKČR. V roce 2022 se kromě běžných činností plynoucích z úkolů pověřených pracovišť věnovalo především **redokumentaci masopustních obchůzek a výzkumu se zaměřením na zjišťování případného posunu v podobě i vnímání tohoto jevu s ohledem na zápis do *Reprezentativního seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO***. MPV pokračovalo společně s dalšími muzei v kraji ve **výzkumu stavění a kácení máje**. V roce 2022 zároveň muzeum začalo zpracovávat nominační návrh na zápis tohoto statku do krajského seznamu. Návrh bude předložen k posouzení v roce 2023.

MPV v rámci svých programů prezentovalo jevy tradiční lidové kultury z Pardubického kraje (například vodění jidáše z obce Vinary) a řemeslníky oceněné titulem *Nositel tradice Pardubického kraje* (Alena Bukvová, Josef Fidler, Bedřich Šillar a další).

Vodění jidáše
v podání dětí z obce Vinary
při Velikonocích na Veselém Kopci

Na Veselém Kopci pokračovala **výstava** věnovaná 12. výročí zápisu masopustních obchůzek z Hlinecka do *Reprezentativního seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO*. Tato výstava zůstala v půdních prostorech statku z Mokrých Lhoty i vzhledem ke konání generální konference ICOM Praha 2022.

MPV za finanční podpory Pardubického kraje vytvořilo **putovní výstavu** prezentující jevy zapsané na *Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Pardubického kraje a řemeslníků oceněných titulem Nositel tradice Pardubického kraje*. Výstava se jmenuje *Mozaika tradiční lidové kultury Pardubického kraje* a rozšiřuje se každoročně o aktuálně zapsané statky a oceněné řemeslníky. Součástí výstavy je také roll-up věnovaný informaci o systému ochrany a podpory tradiční lidové kultury na úrovni UNESCO, a především ČR. V roce 2022 se výstava návštěvníkům představila v kulturním centru v Hrochově Týnci, v Regionálním muzeu ve Vysokém Mýtě, a především v rámci národního festivalu Smetanova Litomyšl na Státním zámku Litomyšl. Výstava zde zůstala až do září 2022. Stala se také součástí konference pořádané MPV. V roce 2022 byla výstava doplněna o roll-up představující oceněnou Alenu Tschöповou v oboru zpracování přírodních pletiv, která se věnuje výrobě figurek z kukuřičného šustí.

ZEMĚDĚLSTVÍ A KULTURNÍ KRAJINA

Expoziční areály MPV se nacházejí na rozhraní CHKO Žďárské vrchy a Železné hory, součástí areálu Veselý Kopec je lokalita s výskytem chráněných rostlin a živočichů. Vedle ochrany přírody dbá MPV v péči o exteriéry také o zachování co nejpřírozenějšího prostředí vypovídajícího o původní krajině. Během roku se provádí **pravidelné sečení travnatých ploch** v areálu Veselý Kopec, vybrané části jsou zde zároveň ponechány jako **přírodní louky** s výskytem travin a kvetoucích rostlin. Ve spolupráci s externí firmou probíhají průběžně v památkové rezervaci Betlém Hlinsko a v expozičním areálu Veselý Kopec pravidelné **prořezy** vysoké zeleně, keřového porostu a náletových dřevin (omlazovací a výchovné řezy).

V předchozím roce 2021 byl vytvořen ve spolupráci s MC **soupis tradičních odrůd ovocných dřevin** vyskytujících se ve sběrné oblasti MPV, provedena **inventarizace** ovocných dřevin v areálu Veselý Kopec a připraven osazovací plán pro následující rok. Na tyto podklady bylo v roce 2022 navázáno **omlazovacími a výchovnými řezy** stávajících ovocných dřevin a na jaře a podzim také **výsadbou nových ovocných stromů** ve vybraných lokalitách areálu Veselý Kopec. Stromy byly vysázeny ve vytipovaných lokalitách podle zvyklostí pro výsadbu v dané oblasti (např. umístění stromu před štítem domu apod.) s ohledem na současné potřeby muzea. Jednalo se o **tradiční regionální odrůdy ovocných stromů** (jabloň, hrušeň, třešeň, višeň a slivoň). 20. dubna byly na Veselém Kopci v rámci oslav k 50. výročí založení muzea vysazeny také ořešák královský (v centrální části usedlosti z Hlinecka) a dub zimní (dle tradice poblíž mlýna, kdy stávající mlynář chtěl tímto způsobem zabezpečit svým nástupcům vhodný kmen na novou hřídel).

Chov zvířat

Vlastní chov hospodářských zvířat v MPV v současné době není zavedený. Důvodem jsou přetrvávající nevyhovující podmínky pro tuto činnost i chybějící úvazek zaměstnance, který by se o zvířata staral.

Pěstování rostlin

Na většinu obytných expozičních objektů muzea navazují udržované **květinové předzahrádky s tradičními druhy rostlin**. Bylinková předzahrádka výměnku usedlosti z Hlinecka představuje návštěvníkům nejznámější bylinky také pomocí cedulek s jejich názvy. V oknech objektů jsou k vidění typické **hrnkové rostliny**, např. rozmarýn, fialka, pelargónie a lichořeřišnice.

V roce 2022 bylo zřízeno další **pole pro výsev přádného lnu** v areálu Veselý Kopec, a to odrůd Tábor a Venica. U obou odrůd bylo odborníky z oboru lnářství, kterými jsou Ing. Zdeněk Šprynar a Josef Urban,

provedeno hodnocení kvality vlákna (barva, lesk, délka, štěpitelnost) a kvality stonku (délka kořene, délka stonku, stav okvěti, barva květu, barva tobolek, počet semen v tobolce). Tato činnost je **součástí aplikovaného výzkumu pěstování a ručního zpracování lnu na Hlinecku**. Vypěstovaný len je používán v rámci komentovaných prohlídek o lnu a dále jako surovina pro přípravu přize pro ruční tkaní.

Políčko lnu přadného na Veselém Kopci

INVESTIČNÍ ČINNOST A STAVEBNĚ REKONSTRUKČNÍ PRÁCE

Prováděné stavebně-rekonstrukční práce v roce 2022 vycházely z plánovaných i aktuálních potřeb muzea v souladu s Akčním plánem v oblasti obnovy a údržby. Část byla realizována prostřednictvím dodavatelů, drobnější opravy a údržbu všech památkových a provozních objektů spadajících do správy MPV zajišťovali pracovníci Oddělení údržby.

Opravy expozičních objektů

V roce 2022 pokračovaly v souladu se schváleným plánem **opravy poškozených částí objektů v expozičním areálu Veselý Kopec a v památkové rezervaci Betlém Hlinsko v hodnotě 2,6 miliónů korun**. Nejrozsáhlejší akcí roku 2022 se stala **oprava objektu čp. 4 v expozičním areálu Veselý Kopec** (objekt in situ). Dle zpracované dokumentace byla provedena 1. etapa opravy – obytná část objektu. Jednalo se zejména o demontáž nevhodné eternitové krytiny a její nahrazení ručně štípaným šindelem (dvojitě krytí) včetně opravy krovu a obou bedněných štítů, demontáž všech nevhodných novodobých úprav interiéru provedených předchozími majiteli (odstranění izolačních vrstev na roubených stěnách, palubkových podhledů, podlahy v jedné z komor, novodobých dlažeb apod.), došlo k odstranění velmi poškozených roubených stěnových trámů v komorové části, povalových stropů nad komorami, části venkovních omítek. Byla provedena izolace objektu, zhotoveny ručně tesané trámy určené k roubení komorové části objektu, nové ručně opracované povaly, provedena oprava původního prkenného stropu ve světnici, pořízena zdravotnicka, elektroinstalace včetně osvětlovacích těles, odpadní jímka a připraveny truhlářské výrobky k následnému osazení. Veškeré dřevěné prvky byly impregnovány. Objekt bude dokončen na jaře roku 2023.

Oprava objektu usedlosti
u Pilných čp. 4 na Veselém Kopci

V závěru roku 2021 započaly sekernické práce spojené s **opravou mlýnské technologie objektu vodního mlýna** na Veselém Kopci. V rámci první etapy byly vyrobeny hřídel, vodní kolo a drobné součástky mlýnského složení. V roce 2022 sekerníci František a Petr Mikyškovi odstranili stávající hřídel a vodní kolo a osadili novou dubovou hřídel v délce 570 cm a dubové vodní kolo na vrchní vodu o průměru 320 cm, nahradili poškozené palce palečního kola v mlýnici. Dále proběhla oprava stávajících a doplnění chybějících součástek mlecího složení (např. kuželice, kobylice, céví pastorku, hasáčert), výroba dřevěné řemenice u palečního kola. Dále byla provedena **oprava mechanismu varny povidel** včetně řemenů pro pohon varny a **oprava stoupy na kroupy**. Vzhledem ke klimatickým změnám a častému nedostatku vody v náhonu byl do mlýnice instalován **historický pomocný elektromotor** pro pohon všech mechanismů mlýna. V rámci zprovoznění mlecího složení byly nakřesány dva mlýnské kameny (běhoun a ležák).

Nová hřídel a vodní kolo
na vrchní vodu vodního obilního
mlýna na Veselém Kopci

Dodavatelská firma realizovala celkovou **opravu opukového zápraží v objektu usedlosti z Mokré Lhoty**.

Dodavatel provedl **čištění a konzervační nátěr střech u šesti expozičních objektů** v areálu Veselý Kopec v celkovém rozsahu 280 m² (výměnek usedlosti z Hlinecka, zvonička, kaple, sušárna ovoce, pazderna, obydlí bezzemka). Byla dokončena oprava šindelové střechy přístavku Mičkovy chalupy z Herálce.

Pracovníci Oddělení technické údržby zajišťovali v areálu Veselý Kopec **konzervaci roubení a bednění** tří expozičních objektů (chalupa z Dolního Újezdu, Gregorova dílna, vodní pila), konzervaci bedněných štítů, dílčí opravy výplní roubených konstrukcí, **líčení vápenným nátěrem** u šesti objektů v památkové rezervaci Betlém Hlinsko (čp. 62, 159, 161, 318, 362, 466), **opravy okapních systémů**. Tamtéž byly provedeny **nátěry oken, dveří a zárubní** u objektů čp. 158, 159, 318, 361, 362 a 466, v areálu Veselý Kopec se jednalo o nátěry oken u objektu vodního mlýna a Žejdlíkovy truhlářské dílny. Vzhledem k záměru zpřístupnit vodní kovací hamr bylo realizováno hloubkové očištění a částečná oprava interiéru a olíčení exteriéru vápenným nátěrem.

Ve vodní olejně na Veselém Kopci byla uskutečněna **oprava horizontálního lisu** a po konzultacích s odbornými pracovníky zahájena **oprava technologie vodní pily**.

Ostatní opravy a stavební práce v areálech

Pracovníci Oddělení technické údržby provedli na Veselém Kopci vyčištění náhonu a vodních ploch, opravy dřevěných hrazení, kamenných tarasů, značení prohlídkových tras, zpevnění komunikačních ploch a opravy oplocení předzahrádek včetně impregnace.

V souladu s revizními zprávami byly provedeny opravy plynových kotlů a elektroinstalace.

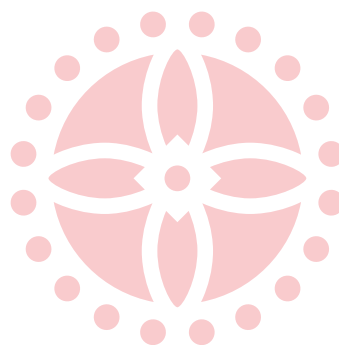
Projekční a inženýrská činnost

V roce 2022 byly v rámci dalšího rozvoje muzea zpracovány dvě projektové dokumentace (dále jen PD). PD *Transfer a následná stavba roubené stodoly Bor u Skutče čp. 13, p. č. st. 17/3 na pozemek Dřevíkov – Veselý Kopec, p. č. 443/4* (dokumentace pro odstranění stavby, dokumentace pro stavební povolení, realizační dokumentace stavby). Navázala na studii vypracovanou v roce 2021. V případě realizace akce tak bude dokončena stávající koncepce budování a rozvoje expozičního areálu Veselý Kopec.

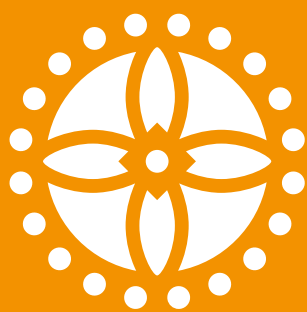
Dále byla zpracována PD *Prodloužení vodovodní přípojky do objektu Mokrá Lhota v areálu Veselý Kopec*. Realizace je závislá na získání potřebných finančních prostředků. Výše uvedená dokumentace bude zároveň podkladem ke zpracování PD na akci *Výstavba veřejných toalet ve spodní části expozičního areálu Veselý Kopec*, která bude zhotovena v roce 2023.

Archiv stavební dokumentace

Archiv stavební dokumentace se nachází ve správním objektu MPV v Hlinsku. Průběžně probíhala evidence stavebních zásahů do objektů, údržby a konzervace expozičních objektů MPV včetně fotodokumentace. Pokračovala práce na pasportizaci objektů obou expozičních areálů dle stávající metodiky NMvP.

Národní
muzeum
v přírodě

Muzeum
v přírodě
Zubrnice

výroční zpráva **2022**

Muzeum v přírodě Zubrnice

Muzeum v přírodě Zubrnice, jediné v Ústeckém kraji, leží v malebné kopcovité krajině **Českého středohoří**. Nachází se **uprostřed živé vesnice**. Součástí prohlídkových okruhů jsou momentálně tři původní objekty, dva rekonstruované na původním místě a pět objektů přenesených z míst, kde jim hrozil zánik. Po poválečném odsunu německého obyvatelstva, stejně jako ve většině ostatních vesnic **v oblasti bývalých Sudet**, tyto stavby chátraly. **O jejich záchranu se zasloužili pracovníci Muzea v Ústí nad Labem** v čele s PhDr. Františkem Ledvinkou. Impulsem pro vytvoření muzea byl hrozící zánik místního kostela, kterému však pracovníci muzea dokázali v roce 1974 zabránit.

Místní zástavba je doplňována o další přenesené objekty z regionu. První přenesenou stavbou byla v roce 1977 barokní studna ze Střížovic. Muzeum bylo pro veřejnost **otevřeno v roce 1988**, do roku 2018 spadalo pod správu **Národního památkového ústavu**. Zvláštností muzea je samostatné území **Mlýnské údolí**, kde na dvanáctikilometrovém úseku Lučního potoka stávalo celkem 27 vodních mlýnů. Zpřístupněný je vodní mlýn Týniště čp. 27 z roku 1803.

Muzeum **přibližuje život, práci a kulturu původních obyvatel** v autentickém prostředí.

V průběhu celého roku jsou pro návštěvníky připraveny výstavy, edukační programy, tematické dny a kulturní akce, kdy expozice ožívají řemeslníky, folklórními soubory a divadly.

MPZ je **otevřeno od dubna do října** a po dobu masopustních, velikonočních a vánočních programů. Návštěvníkům jsou k dispozici **tři okruhy**: *Historická vesnice*, *Mlýnské údolí* a *Dům z Loubí*. Vyjma domu z Loubí jde o komentované prohlídky s průvodcem.

Adresa: Muzeum v přírodě Zubrnice
Zubrnice 74
400 02 Ústí nad Labem

Web: www.nmvp.cz/zubrnice

E-mail: muzeumzubrnice@nmvp.cz

Telefon: +420 475 228 267

Facebook: <https://www.facebook.com/Muzeum-v-přirodě-Zubrnice-143980878995435>

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

Muzeum dokumentuje zejména oblast východní části Českého středohoří vymezenou městy Ústí nad Labem, Litoměřice, Děčín, Ústěk a jejich přilehlých oblastí, s hranicemi východně k České Kamenici a České Lípě. Směrem na západ je oblast ohraničena v Podkrušnohoří městy Teplice, Bílina, Most a jejich okolím. Severně je ukončena státní hranicí a jižně jazykovou hranicí bývalých Sudet (Deutschböhmen).

Nad rámec vytyčené oblasti věnuje muzeum **zvláštní pozornost předmětům základního školství a vesnického obchodu**. Specifickým odvětvím je soustředění **sbírek mlynářské povahy** (zejména technologických složení mlýnů a souvisejících doplňkových technických předmětů), podobně i v oblasti elektrifikace a dalších průmyslových výrobků.

Zaměřuje se na období od 18. století do 60. let 20. století. Časově neomezený je sběr materiálu týkající se přímo **historie i současnosti obce**, jejího bezprostředního okolí a vlastního muzea. Pro získávání předmětů je určitým **omezujícím faktorem** historický vývoj zdejšího regionu – **výměna obyvatel a ztráta kulturní kontinuity**.

Z hlediska způsobu života a obživy je pro muzeum stěžejní **dokumentace ovocnářství, chmelařství a mlynářství**. Jedná se především o movité doklady venkovského stylu bydlení, hospodaření, zemědělství, řemesel, ale i vyspělé a různorodé produkce severočeského drobného průmyslu. Specifickým odvětvím je sbírka školních pomůcek, zejména školních závěsných obrazů.

Pro MPZ je zásadní dokumentace bydlení, kultury a stavitelství v oblasti s charakteristickým zastoupením patrového podstávkového domu, roubeného i hrázděného, a domu zděného, jejichž hranice se zde prostupují a vzájemně ovlivňují.

K 31. 12. 2022 bylo celkově evidováno 8 035 inventárních čísel.

Akvizice

V roce 2022 byl získán významný konvolut předmětů z Ústěka od respondentky německého původu. Jedná se o nábytek, tiskoviny a osobní předměty. Byl také pořízen vhodný mobiliář, který pomůže definovat expozici kupeckého krámků do 30. let minulého století, zejména prosklené pultové vitríny budou oživením celé expozice. Předměty byly získány převážně darem a ve spolupráci s jinými muzejními institucemi. Celkově jejich povaha odpovídá sbírkotvornému záměru reflektujícímu region před rokem 1945 s přesahy k poválečné době.

Evidence, katalogizace a revize sbírek

V roce 2022 bylo řádně zaevidováno do sbírek MPZ celkem 186 nových předmětů. Evidence sbírkových předmětů je vedena formou přírůstkové knihy a elektronické evidence v systému BACH.

Depozitáře a uložení sbírek

Sbírky jsou uloženy ve dvou hlavních prostorách, které jsou zabezpečeny EZS a pojímají převážnou část fondu MPZ. Jedná se zejména o malovaný nábytek, lidové umění, školní obrazy, předměty vztahující se k řemeslům, domácnosti či textil. Další část, např. zemědělské stroje nebo strojní vybavení k mlýnům, je uložena v bývalých hospodářských budovách.

Prezentace sbírkových předmětů v areálech muzea

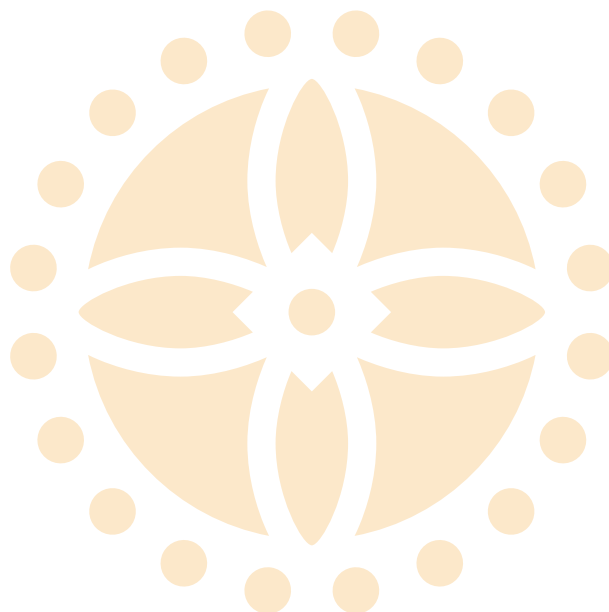
Sbírkové předměty jsou v MPZ prezentovány formou stálých expozic, část byla představena na výstavě *Proutí v řemesle, umění a designu*.

Zápůjčky sbírkových předmětů v roce 2022

Instituce	Název výstavy/expozice	Počet sbírkových předmětů
Zubnická museální železnice	stálá expozice	3

Péče o sbírky

Péče o sbírky probíhá v rámci MPZ příležitostně vlastními silami, specializovaná pozice v muzeu pro tyto účely není zřízena. Proti dřevokaznému hmyzu byly ošetřeny vybrané zemědělské stroje. Pokračovalo se i v reorganizaci uložení sbírkových předmětů.

Fotoarchiv

Fotodokumentace vlastní činnosti muzea i archivní fotografie je velmi rozsáhlá a její uspořádání vykazovalo v minulosti hrubé nedostatky. Zásadou nově zřízené pozice dokumentátora započalo systematické třídění, nové uspořádání a evidence fotoarchivu.

Fotodokumentace

Během inventarizace proběhla operativní podrobná fotodokumentace všech inventarizovaných předmětů. V průběhu roku byly pořizovány fotografie interiérů i exteriérů. Z jednotlivých akcí pro veřejnost a edukačních programů byly pořizovány dokumentační fotografie a dokumentační videa.

Digitalizace a evidence sbírkových předmětů

Z důvodu absence vhodného prostředí pro řádnou a systematickou digitalizaci je tato prováděna pouze u vybraných papírových předmětů. Zdigitalizována tak byla dvě unikátní domácí alba s fotografiemi z cest po severních Čechách z 30. let, celkem 67 stran s cca 300 snímky, dále pak drobné předměty osobního charakteru. Pro potřeby kurátora byla pořízena pracovní fotodokumentace u vybraných předmětů z nových akvizic.

VÝSTAVY A EXPOZICE

Eva Maceková – Poutníci

Kostel sv. Maří Magdaleny

Autor: MgA. Karel Konopka

2. 4. – 21. 7. 2022

Eva Maceková, malířka, grafička a textilní návrhářka, byla první ženou vystavující ve výstavním programu v kostele sv. Maří Magdalény. Autorka původem ze Slovenska, avšak léta žijící a tvořící v Praze, je známá především svěžím stylem ilustrace a trochu punkovým přístupem ke kresbě a grafice. Pro zubrnický kostel namalovala dvě plátna, která vycházela z jejího dlouhodobého tématu, kterým je jakýsi vnitřní spolupoutník.

Martin Kuriš – Modlitba

Kostel sv. Maří Magdaleny

Autor: MgA. Karel Konopka

23. 7. – 30. 10. 2022

Výstava jednoho z nejznámějších severočeských malířů střední generace, pedagoga ústecké univerzity a milovníka sudetské krajiny Martina Kuriše, byla orientována k aktuálnímu dění na Ukrajině, a to velmi přímým zobrazením. Ústředními motivy obrazů byly modlící se ženské postavy, u většího z obrazů se znázorněním trosek hořícího Mariupolu.

Cyklus současného umění v zubrnickém kostele se za poslední léta stal důležitým oživením zdejšího provozu a stal se významnou a jedinečnou platformou prezentace současného přístupu k malbě, která je v tomto formátu v regionu ojedinělá.

Výstavy zapůjčené nebo realizované ve spolupráci s jinými institucemi

Proutí v řemesle, designu a umění

Dům z Loubí

Autor: MgA. Karel Konopka

2. 4. – 3. 7. 2022

Netradiční představení fenoménu vrbového proutí a jeho možného využití i způsobů zpracování mělo těžiště ve spolupráci se Střední uměleckoprůmyslovou školou a Vyšší odbornou školou textilních řemesel v Praze. Škola, kterou prezentoval ateliér košíkářských technik pod vedením MgA. Barbory Hrdinové, se prezentovala ročníkovými i závěrečnými pracemi, jejichž rozptyl byl od volných věcí přes hračku až k užitým předmětům jako například proutěné batohy nebo bytové funkční doplňky, často kombinované s moderními materiály, textilem nebo dalšími přírodními prvky. Této expozici se dostalo největšího prostoru a bylo přihlédnuto i k představení školy, která je jednou z nejstarších a nejvýznamnějších svého druhu u nás.

V rámci výstavy proběhla živá prezentace řemesla studentů, workshop i komentovaná prohlídka.

Dráteník na vsi aneb v komoře je myš

Dům z Loubí

Autorky: Ing. Arch. Hana Řepková/Jitka Dvořáková

23. 7. – 31. 10. 2022

Výstava představila tradiční řemeslný fenomén, jehož způsob zpracování přetrval v různých proměnách dodnes. V rámci výstavního prostoru byly tematicky vymezeny okruhy — světnice se stolem ve svatém koutku a vybavením pro kuchyni, hospodský kout a prostor stodoly. V další části byly umístěny vitríny s uměleckými předměty ze soukromých sbírek. Celou výstavu propojovaly výrobky velmi užitečné, a to pastičky na myši a kousek od nich malé myšky vyrobené z ovčí vlny. Odtud také název výstavy a prostor pro fantazii dětského návštěvníka.

K výstavě vznikl *Drátenický kvíz* pro návštěvníky, tři workshopy a komentovaná prohlídka s dílnou.

PROGRAMY PRO VEŘEJNOST A AKCE MUZEA

Programová nabídka MPZ nabízí kulturní akce a programy, které vyplývají z ročního cyklu a náboženských tradic. Život našich předků byl v průběhu roku velmi úzce spojen se zemědělskou činností, která byla základem pro obživu rodiny. Stejně tak svátky liturgického roku byly jeho neodmyslitelnou součástí.

Vánoční program
v kostele Sv. Maří Magdalény

V průběhu podzimních programů se návštěvníci mohli věnovat zapomenutým dovednostem potřebným v hospodářství jako je moštování jablek, sušení ovoce, krouhání zelí, pletení provazů či zkusit výmlat obilí. Akce spojené s křesťanskými svátky přinesly poučení i zábavu formou osobních zážitků spojenou s výkladem o tradičních zvycích, dobovou výzdobou interiérů a vůni svátečního pečení.

Při akci *Podzim na vesnici* ožila
i muzejní školní třída

Odmlka v programech způsobená vládními opatřeními v souvislosti s Covidem-19 se projevila ve vysoké návštěvnosti všech akcí v průběhu celého roku 2022. Tradičně nejoblíbenější zůstaly *Velikonoce v Zubrnicih*, kde si návštěvníci mohli vyzkoušet nejen pletení pomlázek, ale i košíků. Součástí programů v Zubrnicih byla představení krojovaných folklórních souborů, divadelní představení pro malé návštěvníky a trhy s rukodělnou výrobou a dobrotami.

Přehled návštěvnosti a tržeb z programů v areálech MPZ

Název	Termín	Návštěvnost [osoby]	Tržba [Kč]
Zubrnický masopust	19. 2.	883	24 720
Velikonoce v Zubrnících	9.–10. 4.	3 638	294 750
Myslivecký den	7. 5.	498	18 540
Pout' ke sv. Maří Magdaléně	23. 7.	116	5 920
Pára v muzeu	10. 9.	67	3 100
Podzim na vesnici	15.–16. 10.	2 117	162 390
Vánoce v Zubrnících	10.–11. 12.	3 556	779 720
Celkem		10 875	1 289 140

PROGRAMY PRO ŠKOLY A JINÉ ZÁJMOVÉ SKUPINY

K ustálené nabídce programů (viz níže) využily školy i nabídku **tematických prohlídek muzea s velikonoční a vánoční výzdobou**. Programy s dílničkou ve světnici roubeného domu z Loubí byly přijímány dětmi a pedagogickým doprovodem velice pozitivně. Děti si odnesly vzpomínku ve **vlastnoručně vyrobeném výrobku a pečivu upečeném** v kachlovém sporáku, ale také si vychutnaly pocit klidu a pohody, který utkvěl nenásilně v jejich paměti, a další informace ohledně tradic, zvyků a podstaty svátků vstřebávaly daleko snadněji.

Během dalších programů mohly školní děti vyzkoušet vysévací tanec, rytmický trénink k mlácení obilí, hru na pasáka, život mlynáře s vodním kolem, drcení zrna mezi kameny, ochutnávky a další. Pro zvláštní ZŠ Povrly byla vytvořena upravená prohlídka pro 5. třídu na téma *Školství za Marie Terezie, reformy a změny ve školství a vliv na život ve společnosti a rodině na venkově i ve městech*. Prohlídka byla oživena o přednášku historika MPZ a krátké vyučování s krasopisem a dalšími povinnými předměty v historické škole s ukázkou výchovných taktik s rákoskou a klečením na hrachu. Následná prohlídka selského domu a dvora navazovala na další zákony a patenty Marie Terezie, které postupně měnily životy rodin na vesnicích.

Název	Termín	Návštěvnost [osoby]	Tržba [Kč]
Masopust	15.–24. 2.	68	4 000
Velikonoce	15. 3. – 17. 4.	792	53 560
Letnice	26. 4. – 12. 5.	334	23 060
Povinnosti a hrátky	24. 5. – 9. 6.	168	12 120
Z políčka do pece	20. 9. – 6. 10.	243	22 200
Advent a Vánoce	15. 11. – 15. 12.	534	47 860
Celkem		2 139	162 800

ZEMĚDĚLSTVÍ A KULTURNÍ KRAJINA

MPZ se rozkládá na dvaceti hektarech, z nichž je třeba intenzivně pečovat o 1,1 ha. Kromě ukázky tradičních způsobů hospodaření zajišťuje muzeum **péči o zeleň** návštěvnických okruhů a **běžnou údržbu zemědělských dvorů**. Součástí intenzivně obhospodařovaných ploch jsou i **předzahrádky, bylinková zahrádka, ukázkové poličko, tyčová chmelnice a prutník**.

V areálu se nacházejí dva staré **sady s původními odrůdami** jablek a hrušek, kde vysokokmenné stromy v sadech místní hospodáři vysazovali s velkými rozestupy. Tento prostor byl využíván k pěstování plodin, píče nebo k pastvě. Každoročně dochází k ořezu těchto stromů, roubování i nové výsadbě. Péči podléhají také neovocné stromy, u kterých byl proveden dendrologický průzkum a navržena opatření, především s ohledem na bezpečnost návštěvníků a ochranu objektů.

Určování starých odrůd ovoce

Chov zvířat

MPZ nemá vytvořeny podmínky pro vlastní chov hospodářských zvířat. Během letní sezony jsou ve spolupráci s místní soukromou chovatelkou umístěny v areálu slepice a dvě ovce.

Pěstování rostlin

Součástí návštěvnického okruhu *Historická vesnice* je **ukázkové pole** (273 m²) se základními druhy obilovin a vybranými zemědělskými plodinami, které se pěstovaly v regionu. Během vegetační sezony tak návštěvník může vidět kvést len, žito či pšenici přesívku. Způsob **pěstování chmele na tyčové chmelnici** býval na Zubrnicku obvyklý až do konce 2. světové války. Spočívá v každoročním umístění smrkové tyče ke každé babce a navedení chmelové révy. V současné době je k vidění 20 ks rostlin pěti odrůd. Při sklizni chmele se vytahují i tyče a stavějí se do typických pyramid, aby přečkaly zimu. Mezi běžné jarní činnosti patří seřezávání **vrb** tzv. na babku.

Investiční činnost

V roce 2022 došlo k **rekonstrukci objektu kolny na vozy v areálu usedlosti Zubrnice čp. 27**. Kolna byla celkově v havarijním stavu s narušenou statikou, poškozeným krovem vlivem zatékání a rozpadlou opěrnou zdí. Také šindelová **střešní krytina na Mlýně Týniště čp. 27** byla po 30 letech vyměněna za novou. Obě akce proběhly podle projektové dokumentace z finančních prostředků MK ČR.

Rekonstrukce kolny na vozy
v čp. 27

Oprava střechy
mlýna Týniště čp. 27

Transfery a dostavby areálů

K dlouhodobě rozestavěným transferům (z r. 2002 a 2004) byla svolána mimořádná schůzka se zástupci NPÚ, stavebního odboru Magistrátu Ústí nad Labem, památkového odboru a stavebního konzultanta MPZ. Byl konstatován jejich neutěšený stav, jelikož stavebně nedokončené a nezajištěné stavby vlivem povětrnostních vlivů roky degradují a je potřeba zajistit jejich urychlené dokončení. Následně byl zadán požadavek na zpracování rozdílové projektové dokumentace a aktualizaci rozpočtů k oběma stavbám.

Opravy expozičních objektů

Byly provedeny opravy poškozených spár roubených konstrukcí u špýcharů z Lukova a Ostré, na štítu zemědělské usedlosti čp. 61 a domě z Loubí. Byla opravena EZS a EPS na objektu Mlýn Týniště čp. 27. Nástříkem proti biotickým škůdcům byla ošetřena sušárna ovoce, Dům z Loubí a Mlýn Týniště čp. 28. Vybílen byl Mlýn Týniště čp. 27 a údržbářská dílna ve správní budově. Ve stodole zemědělské usedlosti čp. 61 byla opravena vrata a položeny dřevěné podlahy v pernách. V sušárně došlo také k oplechování komína, opravě regulace přívodu vzduchu do sušících kójí a na půdě položena nová prkenná podlaha. Půda bude využita jako provizorní úložiště sbírkových předmětů. Dožilé lopatky vodního kola ve mlýně Týniště čp. 27 byly vyměněny a došlo i k přetěsnění ložiskového čepu.

Opravy provozních objektů

Byla opravena EZS a EPS ve správní budově Zubrnice čp. 74.

Ostatní opravy a stavební práce v areálech

V pernách byly položeny nové dřevěné podlahy. Bohužel se nepodařilo dokončit plánovanou opravu fasády budovy nádraží Týniště čp. 25 a nátěr dřevěných konstrukcí ostatních budov areálu nádraží z důvodu nedoručení závazku ze strany zhotovitele. Tato oprava bude dokončena v r. 2023.

Projekční a inženýrská činnost

Byl zpracován statický posudek budovy Národní školy k posouzení možnosti vybudování půdní vestavby s využitím pro účely depozitáře.

Národní
muzeum
v přírodě

Valašské
muzeum
v přírodě

výroční zpráva **2022**

Valašské muzeum v přírodě

Valašské muzeum v přírodě je nejstarší a zároveň nejrozsáhlejší složkou NMvP. O jeho **vznik se v roce 1925** zasloužili členové rožnovského muzejního spolku, zejména sourozenci Alois a Bohumír Jaroňkové. Základem muzea se tehdy staly roubené stavby přenesené z rožnovského náměstí, které dnes tvoří areál **Dřevěné městečko**. Již sami zakladatelé si uvědomovali, že městská část muzea dostatečně nevypovídá o způsobech života na celém Valašsku, a proto usilovali o realizaci vesnického areálu. Záměr na vybudování **Valašské dědiny** vznikl na počátku 50. let a o desetiletí později byla zahájena výstavba prvních horských usedlostí a hospodářských staveb. Cílem bylo vytvořit co nejpravdivější obraz valašské dědiny zasazené do rázovité valašské kulturní krajiny. Dřevěné městečko a Valašská dědina byly na počátku 80. let doplněny o třetí, technický areál zvaný **Mlýnská dolina** s funkčními historickými stavbami poháněnými vodou. Čtvrtým areálem muzea se v roce 1995 staly **Pustevny** se zvoničkou a s objekty Maměnka a Libušín, které byly na konci 19. století vystavěny podle návrhů architekta Dušana Samo Jurkoviče a dnes jsou národní kulturní památkou.

V průběhu celého roku jsou pro návštěvníky připraveny **výstavy, kulturní akce a pořady, folklorní festivaly, jarmarky, výchovně-vzdělávací pořady i bohoslužby**. Dohromady se jedná o více než padesát akcí, které muzeum každoročně pořádá.

Muzeum je otevřeno téměř celoročně s výjimkou některých dní v měsíci listopadu. Dřevěné městečko je možné si prohlédnout samostatně nebo s průvodcem. V Mlýnské dolině se návštěvníci mohou pohybovat pouze v organizovaných skupinách s průvodcem, zatímco do Valašské dědiny je vstup možný individuálně a výklad poskytují ve vybraných objektech demonstrátoři – průvodci oblečení v dobovém oděvu.

Adresa: Valašské muzeum v přírodě
Palackého 147
756 61 Rožnov pod Radhoštěm

Web: www.nmvp.cz/roznov

E-mail: muzeum@nmvp.cz

Telefon: +420 571 757 111

Facebook: www.facebook.com/VMPRožnov

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

V souladu se zřizovací listinou a koncepcí sbírkotvorné činnosti shromažďuje VMP sbírku nemovitých i movitých dokladů k dějinám lidové kultury, národopisu, řemesel a zemědělství, se zvláštním zřetelem na dějiny lidové architektury z oblastí výskytu roubeného domu karpatského typu na území České republiky (moravské a slezské regiony a přechodové oblasti). Časově je sbírkotvorná činnost ohraničena rokem 1989, s dílčími přesahy vybraných skupin předmětů do současnosti. Od 1. 1. 2022 nabyla platnost aktualizovaná koncepce sbírkotvorné činnosti, která zohledňuje organizační změnu napříč celým NMvP.

Sbírka VMP je zapsaná v CES od roku 2002 a tvoří ji tři oborové podsbírky – **podsbírka *Etnografická***, **podsbírka *Dokumentace muzea v přírodě***, **podsbírka *Písemnosti a tisky***. Všechny tři pokrývají sběrnou oblast muzea, zvláštní pozornost je věnována také městu Rožnov pod Radhoštěm a jeho obyvatelům. Součástí podsbírek jsou např. soubory dokumentace bydlení, řemesel, stravy, textilu, malovaného porcelánu, písemností z pozůstalosti zakladatelů muzea a Musejního spolku, dobových fotografií aj. Specifickými skupinami předmětů jsou také kopie objektů lidové architektury nebo věcí sloužících k ověřování a předvádění tradičních technologií a způsobu života.

V roce 2022 byla do sbírkového fondu zaevidována **stavba Fojtství z Jasenné** a předměty v ní umístěné. **Stanou se součástí čtvrté podsbírky.**

Sbírkové předměty získané do fondu VMP z fojtství v Jasenné

Kromě sbírkových fondů spravuje VMP také tzv. **studijní fondy**, jejichž prostřednictvím jsou sbírkové předměty a znalosti o životě našich předků dále zhodnocovány. Jedná se např. o fond stavebně technické dokumentace (archivní a plánové dokumenty k objektům), rukopisy (odborné práce a terénní výzkumy) a fond ÚLUV (materiály zrušené organizace Ústředí lidové umělecké výroby). Odbornému zpracování sbírkových fondů se věnuje devět kurátorů.

Akvize

Každoročně je sbírka VMP rozšiřována o nové přírůstky – předměty jsou získávány dary, koupí nebo vlastními sběry.

V roce 2022 byly zaevidovány předměty z nově získaného objektu fojtství v Jasenné, které se stanou součástí nové podsbírkky. V rámci stávajících podsbírek byly cíleně vyhledávány předměty do budované expozice hájovny (lesnické uniformy, měřicí přístroje, nářadí, trezor, lustry, dobová motorka aj.), dále se sbírkový fond rozrostl o vybavení domácnosti, hračky, vyškrabávané kraslice, vánoční ozdoby a také plakáty a letáky akcí konaných v minulosti ve Valašském muzeu. **K 31. 12. 2022 bylo celkově evidováno 141 939 inventárních čísel.**

Přehled akvizic za rok 2022

Název podsbírkky	Stav k 31. 12. 2022 [inv. č.]	Přírůstek celkem za rok 2022	Darovací smlouvy	Kupní smlouvy	Ostatní (vlastní činnost, anonymní dary aj.)	Odepsáno
Etnografická	71 303	716	352	65	299	9
Písemnosti a tisky	48 936	77	1	13	63	–
Dokumentace muzea v přírodě	21 407	412	340	15	57	–
Fojtství Jasenná	293	293	292	1	–	–
Celkem	141 939	1 498	985	94	419	9

Nezbytná motorka hajného získaná do expozice hájovny z Valašské Bystřice

Evidence, katalogizace a revize sbírek

Odborná práce se sbírkovým fondem zahrnuje přesně dané činnosti, které zajišťují uchování předmětů a znalostí, skutečností a dějů, které je možné následně z předmětů získávat. Jedná se o řádně provedenou evidenci nových přírůstků, což v průměru zahrnuje cca 800 předmětů ročně a jejich průběžnou katalogizaci, tedy odborný popis každého předmětu a jeho zařazení do kontextu sbírky.

Každoročně probíhá revize/inventarizace sbírek, která je součástí tzv. inventarizačního období. Aktuálně probíhající období/dekáda bylo zahájeno v roce 2013 a ukončeno k 7. 6. 2022. V první polovině roku tak bylo v rámci dokončení období inventarizováno 22 997 inventárních čísel, což je 16,4 % z celkového počtu evidenčních jednotek. Zřizovateli byla zaslána celková zpráva o inventarizaci dekády. Od července 2022 začalo již třetí inventarizační období, v rámci kterého bylo inventarizováno dalších 946 inventárních čísel.

Revize sbírkových předmětů za rok 2022

Název podsbírký	Počet inventarizovaných inv. čísel
Etnografická	13 632
Písemnosti a tisky	8 257
Dokumentace muzea v přírodě	2 054
Celkem	23 943

Depozitáře a uložení sbírek

VMP využívá pro uložení sbírek několik depozitářů. Ve většině případů se jedná o samostatné budovy, které jsou vybavené EZS a EPS. Měření mikroklimatu (teplota, relativní vlhkost, osvětlení) je monitorováno bezdrátovým systémem, nicméně v některých depozitářích není možné klimatické podmínky regulovat. Dle povahy depozitáře zde kromě pravidelného úklidu probíhají ventilace nebo odvlhčování.

Většina trojrozměrných sbírkových předmětů je uložena v Centrálním depozitáři ve Frenštátě pod Radhoštěm, který nejlépe splňuje podmínky pro kvalitní uložení sbírkových předmětů. Jeho kapacita není postačující; zejména objemné kusy by měly být v budoucnosti uloženy do navrženého nového křídla. S jeho stavbou se započalo v roce 2022, dokončen bude v roce 2023.

Předměty podsbírký *Písemnosti a tisky* (dvojrozměrné písemnosti aj.) jsou uloženy v samostatném depozitáři na Oddělení dokumentace.

Množství každoročně ukládaných předmětů navazuje na provedené konzervační a restaurátorské zásahy. Kromě ošetření nových přírůstků probíhá také opětovná konzervace některých předmětů uložených v méně vyhovujících depozitářích a jejich přesun do Centrálního depozitáře. Další skupinou předmětů, u které dochází k pohybu – konzervaci a opětovnému uložení, jsou sbírky využívané k prezentaci formou výstav nebo muzejních programů.

V roce 2022 bylo po konzervaci, fotodokumentaci a zpětném navrácení zápůjček uloženo do depozitářů téměř 2 000 inventárních čísel; v rámci dokončení inventarizačního období sbírek bylo provedeno uložení dle typů předmětů u dalších několika stovek.

Služby badatelům

Badatelské služby jsou poskytovány průběžně na základě žádosti badatelů, jejich zpracování se řídí *Badatelským řádem*. Prvotní informace o sbírkovém fondu muzea lze získat prostřednictvím online databáze na webových stránkách www.nmvp.cz formou základních informací v katalogu celého sbírkového fondu, nebo několika tematických katalogů.

Množství dotazů je také kurátory řešeno formou e-mailové korespondence nebo telefonických konzultací. Tímto způsobem jsou většinou zodpovězeny dotazy týkající se lidových zvyků, zastoupení určitých autorů ve sbírce nebo určitých typů předmětů.

V neposlední řadě badatelé získávají své poznatky přímo návštěvou muzea a studiem sbírkových fondů. V roce 2022 tak byly k prezenčnímu studiu poskytnuty materiály z oblasti lidové architektury, krojů, fotodokumentace dřevařských prací, historie a obyvatel Rožnova, kamenných artefaktů a poměrně žádané je také zpřístupnění pozůstalostí a genealogických rešerší.

Prezentace sbírkových předmětů v areálech muzea

Součástí expozičních areálů VMP je téměř šest tisíc sbírkových předmětů umístěných v jednotlivých objektech nebo exteriérech. Jejich úkolem je co nejdříve přiblížit život našich předků. Umístění předmětů mimo depozitáře nebo uzavřené vitríny je spojeno s větším rizikem degradace materiálů, proto je důležitá každoroční kontrola, očista či oprava – toto jsou procesy, které mnohdy zůstávají návštěvníkům skryty.

Příležitostné **instalace v souvislosti s výročním obyčejovým cyklem** se v r. 2022 započaly až po „covidové“ pauze v období Velikonoc v areálu Dřevěné městečko. Vánoční expozice (a programová nabídka) se uskutečnily již v plném rozsahu.

Průběžně probíhaly **potřebné opravy objektů** (střechy, ploty aj.), pravidelná údržba hodin; v exteriérové expozici došlo k renovaci školní zahrádky (cihlové členění záhonků) a byla zrušena nefunkční zahrádka u objektu pasekářské usedlosti z Velkých Karlovic – Miloňova. V budoucnu je počítáno se založením zahrádky nové.

V areálu Kolibiska byla instalována stodola s chlévem z Komorní Lhotky a založeno políčko u chlěva z Nového Hrozenkova – Babínku. Stavebně byl dokončen **objekt Hájovny z Valašské Bystřice** a začalo se intenzivně pracovat na vnitřní expozici. Zpřístupnění je naplánováno na rok 2023, nicméně v roce 2022 došlo k dobové výmalbě místností a návozu objemných kusů nábytku. Potencionálním návštěvníkům byly tyto aktivity průběžně přibližovány prostřednictvím webových stránek muzea.

Instalace nábytku z 50. let 20. století do nové expozice hájovny

Zápůjčky sbírkových předmětů

V roce 2022 bylo zapůjčeno přes 420 sbírkových předmětů domácím institucím k výstavním účelům nebo jednotlivcům za účelem provozního ošetření vybraných předmětů.

Přehled zápujček za rok 2022

Instituce	Název výstavy / expozice	Počet sbírk. předmětů
Obec Hutisko-Solanec	expozice hasičství	8
Kulturní zařízení města Valašské Meziříčí	expozice <i>Reditus Leonina</i>	5
Město Odry	expozice k dějinám Oder	7
Informační centrum Nový Hrozenkov	výstava <i>Modrá – modrá barva v tradiční kultuře</i>	12
Petr Janošek	čištění a seřízení hodinových strojků	5
Pavla Tomšejová	expozice Hospody ze Zděchova v areálu Valašská dědina	21
Muzeum Novojičínska	expozice zámku Kunín	13
Muzeum regionu Valašsko	výstava <i>Po kalíšku dáme</i>	29
Národní ústav lidové kultury	<i>Lidový kroj na Moravě</i>	16
Obecní úřad Metýlovice	<i>Kožané město</i>	32
Muzeum regionu Valašsko	výstava zuberské výšivky	5
Informační centrum a Muzeum Velké Karlovice	výstava <i>Stopy lidského umu</i>	2
Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně	výstava <i>Zlín 700</i>	10
Muzeum a galerie v Prostějově	výstava <i>O máku</i>	19
Spolek Renaissance, z. s.	zámecká expozice Hošťálkovy	1
Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích	výstava <i>Josef Heja / Moravský Chagall</i>	26
	výstava Hejova betlému	20
Slovácké muzeum v Uherském Hradišti	výstava <i>Fenomén cimbál</i>	4
Jan Klíma	zhodnocení stavu a ladění niněry	1
Sdružení pro zachování tradic řeznického řemesla na Valašsku	expozice Muzea řeznictví ve Valašském Meziříčí	1
Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze	výstava <i>Móda v modrém</i>	9
Těčko Rožnov p. R.	vánoční výstava betlémů z Valašska	125
Vlastivědné muzeum Jesenicka	vánoční výstava betlémů	3
Černá louka s. r. o.	vánoční výstava na Slezskoostravském hradě	48

Péče o sbírky

Ošetření sbírkových předmětů

Oddělení péče o sbírky (dále jen OPS) ošetřilo v průběhu roku **2 795 kusů sbírkových předmětů**. Přibližně čtvrtinu tvořily konzervátorsko-restaurátorské zásahy na sbírkových předmětech z akvizic (959 kusů). Mezi ně patří kompletní fond nově získaného objektu fojtství v Jasenné, který čítá 293 kusů. V průběhu celého roku se všichni konzervátoři-restaurátoři věnovali přípravě početné skupiny exponátů do expozice Hájovery náležející do nově budovaného areálu Kolibiska. Práce byla náročná jak na čas, tak na odborné znalosti a dovednosti. Více než polovinu všech ošetřených sbírkových předmětů představovala rekonzervace sbírek z depozitářů (1 630 kusů) v rámci průběžných přesunů z nevyhovujících prostor do nově vybaveného Centrálního depozitáře ve Frenštátě pod Radhoštěm, mezi nimi i 32 kusů dřevěných kufrů, cestovních truhel, sůsků a drobného nábytku z Heřmanické sýpky, 682 kusů skleněných negativů a osm kusů polychromovaných truhel, jež jsou značně odborně i časově náročné na restaurování. V rámci komplexní revize textilního C fondu provedla restaurátorka textilu revizi stavu fondu šátků a finální dohledávání a uspořádání C fondu. Ve snaze co nejvíce ochránit původní krojové součásti před používáním na programech Valašského roku ušila restaurátorka textilu řadu textilních součástí krojů i jiných kostýmů či textilních doplňků. V neposlední řadě bylo ošetřeno 199 kusů sbírkových předmětů trvale uložených v expozicích v objektech lidové architektury.

Depozitář textilu

Práce v areálech

Každoročně je pozornost konzervátorů-restaurátorů věnována taktéž samotným návštěvnickým areálům. V roce 2022, jako každoročně, proběhla tradičně v jarním období příprava interiérů expozičních objektů lidového stavitelství na sezónu. Do práce se opět zapojili dobrovolníci z Muzejního spolku. Jejich pomoc byla opravdu vydatná, v osmi lidech odpracovali 90 hodin. Byl zkontrolován každý sbírkový předmět umístěný v expozicích, zda nevykazuje nějaké známky degradace, a očištěn od prachu či jiných nečistot. Současně byla zkontrolována inventární čísla a předmět byl vrácen na své místo v expozici. V případě, že exponát vyžaduje větší konzervátorsko-restaurátorský zásah, bývá převezen na konzervátorské pracoviště k řádnému ošetření. Během předsezonní přípravy i v průběhu celého roku byly provedeny konzervátorsko-restaurátorské zásahy na 199 kusech sbírkových předmětů sloužících jako exponáty v areálech VMP.

Pro uložení stavebních prvků byl do plechové haly umístěné v areálu Centrálního depozitáře ve Frenštátě pod Radhoštěm navržen, vyroben a namontován úložný konzolový systém. S takto uloženými stavebními prvky bude možno bez větších komplikací manipulovat či kontrolovat jejich stav.

Technologie netoxické likvidace dřevokazných škůdců

Přesná termokomora, která je k dispozici na OPS ve Frenštátě p. R., byla v roce 2022 plně využívána k ošetření sbírkových předmětů ze sbírek VMP, zejména pak akvizic přicházejících z neznámého prostředí, a tedy potenciálně napadených dřevokaznými škůdci. Z prostředků ISO D bylo financováno doplnění technologie o modul pro přesné řízení teploty, který zajistí zcela plynulý průběh poklesu teploty v závěrečné fázi ošetření. Tato technologie je již standardním vybavením našeho provozně nízkonákladového depozitáře jako **prvek integrované ochrany před škůdci**. Vzhledem k velmi nízkým nákladům za ošetření, snadné realizaci desinsekce i šetrnosti vůči nejčastěji ošetřovaným materiálům, je vhodné proces desinsekce teplem zařadit před uložením těchto předmětů do prostor OPS či do depozitáře.

Metodická a vzdělávací činnost

Konzervátoři-restaurátoři se v rámci svých specializací věnují taktéž aktivitám směřujícím **k uchování, prezentování a předávání tradičních technologií** ručního opracování dřeva a povrchovým úpravám. V roce 2022 se po období Covidu 19, kdy byl využíván především on-line prostor, znovu rozběhly workshopy, výuka a konzultace prezenčně. Proběhlo osm workshopů většinou pro pracovníky NPÚ, jejichž tématem bylo opracování materiálu tradičními technologiemi a povrchové úpravy dřeva (více viz kapitola Metodické centrum pro muzea v přírodě). Obnovila se i výuka v rámci týdenního workshopu pro studenty Střední odborné školy Litvínov-Hamr. Odborníci z řad konzervátorů-restaurátorů se taktéž podíleli zejména na stavbě objektu hájenka z Valašské Bystřice realizované v rámci nově budovaného areálu Kolibiska. Své znalosti a dovednosti tradičního opracování dřeva a povrchových úprav uplatnili i při vícenásobných konzultacích při rekonstrukci letohrádku Bellaria v Českých Budějovicích a obnově shořelého kostela Sv. archanděla Michaela v Praze.

DOKUMENTACE A DIGITALIZACE

Fotoarchiv

Fotoarchiv shromažďuje obrazovou dokumentaci, která zachycuje historii a programovou činnost VMP, lidovou architekturu, akvizice, fotodokumentaci sbírkových fondů a také propagaci instituce aj. Je profilován a tematicky členěn do několika skupin:

Negativy „N“ – klasický analogový materiál. Tematicky snímky zachycují historii VMP, fotodokumentaci tradiční lidové architektury, akvizice muzea, terénní výzkumy, dokumentaci programů Valašského roku a provoz muzea. Skupina Negativy „P“ – klasický analogový materiál. Dokumentuje sbírkový fond muzea. Diapozitivy „D“ je skupina využívaná k propagačním účelům a zachycení jedinečnosti jevů v terénu a vybraných sbírkových objektů a předmětů.

Vzhledem k tržním možnostem a trendům v této oblasti bude fotodokumentace na klasický analogový materiál uzavřena a plynule přejde na jejich již zavedené digitálním protějšky – skupina Digitální fotografie „Dg“ a Digitální fotografie a skeny „E“.

V roce 2022 byla prováděna běžná provozní činnost – evidence nových přírůstků, jejich převod do elektronické podoby (doplňování textových a obrazových metadat). Cíleně probíhala fotodokumentace sbírkových předmětů včetně výroby černobílé fotografie. Výsledná obrazová metadata byla následně spárována v systému BachProMuzeumWeb. Standardně probíhaly excerptce fotografií a diapozitivů, které se tematicky vztahovaly k propagaci NMvP, publikační činnosti a požadavkům badatelů.

Přehled činností v oblasti digitalizace a fotoarchivu za rok 2022

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
Přírůstky N	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200	608	867	1 675
Přírůstky P	32	169	66	0	0	60	60	67	0	129	39	306	928
Přírůstky E	228	0	0	0	0	0	0	2	2134	5692	3675	1203	11 934
Excerptce VMP	576	638	3275	327	0	526	1035	0	127	1756	1009	40	9 309
Excerptce ostat.	2464	1691	1240	54	0	47	0	0	0	211	0	0	5 707
Badatelé	3	3	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	10

Fotodokumentace

Fotodokumentace sbírkových předmětů a přírůstků dle požadavků odborných kurátorů sbírek byla prováděna ve fotoateliéru v Centrální depozitáři ve Frenštátě pod Radhoštěm. Dvourozměrné sbírkové předměty byly skenovány na digitalizačním pracovišti Oddělení dokumentace v Rožnově pod Radhoštěm. Fotodokumentace probíhala i v jednotlivých expozičních areálech (opravy expozičních objektů, výstavy, expozice, programy Valašského roku, výstavba nového expozičního areálu Kolibiska). Fotodokumentace byla realizována analogově (černobílý a barevný materiál) a souběžně i digitálně.

Přehled činností v oblasti fotodokumentace v roce 2022

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
Vyvolávání čb. film/ks	2	4	2	0	2	2	2	0	0	5	6	12	37
Vyvolávání barev. film/ks	0	0	0	0	11	0	0	19	0	0	0	0	30
Foto sbírky	0	133	66	0	59	61	68	0	0	166	202	105	860
Foto jiné	28	35	48	48	65	52	72	81	60	50	61	54	654
Foto jiné digitální	67	70	131	159	176	149	213	234	198	159	157	189	1 902
Výroba černobílé foto	0	120	72	0	72	72	0	0	72	72	0	72	552
Sken. filmů (snímky)	144	72	72	0	468	72	72	684	0	180	216	432	2 412
Ořez a úpravy skenů (snímky)	144	72	72	0	468	72	72	684	0	180	216	432	2 412
Popis skenů (snímky)	72	144	72	0	468	72	72	612	0	0	0	360	1 872

Digitalizace a evidence sbírkových předmětů

Digitalizace probíhala v souladu s *Koncepcí dokumentace a evidence movitého kulturního dědictví v digitální podobě* a *Směrnicí k tvorbě a správě digitální dokumentace ve VMP*.

Činnost byla zaměřena na pořizování nových obrazových a textových metadat a jejich spárování a doplňování v elektronické evidenci odborného programu na zpracování sbírek – SW Pro MuzeumWeb od společnosti Bach systems s. r. o. Olomouc. **Garantem a prováděním** digitalizačních procesů je digitalizační pracoviště, které je součástí oddělení dokumentace VMP. Činnost zaměstnanců VMP je doplňována i prací externích pracovníků v rámci provozních možností VMP. Výsledky této činnosti jsou prezentovány prostřednictvím online katalogu sbírkového fondu VMP (aplikace Vademecum) na webových stránkách VMP.

Počet sbírkových předmětů zapsaných v CES:

Podsbírka <i>Etnografická</i>	71 303	inv. čísel
Podsbírka <i>Dokumentace VMP</i>	21 407	inv. čísel
Podsbírka <i>Písemnosti a tisky</i>	48 936	inv. čísel
Celkem	141 646	inv. čísel
Elektronicky evidováno	141 646	inv. čísel

Přehled digitalizace – spárování dat:

Podsbírka <i>Etnografická</i> což obnáší rozpracováno, zůstatek:	53 492	inv. čísel (75 %),
	83 045	ks vložených obrazových metadat
	17 811	inv. čísel (25 %)
Podsbírka <i>Dokumentace VMP</i> což obnáší rozpracováno, zůstatek:	13 676	inv. čísel (64 %),
	19 980	ks vložených obrazových metadat
	7 731	inv. čísel (36 %)
Podsbírka <i>Písemnosti a tisky</i> což obnáší rozpracováno, zůstatek:	35 188	inv. čísel (72 %),
	83 694	ks vložených obrazových metadat
	13 748	inv. čísel (28 %)

Přehled činností v oblasti fotodokumentace v roce 2022

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
Skenování negativů	72	144	72	0	468	399	72	654	10	18	216	432	2 557
Plošné skenování A4, A3, A2 a více	1 374	954	1 826	1 298	1 817	1 675	2 600	2 873	2 274	1 659	967	737	20 054

Hlavním těžištěm prezentace v muzeích v přírodě jsou komplexní instalace v historických objektech, jejich hospodářském zázemí nebo v celé krajinné kompozici. Tato možnost je zásadně odlišuje od tzv. *kamenných muzeí*. Přesto muzeum využívá i možnost instalace klasických výstav, aby postihlo další skutečnosti, které v areálech z určitých důvodů prezentovat nelze.

Ve vstupním objektu muzea, tzv. Sušáku, se nachází několik sálů; nabídka expozic a výstav probíhá podle schváleného pětiletého plánu. Některé výstavy jsou jako doprovodný program navázány na organizaci pravidelných programů a festivalů.

Stálé expozice

Městečko pod Radhoštěm

Přízemí, Sušák

Autor: doc. PhDr. Daniel Drápala, Ph.D.

Rozsáhlá expozice dává nahlédnout do historie a běžného života východomoravského městečka Rožnov pod Radhoštěm, sleduje jeho proměny od dob, kdy byl vystavěn středověký hrad – sídlo rožnovských pánů. Představuje důležitá řemesla a průmyslová odvětví, která se zde v minulosti rozvíjela; seznamuje také s kulturním a společenským životem, spjatým např. s existencí lázní a založením VMP.

Jak jde kroj, tak se stroj

1. patro, Sušák

Autorka: Mgr. Lenka Drápalová

Expozice představuje tradiční oděv na Valašsku, pracovní i sváteční, jak se proměňoval v průběhu celého roku i lidského života, materiály, ze kterých se vyráběl, způsoby, jakými se zdobil. Část expozice je věnována obnovení kroje ve 20. letech 20. století, na němž mělo nemalou zásluhu také VMP. Expozici uzavírá studijní depozitář.

Valašská dědina – opravdu zmizelý svět?

Dům Pod Strání

Autoři: Ing. Šárka Kramolišová, Mgr. Petr Lidák, Mgr. Radek Bryol, Ph.D. a PhDr. Eva Kuminková, Ph.D.

Expozice je první zastávkou prohlídkové trasy Valašskou dědinou. Pomáhá návštěvníkům lépe vnímat prostředí, do něhož vstupují, a ukazuje, že lidský život vždycky byl a stále je založený na stejných pilířích. Jen jejich podoba se s generacemi mění.

Výstavy

Libušín znovuzrozený

Sušák

Autoři: Ing. Ladislav Ptáček, Ing. arch. Jaroslav Svěrek, Olga Holišová, Ing. Milan Gesierich

6. 8. 2020 – 18. 4. 2022

Výstava byla věnovaná obnově národní kulturní památky Libušín po jeho vyhoření. Představovala šest let dlouhou cestu od požáru až k jeho znovuootevření a připoměla solidaritu lidí a institucí, kteří na obnovu přispěli finančními dary i morální podporou. Největší část výstavy představovaly samotné práce na obnově Libušína, od záchrany originálních prvků a jejich navrácení do objektu, ruční výrobu přesných kopií nedochovaných částí až po nové technologie, které bylo nutné do objektu dle současných norem instalovat.

Libušín znovuzrozený

Jiří Langer 85 let

1. patro, Sušák

Autoři: Bc. Milena Bahounková, Mgr. Radek Bryol, Ph.D.

7. 6. 2021 – 24. 7. 2022

Výstava k 85. výročí narození Jiřího Langra připomněla jeho intenzivní zapojení do budování muzeí v přírodě v Československu a jeho přínos k souvisejícímu výzkumu tradiční stavební kultury a bydlení v Evropě. Představila ukázky dokumentárních fotografií a kreseb, které Jiří Langer za celou dobu svého působení pořídil.

Pěkné kvítí z bílých nití

1. patro, Sušák

Autorka: Mgr. Lenka Drápalová

19. 5. 2022 – duben 2023

Bílé vyšívaní je jedním z charakteristických způsobů zdobení krojového i civilního oděvu a také interiérového textilu na Rožnovsku. Ve sbírkách VMP je uchováno nepřeborné množství takto zdobených kusů, z nichž bylo představeno více než 150 předmětů. Většina z nich ještě nebyla prezentována na žádné výstavě.

Exponát z výstavy
Pěkné kvití z bílých nití

Úroda z polí, zahrad a sadů aneb Valašský hortikomplex

Janíkova stodola, Dřevěné městečko

Autor: Miroslav Románek

9. – 17. 10. 2021

Výstava byla tematicky zaměřena na prezentaci původních zemědělských plodin pěstovaných v minulosti na Valašsku a taktéž na prezentaci současných odrůd okopanin, zeleniny a ovocných druhů a byla připravována ve spolupráci s Českým zahrádkářským svazem Vsetín. Pro veřejnost se uskutečnila odborná přednáška na téma *Krajové odrůdy ovoce na Valašsku*.

Každoroční výstava ovoce
představuje staré krajové odrůdy

Výstavy zapůjčené nebo realizované ve spolupráci s jinými institucemi

Pod ochranou svatého Josefa

Panská sýpka, Dřevěné městečko

Autoři: David Stejskal; Mgr. Jana Koudelová, Ph.D.; Mgr. Tomáš Dostál, DiS.; Ing. Jan Tippner, Ph.D.; Ing. Michal Kloiber, Ph.D.; Ing. Jaromír Milch, Ph.D.; Ing. Jan Baar, Ph.D.; Ing. Dominik Hess; Ing. Jan Zlámal; Luděk Dvořák; Mgr. Radek Bryol, Ph.D.; Ing. Tomáš Kolář, Ph.D.; doc. Ing. Hanuš Vavrčík, Ph.D.

14. 8. 2020 – duben 2023

Výstava zprostředkovala příběh tesařského řemesla. Pojednává o vzdělávání tesařů a jejich cechovní organizaci, ale hlavní náplní bylo seznámení s nářadím, druhy dřeva a způsoby jeho opracování. K vidění byly modely středověkých krovů a představeny byly stopy opracování dřeva vybranými druhy seker. Výstava byla jedním z výstupů projektu NAKI Mendelovy univerzity v Brně a Ústavu teoretické a aplikované mechaniky AV ČR.

Slovensko čarovné

1. patro, Sušák

Autoři: Igor Čombor, Ivan Kenéz, Ľubomír Schmida

5.–31. 8. 2022

Součástí festivalu slovenského folklóru Jánošíkov dukát byla autorská výstava představující prostřednictvím velkoformátových fotografií krásy slovenské krajiny.

Folklor a krajina
na výstavě *Slovensko čarovné*

PROGRAMY PRO VEŘEJNOST A AKCE MUZEA

V roce 2022 se ve VMP uskutečnilo 37 z plánovaných 39 pořadů *Valašského roku*. Pořad *Masopust* (19. 2.) se neuskutečnil kvůli přetrvávajícím proticovidovým opatřením na počátku roku. Pořad *Prameny* (24. 9.) se neuskutečnil z důvodu termínové kolize s komunálními volbami. Na pořadech *Valašského roku* se podílely všechny útvary VMP. Oddělení produkce a programů Provozního útvaru uskutečnilo 27 jednodenních nebo vícedenních pořadů, a kromě toho realizovalo 7 náboženských obřadů, z toho 5 katolických, 1 evangelický a 1 pravoslavný. Útvar pro odbornou činnost realizoval 9 pořadů *Valašského roku* a stavebně-technický útvar realizoval jeden pořad. Kromě pořadů *Valašského roku* se ve VMP uskutečnil hudební festival *Valašské folk-rockování*, organizovaný externím subjektem. Dále zde proběhlo dalších 20 pořadů externích subjektů.

Přehled návštěvnosti a tržeb z pořadů *Valašského roku* v roce 2022

Název	Termín	Návštěvnost [osoby]	Tržba [Kč]
Velikonoce na Valašsku	16.–18. 4.	23 888	2 170 600
Stavění máje	1. 5.	876	83 480
Koncert ke Státnímu svátku	8. 5.	529	49 440
Jaro na dědině	21. 5.	1 265	89 180
Slabikář řemesel	28. 5.	1 030	87 070
Kácení máje	29. 5.	508	50 980
Noc kostelů	10. 6.	50	–
Ondrášova valaška	10.–12. 6.	3 458	274 160
Svatojánský večer	24. 6.	658	56 620
Portášské chodníčky	2. 7.	1 090	106 050
Ozvěny Valašského Slavína	3. 7.	1 110	105 390
Zvonečkový jarmark	5.–6. 7.	5 494	503 652
Hejův nožík	9. 7.	1 619	147 310
Sklářský den	10. 7.	826	58 060
Pekařská sobota	16. 7.	4 114	391 730
Na pěknú notečku	17. 7.	1 104	98 840
Romská píseň	23. 7.	809	78 090
Anenská pout'	24. 7.	2 381	151 690
Dny řemesel a setkání kovářů	30.–31. 7.	2 500	224 970
Jánošíkov dukát	5.–7. 8.	4 235	390 698
Starodávňý jarmark	13.–14. 8.	8 408	770 982
Z druhé strany Radhoště	21. 8.	672	66 410
Myslivosti zdar!	27. 8.	1 407	125 060
Hrála muzika	4. 9.	283	29 730

Název	Termín	Návštěvnost [osoby]	Tržba [Kč]
Podzim na poli a v chalupě	10. 9.	748	62 530
Muzicírování se Soláněm	11. 9.	195	21 060
Běh rodným krajem Emila Zátopka	17. 9.	1 000	0
Podzimní putování s broučky	23. 9.	1 211	0
Jsme stále mladí	28. 9.	141	0
Božská flétna	30. 9. – 2. 10.	556	56 010
Úroda z polí, zahrad a sadů	8.–16. 10.	1 641	128 980
Večer při svíčkách	4. 12.	46	5 060
Mikulášský podvečer	5. 12.	1 621	75 340
Vánoce na dědině	6.–9. a 12.–15. 12.	3 135	160 020
Vánoční jarmark	10.–11. 12.	10 570	953 680
Živý betlém	17.–18. 12.	988	71 100
Štěpánská koleda	26. 12.	608	48 956
Celkem		90 774	7 507 938

■
 Dělnička pro děti na programu
*Pekařská sobota – výroba
 drůbežky*

Folklorní festivaly

Přehlídka uměleckých a folklorních souborů Ondrášova valaška

Ve dnech 10.–12. 6. 2022 proběhl 4. ročník přehlídky folklorních a uměleckých souborů *Ondrášova valaška*. Tuto přehlídku zrealizovalo VMP, Folklorní sdružení Jánošík Brno a Město Rožnov pod Radhoštěm. Záštitu nad festivalem převzal ministr kultury ČR Martin Baxa.

V pátek 10. 6. ve VMP dopoledne účinkovaly děti ze ZUŠ Veselí nad Moravou a večer na pořadu *kROK za kROKEM* vystoupil Vojenský umělecký soubor Ondráš z Brna. Na Masarykově náměstí v Rožnově p. R. proběhla odpolední vystoupení Vojenské hudby Olomouc a Dětského tanečního studia Ondrášek z Brna.

V sobotu 11. 6. se ve VMP s pořadem *Bumtarata na vrata* představil Dětský folklorní soubor Valašenka z Vidče, v samostatném odpoledním pořadu vystoupilo Dětské taneční studio Ondrášek z Brna a v pořadu *Tři kraje, jeden folklor* se představily Národopisný soubor Kohoutek z Chrudimi, Dětské taneční studio Ondrášek z Brna, Dětský folklorní soubor Malý Radhošť a Cimbálová muzika Soláň z Rožnova p. R. Následoval *Taneční workshop*. Na večerním pořadu *77 verbunkov* vystoupilo Taneční divadlo Ifjú Szivek z Bratislavy, v pořadu *Večer tanečního humoru* účinkovali Vsetečníci z Bratislavy. Večer završila taneční zábava s Cimbálovou muzikou Petra Valy.

V neděli 12. 6. na dopoledním pořadu *Děti dětem* vystoupilo Dětské taneční studio Ondrášek z Brna, Dětský folklorní soubor Valašenka z Vidče a Dětský folklorní soubor Malý Radhošť z Rožnova p.R. Poté se konal *Taneční workshop*. Na odpoledním pořadu *O frajerech a frajerkách* vystoupily Národopisný soubor Kohoutek z Chrudimi, Folklorní soubor Rozsutec z Žiliny, Valašský soubor písní a tanců Vsacan ze Vsetína, Staroměstí mládenci, Repetilky a Cimbálová muzika Bálašáci ze Starého Města. V závěrečném galapořadu *Živo na dědině* vystoupily Národopisný soubor Kohoutek z Chrudimi, Slezský soubor Heleny Salichové z Ostravy, Valašský soubor písní a tanců Radhošť a Krůžek štyr tet z Rožnova p. R.

Mezinárodní festival Romská píseň

V sobotu 23. 7. 2022 proběhl v Dřevěném městečku 28. ročník mezinárodního festivalu *Romská píseň*, který organizovala Demokratická aliance Romů se sídlem ve Valašském Meziříčí.

Na festivalu vystoupily soubory a skupiny z ČR, Slovenska a Polska: Brillant orchester z Banskej Bystrice (SR), Jozef Merstein Jochymczyk (PL), Taneční soubor Máj z Piešťan (SR), Duo band Porúbka s hostem Petrem Brindzákem (SR) a kapela Imperio z Přerova (ČR).

Mezinárodní festival slovenského folkloru Jánošíkov dukát

Ve dnech 5.–7. 8. 2022 se konal ve VMP 23. Mezinárodní festival slovenského folkloru (dále jen MFSF) *Jánošíkov dukát 2022*. Pořadatelé byli Jánošíkov dukát z. s., Obec Slovákov v České republice, Folklorní spolek Púčik z Brna, NMvP v Rožnově pod Radhoštěm, Svetové združenie Slovákov v zahraničí a Město Rožnov pod Radhoštěm. Záštitu nad letošním festivalem převzali Radim Holíš, hejtman Zlínského kraje a Milan Ján Pilip, předseda Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

Festivalu se zúčastnilo sedmnáct folklorních souborů a skupin z ČR, ze Slovenska, slovenské krajanské folklorní soubory a lidové hudby z Maďarska, Rumunska a Srbska. Soubory jiných národnostních menšin žijících v ČR zastupovali Rusíni a Bulhaři.

Festival zahájila v pátek 5. 8. odpoledne na náměstí živá pozvánka srbského a maďarského souboru, večer pokračovala Muzika Milana Rendoša z Košic autorským programem *A ti, hudak, šumňe hraj*. Ve výstavních prostorách Sušáku byla slavnostně zahájena výstava fotografií *Slovensko čarovné* (Igor Čombor, Ivan Kenéz a Ľubomír Schmida).

V sobotu 6. 8. zkomplikovalo průběh festivalu počasí. Bylo zrušeno představení souborů na náměstí a průvod, posouvaly se začátky pořadů. Sobotní programový blok zahájil pořad dětských folklorních souborů

Zahrajme sa..., následovalo vystoupení národnostních menšin *Aký kraj, taký mrav* a tradiční program *Od Tatier k Šumave*, v němž se představily soubory z ČR zpracovávající slovenský folklor. Následovaly hudebně taneční obrázky *Harmoňija hrála* z regionů Abov a Zemplín. Večer vyvrcholil 20. ročníkem *Mezinárodního mistrovství Valašského království ve stloukání másla a soutěží Jánošíků*. Následovala večerní zábava *Při hudákoch*.

V neděli 7. 8. návštěvníky zaujal program pro muzikantské labužníky nazvaný *Naladenô? Všichni účinkující, hosté i diváci se s 23. ročníkem MFSF Jánošíkov dukát* rozloučili na galakonzertu *Z rodného kraja*. Doprovodný program probíhal na paloučku a u rybníčka, jeho součástí byla také malá škola abovských tanců *Živá klenotnica*. V programové nabídce nechyběly aktivity pro děti *Detský dvor*, dále Malá škola hry na pastýřské hudební nástroje *Fujarôčka moja*. Na fujaru a píšťálky vyučoval známý výrobce, muzikant a pedagog Drahoš Daloš. Součástí festivalu byl také jarmark lidových řemesel.

Náboženské obřady

Květná neděle

10. 4. 2022

Dřevěné městečko, kostel sv. Anny

Bohoslužba

6. 7. 2022

Valašská dědina, Evangelický kostel

Mše svatá k výročí posvěcení kostela sv. Anny

26. 8. 2022

Dřevěné městečko, kostel sv. Anny

Vzpomínka na ThDr. Vladimíra Petřeka

5. 9. 2022

Dřevěné městečko, kostel sv. Anny a Valašský Slavín

Mše svatá za zesnulé pochované na Valašském Slavíně a dušičková pobožnost na hřbitově

2. 11. 2022

Dřevěné městečko, kostel sv. Anny

Roráty – ranní mše svatá

3. 12. 2022

Dřevěné městečko, kostel sv. Anny

Mše svatá – Svátek sv. Jana Evangelisty

27. 12. 2022

Dřevěné městečko, kostel sv. Anny

PROGRAMY PRO ŠKOLY A JINÉ ZÁJMOVÉ SKUPINY

K tradiční programové nabídce VMP patří tzv. výchovně-vzdělávací pořady. Jejich cílem je nejen předání specifických znalostí, ale i praktické vyzkoušení různých aktivit, proto se jedná téměř výhradně o akce pro objednané školní a další zájmové skupiny. Koncepce nabídky vychází z cyklu výročních obřadů a obyčejů, čerpá z tradičních pracovních činností typických pro život na Valašsku v minulosti nebo navazuje na právě konané výstavy. Struktura programové nabídky je tedy z určité části stabilní, každoročně je však doplňována o nové pořady nebo je náplň osvědčených pořadů průběžně aktualizována a obměňována.

V roce 2022 se uskutečnilo 12 plánovaných edukačních programů, příměstský tábor a dílna pro veřejnost. Nově se konaly programy *V zimě na dědinu*, *Vítání jara* a *Vánoční dílny pro veřejnost*, pořad *O vánočním stromečku a betlému* byl obsahově rozšířen o výklady ve vánočních expozicích Dřevěného městečka.

Program pro školy
V zimě na dědinu

Název	Termín	Návštěvnost [osoby]	Tržba [Kč]
<i>V zimě na dědinu</i>	15.–17. 2.	95	2 360
<i>Libušín znovuzrozený</i>	8.–10. 3.	96	3 480
<i>Vítání jara</i>	5.–7. 4.	251	4 940
<i>Velikonoce na Valašsku</i>	11.–13. 4.	579	20 560
<i>Uměli Valaši fyziku</i>	10.–12. 5.	294	11 000
<i>Jak Valaši chovali včely</i>	7.–9. 6.	389	12 380
<i>Jakpak si hráli Valášci malí? ZŠ</i>	21.–23. 6.	285	7 060
<i>Škola mladých odzemkářů</i>	27. 6. – 1. 7.	8	
<i>Příměstský tábor</i>	18.–22. 7.	20	33 500
<i>S písničkou a tancem Valašskou dědinou</i>	13.–15. 9.	173	5 900
<i>Za zvířátky na dědinu</i>	20.–22. 9.	174	6 250
<i>Co vařily naše babičky</i>	11.–13. 10.	124	5 460
<i>O vánočním stromečku a betlému</i>	29. 11. – 1. 12.	231	9 140
<i>Dílny – Vánoční dílny pro veřejnost</i>	29. 11. – 1. 12.	116	2 880

Nový edukační program *O vánočním stromečku a betlému*

ODBORNÁ KNIHOVNA

Knihovna muzea je veřejně přístupnou knihovnou se specializovaným fondem. Je budována v návaznosti na záměry obsažené ve zřizovací listině, především na **kulturně-historickou a etnografickou dokumentaci sběrné oblasti Moravského Valašska, Těšínska a Kopanic**. Shromažďuje **fondy odborné literatury, sbírky tištěných památek a rozmanitých dokumentů**. Muzejní knihovna je od roku 2002 zapísána MK ČR do evidence jako Odborná knihovna VMP, specializovaná knihovna. Knihovna je členěna na oddělení knih a periodik. Zahrnuje, kromě všeobecných encyklopedií a slovníků, knihy, časopisy a další materiály z oborů historie, etnografie, muzeologie, archeologie, přírodních věd, vlastivědy a umění. Knihy a časopisy a ostatní tiskoviny jsou pořizovány v souladu s plány budování knižního fondu a s požadavky odborných pracovníků.

Knižní fond čítal k 31. 12. 2022 celkem 19 993 knižních jednotek a byl zpřístupněn ve VMP prostřednictvím online katalogu knihovnického systému Clavius. Ostatní muzea NMvP již používala knihovnický systém Tritius. VMP systém Tritius upgradovalo koncem roku s užíváním od roku 2023.

Služby badatelům

Knihovna je veřejně přístupná celoročně každý pátek od 8:00 do 16:00 hodin. Knižní fond je zpřístupňován prezenčně a prostřednictvím online katalogu knihovnického systému Clavius. Součástí katalogu je i databáze ANAL, zpřístupňující články z vybraných časopisů a sborníků. Nejsou-li narušeny plánované úkoly, je po domluvě možný i jiný termín návštěvy. Otevírací doba a činnost knihovny se v roce 2022 řídila epidemiologickou situací a aktuálními nařízeními vlády.

Přehled badatelských návštěv v roce 2022

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
Badatelé interní	24	25	26	26	27	27	0	0	28	28	28	28	267
Počet návštěv	13	11	12	12	14	8	0	0	28	28	28	28	182
Interní výpůjčky	142	121	126	111	123	78	0	0	98	111	89	68	1 067
Badatelé externí	19	21	24	25	25	25	0	0	25	25	25	25	239
Počet návštěv	11	10	13	11	11	10	0	0	8	9	10	12	105
Prezenční výpůjčky	111	89	122	119	115	69	0	0	56	67	85	45	878
Meziknihovní výpůjčky služba – svazky	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3

Akce knihovny

Dne 8. 4. 2022 se v knihovně uskutečnila beseda pro veřejnost s autory knihy *Průvodce po zaniklých obcích, osadách a samotách pod Bukovou horou* Petrem Karlíčkem a Karlem Konopkou.

GENEALOGICKÉ CENTRUM VALAŠSKA

Posláním Genealogického centra Valašska je zkoumat, shromažďovat, uchovávat, zpracovávat a prezentovat veřejnosti **genealogický a historicko-demografický materiál vztahující se k regionu Valašsko**, tj. nejvýznamnější části sběrné oblasti VMP **se zvláštním zaměřením na ranou užitou občanskou genealogii**, od nejstarších počátků valašských rodů až do roku 1789. Obsahuje soubor zpracovaných rodných listů z oblasti regionu Valašsko včetně zpracování katastrů (genealogický most 1656–1789), je součástí podsbírky *Písemnosti a tisky*.

Jmenný rejstřík: 96 510 evid. čísel

Registr znásobených příjmení: 8 500 evid. čísel

ZEMĚDĚLSTVÍ A KULTURNÍ KRAJINA

Moravské Valašsko spadá do oblasti Karpatského oblouku a hornatý ráz zdejší krajiny ovlivnil způsob života místního obyvatelstva ve všech jeho aspektech, včetně tradičního způsobu hospodaření. Navzdory drsnému podnebí a neúrodné půdě se tato oblast stávala obyvatelnou a obhospodařovanou krajinou.

V horských oblastech převažovalo salašnictví, které umožňovalo získávat z nehostinných hor maximální užitek. V 17. a 18. století měla téměř každá horská vesnice několik set kusů ovcí. Nově příchozí obyvatelé postupně káceli části lesů na horských stráních a na mýtinách pak budovali své příbytky. Tzv. pasekářskou kolonizací se rozšiřovaly již existující obce na úpatí hor a vznikaly nové osady, jejichž obyvatelé hospodařili na dělených polnostech.

O tato historická fakta se opírá i činnost VMP a jeho snaha po **rekonstrukci historického prostředí a modelu krajiny** v rámci expozičních areálů. Údržbu zemědělských a zelených ploch zajišťuje Zemědělské oddělení, jehož hlavním úkolem je **péče o jednotlivé areály muzea, zeleň, sadovnické úpravy, sezónní výsadby, rekultivační práce, prořezávky porostů a udržování pozemků přiléhajících k muzeu**, jejichž celková výměra je kolem 80 ha. Nedílnou součástí práce Zemědělského oddělení je **prezentace tradičního zemědělství** valašského regionu, která probíhá především v největším areálu muzea, ve Valašské dědině, na úsecích rostlinné a živočišné výroby.

Chov zvířat

Chov zvířat je zaměřen zejména na domácí zvířata, která byla v minulosti charakteristická pro valašské usedlosti a způsoby hospodaření. Ve Valašské dědině je chováno stádo původního **plemene ovcí Valaška**. Jedná se o udržovací chov původního národního plemene, které je zapsáno v Evropské genové knize a v rámci ČR tvoří tzv. genetický zdroj *Národního programu pro uchování a využití genetických zdrojů hospodářských a užitkových zvířat*. V roce 2022 bylo ve VMP chováno 27 bahnic, 22 jehňat a jeden plemenný beran.

V chovu původních plemen skotu se v měsíci červnu otelila kráva plemene **Český strakatý skot** a v měsíci září se otelila kráva plemene **Česká červinka**.

Muzeum chová pár koní – **valacha plemene Slezský norik a klisnu plemene Norik**. Koně jsou využívány na polní práce při obdělávání ukázkových políček a dále během sezóny pro vyjížděky bryčkou pro návštěvníky muzea. Z dalších druhů hospodářských zvířat může návštěvník ve Valašské dědině shlédnout ve chlévech a na pastvinách **kozu domácí bílou s kozlem, hrabavou a vodní drůbež, osla a králíky**.

VMP se daří odchovávat telata tradičních plemen skotu

Pěstování rostlin

Rostlinná výroba je zejména zaměřena na **prezentaci pěstování tradičních zemědělských plodin**, tzv. starých a krajových odrůd, a na **prezentaci tradičního způsobu hospodaření**, včetně zajištění krmivové základny pro chovaná hospodářská zvířata.

V rámci spolupráce s výzkumnými ústavami a institucemi sdružujícími se pod Centrální genovou bankou v Praze-Ruzyni a Výzkumným ústavem bramborářským Havlíčkův Brod jsou na políčkách a v tzv. vzorkovně pěstovány a návštěvníkům představeny tradiční zemědělské plodiny: obiloviny, okopaniny, luskoviny, technické plodiny, aromatické a léčivé rostliny, okrasné a hrnkové rostliny.

Součástí areálu Valašská dědina je ucelená živá sbírka starých a krajových odrůd ovocných dřevin, ve které je zastoupena odrůdová skladba jádřovin a peckovin z etnografické části Valašska.

V jarním období 2022 byla v ovocném sadu Záhumení **založena ovocná školka** a zaškolkováno celkem 77 sazenic starých a krajových odrůd stromků, které budou v následných letech vysazovány v areálech Valašská dědina a Kolibiska.

Ukázkové pole se zelím, krmnou řepou a technickým konopím

Ostatní činnosti

Při výrobě krmivové základny pro hospodářská zvířata bylo v roce 2022 vyprodukováno celkem 529 q sena. V rámci *Projektu péče o stromy a zabezpečení bezpečnosti návštěvníků* bylo pokračováno ve **zdravotních a bezpečnostních ořezech stromů** v areálech VMP. V jarním a podzimním období byla provedena **dosadba mladých ovocných stromků**. Zemědělské oddělení se také podílelo na rekultivacích a přípravách pozemků souvisejících s výstavbou nového areálu Kolibiska a byla **založena nová zahrádka u nově postaveného objektu Hájozny z Valašské Bystřice**. Dále bylo provedeno ošetření a ořez dřevin na přilehlém pozemku u objektu fojtství z Jasenné.

INVESTIČNÍ ČINNOST A STAVEBNĚ REKONSTRUKČNÍ PRÁCE

Investiční činnost

Výstavba depozitáře ve Frenštátě pod Radhoštěm

Registrační číslo: CZ.06.3.33/0.0/0.0/17_099/0007885

Identifikační číslo: EDS/SMVS 134V711000024

Realizace: 2020–2023

Předpokládané náklady: 177 mil. Kč vč. DPH, z toho strukturální fondy EU IROP 50 mil., ostatní dotace z MK ČR

Dne 5. 1. 2022 byla pro realizaci stavby podepsána smlouva s realizační firmou VW WACHAL a. s., dokončení stavby se předpokládá 26. 11. 2023. První etapa byla zahájena přípravou území – vykácením porostů, demolicí stávajícího objektu garáží a přípravou elektropřípojek.

Samotná stavba začala zemními pracemi včetně hlubinného zakládání 87 vrtaných základových pilot, na nichž byla postupnými pracemi realizována železobetonová deska. Mezi piloty byly vykopány kanalizační sítě jak splaškové, tak dešťové kanalizace. Při zemních pracích byly souběžně realizovány geotermální vrty, potřebné pro instalaci tepelných čerpadel. Horní stavba je vystavěna železobetonovou monolitickou konstrukcí, která je koncipovaná jako obvodová konstrukce – skořápka s vnitřní vícepodlažní konstrukcí vlastního depozitu. Tato je konstrukčně rozdělena do dvou podlaží, přičemž první podlaží má vestavěný mezonet. Bylo realizováno vnitřní železobetonové schodiště, výtahová šachta a vestavěná šachta plošiny pro dopravu v rámci mezonetu a dále byla osazena železobetonová požární nádrž včetně obsypů.

Kolem objektu byly vybetonovány u vstupů a ramp monolitické vany pro vyrovnávací zdvižné plošiny a u trafostanice opěrná železobetonová stěna. Na horní stropní desce je realizována střešní konstrukce, a to nosnou dřevěnou konstrukcí z lepených sloupových a vazných trámů kotvených do železobetonových konstrukcí. Byla realizována vsakovací galerie z polypropylenových bloků včetně integrované čistící a napojovací šachty.

Dále se podařilo provést zateplení objektu zhruba z 85 %. V rámci realizace fasády byly osazeny rozvaděče a provedena elektro přípojka z přilehlé trafostanice. Uvnitř objektu byly vystavěny vnitřní příčky a proběhly práce na vnitřních úpravách povrchů stropů a stěn (hotovy cca z 50 %).

Pro práce v zimním období byly naistalovány centrální teplovodní rozvody s napojením na provizorní elektrokotel. Postupně docházelo k vysušování objektu a jeho větrání při přípravných vnitřních pracích pro instalace a úpravy povrchů.

Dále se uskutečnilo výběrové řízení na dodávku a montáž regálového systému ve výši 5 611 922 Kč a na dodávku vnitřního vybavení ve výši 1 841 910 Kč, které budou dokončeny k 6. 11. 2023.

► Budova nového depozitáře ve Frenštátě pod Radhoštěm

Rekonstrukce vodovodního a požárního řadu ve všech areálech VMP

Realizace: 2021–2024

Předpokládané náklady: 42 mil. Kč

Byly realizovány rozvody v areálech Mlýnská dolina, Valašská dědina a Kolibiska a I. etapa a rekonstrukce nádrže nad Kolibisky.

Zabezpečení sbírek Národního muzea v přírodě

Identifikační číslo:	KU-CH1-009
Předpokládané náklady:	36,5 mil. Kč
Dotace EHP-Norské fondy:	23 816 150 Kč
Spolufinancování MK ČR:	2 679 835 Kč

Záměrem projektu je zvýšení ochrany jedinečného sbírkového fondu NMvP. Projekt se soustředí na rozvoj bezpečnostních systémů zejména s ohledem na ochranu sbírky jeho největší pobočky tedy VMP, a to zejména v oblasti prevence vzniku požáru, krádeží, vandalizmu, terorizmu a ostatních nezákonných činností. Projekt zároveň řeší vybudování velína (pultu požární ochrany), který bude umístěn ve VMP. Součástí projektu je i spolupráce s Policií ČR a Hasičským záchranným sborem.

V roce 2022 byla zpracována projektová dokumentace pro stavební povolení a realizaci akce. Proběhlo výběrové řízení na dodavatele stavby. Vybraná realizační firma Trade Fides, a.s. zahájila práce na instalaci systémů technické ochrany ve Valašské dědině a Mlýnské dolině. Probíhala jednání o přípravě a realizaci prostor pro vybudování centrálního pracoviště – nové servrovny v objektu Sušák. Dle harmonogramu projektových aktivit byla zpracována pracovní verze podnikatelské strategie.

V květnu uspořádalo NMvP mezinárodní workshop s návštěvou norských partnerů z hornického města Røros, kde mají bohaté praktické zkušenosti s požárním zabezpečením a ochranou památek. Během workshopu probíhaly prohlídky areálů NMvP a obě strany přednesly prezentace o svých institucích.

V srpnu se v NMvP uskutečnila mezinárodní konference v rámci 26. Generální konference ICOM *Ochrana sbírek muzeí v přírodě*, již se zúčastnili naši partneři z Norska, kteří přednesli zajímavý příspěvek o požárním zabezpečení historického města Røros.

Výstavba objektu WC v areálu Mlýnská dolina

Předpokládané náklady:	3,43 mil. Kč
Dotace MK ČR:	3 150 000 Kč
Vlastní zdroje:	280 946 Kč
Realizace:	2021–2022

Práce na realizaci stavby nových veřejných toalet pro návštěvníky areálu Mlýnská dolina byly dokončeny a WC bylo zpřístupněno návštěvníkům v červnu r. 2022. Stavba o půdorysném rozměru 8,25 m x 4,75 m je nepodsklepená, přízemní a s plochou střechou. Dispozičně je rozdělena na přebalovací místnost, WC pro invalidy, WC muži a WC ženy, včetně předsíní a úklidové místnosti. Objekt je situován v zadní části areálu. Dne 10. 6. 2022 byl vydán kolaudační souhlas s užíváním stavby.

Fojtství v Jasenné čp. 60 – zahájení generální opravy

Předpokládané náklady:	13 176 000 Kč
Realizace:	2023–2025

V roce 2022 byl dokončen projekt pro stavební povolení. MK ČR přislíbilo pokrytí těchto nákladů s rozložením na roky 2023–2024. V průběhu zimy 2024 a jara 2025 by měla být obnovena expozice interiéru. Předpoklad zpřístupnění objektu je květen 2025.

Transfery a dostavby areálů

Transfer Hájovny z Valašské Bystřice

Náklady: 2,3 mil. Kč

Realizace: prosinec 2020 – červen 2022

Byl dokončen kompletní transfer Hájovny z Valašské Bystřice včetně kůlny. V měsíci červnu 2022 proběhla kolaudace objektu s nabytím právní moci.

► Nový objekt hájovny přenesený z Valašské Bystřice

Projekt inženýrských sítí páteřních komunikací a umístění staveb v areálu Kolibiska

Odhad investičních nákladů: 320 mil. Kč

V roce 2022 byl realizován **projekt pro územní a stavební řízení** inženýrských sítí a páteřních komunikací a transferovaných staveb, dále pro vstupní objekt od rozhledny, přístupovou komunikaci z Mlýnské doliny a multimediální objekt.

Pro **transfer** byla připravena chalupa čp. 56 z Komorní Lhotky, Mikušův chlív z Nového Hrozenkova – Vrančí, Šarmanův chlív z Nového Hrozenkova, „kurlok“ z Košařisk (pokračování ve vědecké rekonstrukci) a zimovisko z Nýdku.

V areálu Kolibiska byly **vystavěny** chlív s kamenným sklepem ze Starých Hamrů, chlív z Morávky-Byčince a stodola z Horní Lomné.

Opravy expozičních objektů

Náklady: 5,4 mil. Kč

V průběhu celého roku 2022 Technický útvar prováděl pravidelnou údržbu všech objektů v areálech muzea jako je konzervace proti biotickým škůdcům a opravy na objektech. Byly provedeny opravy a nátěry šindelových střech u objektů Janíkova stodola (I. etapa), Štramberké stodůlky (II. etapa) a Heřmanická sýpka.

Rovněž byly prováděny opravy podlah, omítek, oken, dveří, líčení, kování, pecí a kachlových kamen, kominových těles, hliněných mazanin, dále mechování spár, opravy dřevěných okapů, opravy lamfeštů v Mlýnské dolině, opravy komunikací, údržba zeleně, políček a polí a opravy oplocení na zahrádkách, políčkách, ohradách a oplocení celého areálu VMP.

Opravy provozních objektů

Předpokládané náklady: 2,8 mil. Kč

Bez vlivu na zpřístupnění areálu návštěvníkům byla v r. 2022 prováděna pravidelná údržba provozních objektů a byly realizovány následující práce: výměna rozvaděčů a elektrorozvodů v objektu Hamru a kostela (II. etapa), nátěry střech provozních objektů, preventivní údržba a kontrola zákonných revizí v objektu Libušín, oprava fasády depozitáře ve Frenštátě p. R. (I. etapa), výměna stříkací filtrovací kabiny a stavební úpravy ve stopařské dílně a montáž sluneční clony ve skleníku VMP.

Byly zajištěny všechny potřebné revize (elektro, požární, EPS, EZS, kotelen) a kompletní revize objektu Libušína na Pustevnách.

Projekční a inženýrská činnost

Bylo provedeno **zaměření a vypracování elektronické dokumentace**, vč. profesní dokumentace u několika objektů. V Dřevěném městečku to byly soukenické stodůlky ze Štramberka, studna z Pulčína a sýpka z Heřmanic, ve Valašské dědině Štůralova usedlost z Velkých Karlovic. Z ostatních objektů se to týkalo lakovny a budovy ředitelství NMvP.

Dále byla řešena **projektová dokumentace** s externími projektanty, závazná stanoviska a vyjádření s příslušnými orgány státní správy a připravována projektová dokumentace pro výběrová řízení. Byla zpracována projektová dokumentace na rekonstrukci zpevněných ploch před ředitelskou budovou.

V rámci metodického centra bylo mezi útvary ujasňováno **číslování a názvy** stávajících a nových **objektů**. Byla prováděna administrativní činnost s vyřízením projektové dokumentace.

Truhlářská výroba

Uvolnění protiepidemiologických opatření v roce 2022 přispělo k znovuobnovení pořádání kulturních akcí, které byly v předešlých dvou letech silně omezeny. Truhláři přispěli k plynulému průběhu všech akcí *Valašského roku*. Na 31 akcích se truhláři podíleli výstavbou zázemí pro účinkující soubory i prodejce řemeslných výrobků. Mezi tradičně největší a na přípravu nejnáročnější pořady patřily *Velikonoce*, *Ondrášova valaška*, *Sklářský den*, *Starodávny jarmark*, *Dny řemesel a setkání kovářů* a vánoční pořady.

S četností pořadů úzce souvisela i **údržba potřebného vybavení**, prodejních stánků, jehlanových stánků, přenosných podíí a nábytku. V rozsahu 802 pracovních hodin byl tento inventář opraven a uzpůsoben pro další použití.

Množství objektů v areálech si vyžaduje **běžnou drobnou údržbu** pro zajištění jejich provozuschopnosti. Jedná se např. o zasklení oken, opravu dveří, zámků a prahů dveří, udržování vývěsných a reklamních tabulí atd. Bylo opraveno směrové značení v areálech. Součástí truhlářské činnosti byly také demontáže výstav a montáž nových. V r. 2022 pracovníci Technického útvaru demontovali výstavu *Libušín znovuzrozený* a pomohli s kulisami a interiérem pro instalaci nové výstavy *Pěkné kvítí z bílých nití*.

Výrobní část střediska byla i v tomto roce zaměřena na výrobu sedacího nábytku např. výrobu 24 kopií židlí do jídelního sálu v Libušíně na Pustevnách. Dále byly vyrobeny nové lavice do hospod jako náhrada za vyřazené.

► Židle pro jídelnu Libušín vyrobené v truhlářské dílně VMP

Po dvouletém nestandardním období v životě společnosti i NMvP vykresluje výroční zpráva za rok 2022 období, kdy jsme se ve své práci vrátili do běžných podmínek a znovu naplno rozvinuli živý kontakt s návštěvníky, který je pro splnění všech funkcí muzea nenahraditelný.

Rozšířili jsme tradičně bohatou programovou nabídku obyčejového roku o nové formy, které velmi pohotově připravili naši odborní pracovníci v „nouzovém režimu“ předchozích dvou let, vrátili jsme se k organizaci interaktivních odborných setkání domácích i zahraničních kolegů, osobně jsme se mohli účastnit aktivit a událostí důležitých pro rozvoj a růst našeho muzea. Uvědomili jsme si, co pro svoji práci potřebujeme nejvíce, ale také to, že se umíme i v nestandardních omezujících podmínkách rozvíjet a dokážeme velké věci, a že největší potenciál pro překonání překážek je skrytý v talentu, invenci a každodenní mravenčí práci zaměstnanců, ať už pracují na jakékoliv pozici.

Pro nepřetržitý rozvoj NMvP a všech jeho funkcí je ovšem neméně důležité též financování (návštěvnického provozu, údržby stávajících objektů apod.) a rovněž získávání investičních prostředků pro přípravu a realizaci nových akvizic, transferů, rozšiřování areálů atd. Uvědomili jsme si, že dělat toto všechno bez návštěvníků, by postrádalo svůj esenciální smysl. Proto jsem velmi rád, že rok 2022 znamenal návrat k bohaté návštěvnosti všech organizačních složek NMvP.

Ing. Bc. Jindřich Ondruš
Generální ředitel

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AV ČR	Akademie věd České republiky
CES	Centrální evidence sbírek
ČNS	Česká národopisná společnost
ČR	Česká republika
ČRo	Český rozhlas
ČT	Česká televize
ČTK	Česká tisková agentura
DKRVO	dlouhodobá koncepce rozvoje výzkumné organizace
DM	Dřevěné městečko
EPS	elektrická požární signalizace
EZS	elektronický zabezpečovací systém
HMP	Hanácké muzeum v přírodě
CHKO	chráněná krajinná oblast
MC	Metodické centrum pro muzea v přírodě
MD	Mlýnská dolina
MFSF	Mezinárodní festival slovenského folkloru
MK ČR	Ministerstvo kultury České republiky
MPV	Muzeum v přírodě Vysočina
MPZ	Muzeum v přírodě Zubrnice
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MŠ, ZŠ	mateřská škola, základní škola
NAKI	Program na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022
NMvP	Národní muzeum v přírodě
NPÚ	Národní památkový ústav
NÚLK	Národní ústav lidové kultury
OPS	Oddělení péče o sbírky
OS	organizační složka
PD	projektová dokumentace
PR	public relations
SR	Slovenská republika
UJEP	Univerzita Jana Evangelisty Purkyně
ÚLUV	Ústředí pro lidovou uměleckou výrobu
ÚOP	územní odborné pracoviště
ÚTAM	Ústav teoretické a aplikované mechaniky
VD	Valašská dědina
VMP	Valašské muzeum v přírodě
VR	vědecká rada

Národní
muzeum
v přírodě

výroční zpráva
20'22

Výroční zpráva za rok 2022
Národní muzeum v přírodě

Zveřejněna dne 30. 6. 2023

Připravily:

PhDr. Eva Kuminková, Ph.D., náměstkyně generálního ředitele pro odbornou činnost
a Ing. Zdeňka Románková

Spolupracovali:

Ing. Bc. Jindřich Ondruš, generální ředitel
Ing. Věra Cábová, náměstkyně generálního ředitele pro ekonomiku
Ing. Milan Gesierich, technický náměstek generálního ředitele
Ing. Jaroslav Polášek, náměstek generálního ředitele pro provoz
Ing. Věra Kmoníčková, ředitelka Muzea v přírodě Zubrnice
PhDr. Magda Křivanová, ředitelka Muzea v přírodě Vysočina
PhDr. Petr Vodešil, Ph.D., vedoucí Hanáckého muzea v přírodě
a další pracovníci Národního muzea v přírodě

Grafická úprava a sazba: Břetislav Vašek

Výroční zpráva je zveřejněna na www.nmvp.cz

